

בג"ץ 69755-09-24
קבוע לדיון ביום 17.2.2025

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

1. האגודה לזכויות האזרח בישראל
2. יש דין – ארגון מתנדבים לזכויות אדם
באמצעות עו"ד מיכאל ספרד ו/או שניר קליין ו/או עינת גייר
כולם מרח' דוד חכמי 12, תל-אביב 6777812 ;
טל: 03-6206947/8/9, פקס: 03-6206950

ובאמצעות עוה"ד רוני פלי ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
רחוב בן אב"י איתמר 9, תל אביב- יפו 6473629
טלפון: 03-5608185 ; פקס: 03-5608165
דוא"ל: roni@acri.org.il

ה ע ו ת ר ו ת

נ ג ד

1. שר הביטחון
2. מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית
3. ראש המינהל האזרחי
4. השר הנוסף במשרד הביטחון
5. סגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים
על ידי פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים 9711052
טל' 073-3925590 ; פקס 02-6467011
דוא"ל HCJ-Dep@justice.gov.il

ה מ ש י ב י ם

תגובה מטעם המדינה לעתירה

1. בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד, ובהמשך לבקשת ארכה נוספת קצרה מאתמול, מוגשת בזאת תגובה מטעם המדינה לעתירה שבכותרת.
2. בעתירה דגן מתבקש בית המשפט הנכבד להכריז על בטלותם (ולחלופין להורות על ביטולם) של צו בדבר הקמת מינהל אזרחי (תיקון מס' 34) (יהודה ושומרון) (מס' 2195), התשפ"ד – 2024 שהוציא המפקד הצבאי לאזור יהודה ושומרון, ושל כתב מינוי והאצלת סמכויות לסגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים שהוציא בהמשך לו ראש המינהל האזרחי ליהודה ושומרון (להלן יחדיו גם "התיקון לצו וכתב המינוי והאצלת הסמכויות מושא העתירה"); וזאת, לטענת העותרים, בתמצית, מן הטעם ששני אלה מנוגדים למשפט הבין-לאומי והוצאו בחוסר סמכות ובאי-סבירות, הכל כמפורט בעתירה.
3. עמדת המדינה, שתפורט להלן, היא כי דין העתירה להידחות, משהיא אינה מקימה עילה להתערבות שיפוטית.
4. יוזכר, כי בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד (מיום 15.10.2024), הדיון בעתירה דגן ובעתירה בבג"ץ 2435/23 (שביחס אליה הוגשה בנפרד תגובה לעתירה מתוקנת) יתקיים במאוחד, ודיון בהן בפני הרכב קבוע ליום 17.2.2025.

יחידות מתאם פעולות הממשלה בשטחים והמינהל האזרחי לאזור יהודה ושומרון

5. עם כניסת כוחות צה"ל לאזור יהודה ושומרון (להלן "האזור") בשנת 1967, החליטה מדינת ישראל לנהל את האזור בהתאם להוראות הדין הבין-לאומי הנוגעות לשטח הנתון ב"תפיסה לוחמתית" (להלן "דיני התפיסה הלוחמתית"); תוך שהמשפט, השיפוט והמינהל של מדינת ישראל לא הוחלו על האזור [חריג לכך הוא מזרח ירושלים, שעליו הוחלו המשפט, השיפוט והמינהל של המדינה, כמפורט בצו סדרי השלטון והמשפט (מס' 1), התשכ"ז-1967 שהוציאה הממשלה מכוח פקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948].

בהמשך לכך, הוקם באזור ממשל צבאי, שבראשו עומד מפקד כוחות צה"ל באזור – הוא מפקד פיקוד המרכז – אשר הוא הנושא במלוא האחריות על המתרחש באזור, כחליף הריבון, ועליו מוטלת בין היתר החובה לשמור על ביטחון האזור והסדר הציבורי [ראו סעיף 1 למנשר בדבר נטילת השלטון ע"י צה"ל (מס' 1), התשכ"ז-1967], בהתאם לדיני התפיסה הלוחמתית ולהוראות הדין הבין-לאומי.

6. כפי שגם צוין לא אחת בפסיקתו של בית משפט נכבד זה [ראו, למשל, בג"ץ 1308/17 עיריית סלואד נ' הכנסת (9.6.2020); להלן "עניין עיריית סלואד"], הדין החל באזור מורכב ממספר רבדים: הדין שחל באזור ערב כניסת צה"ל, המורכב מדברי החקיקה העות'מאניים, המנדטוריים והירדניים שעמדו בתוקף ביום כניסת צה"ל לאזור; וכן תחיקת הביטחון המתעדכנת מעת לעת, המורכבת מהוראות הגופים המוסמכים של הממשל הצבאי, ובראשם המפקד הצבאי, שניתנו לאחר כניסת צה"ל לאזור. מעבר לאמור, חלות על פעילות כוחות צה"ל והממשל הצבאי באזור דיני התפיסה הלוחמתית ועקרונות המשפט המינהלי הישראלי, הנוגעים לשימוש בסמכות שלטונית של עובד ציבור.

7. בתחילת שנות ה-70 של המאה הקודמת הוקמה מפקדת תיאום פעולות הממשלה בשטחים (מתפ"ש), כדי שזו תתכלל את המדיניות האזרחית באזור, בתיאום ובשיתוף גורמי מערכת הביטחון ומשרדי הממשלה בתחומים השונים. בראש היחידה עומד מתאם פעולות הממשלה בשטחים – קצין צה"ל בדרגת אלוף, החבר בפורום מטכ"ל.

כיום, היחידה אמונה בין היתר על תיאום וקישור עם הרשות הפלסטינית ולמול האוכלוסייה הפלסטינית באזור וברצועת עזה, וכן מקדמת מיזמים הומניטריים, תשתיתיים וכלכליים, בין היתר, בשיתוף פעולה עם הקהילה הבין-לאומית, לקידום ולשיפור מרקם החיים של האוכלוסייה הפלסטינית.

על רקע אופי המיוחד, יחידת מתפ"ש היא יחידה דואלית, אשר רגלה האחת במשרד הביטחון ורגלה השנייה בצה"ל, שעה שהיחידה כפופה לשר הביטחון ובנושאים המבצעיים כפופה לרמטכ"ל.

כך, גם באשר למתאם פעולות הממשלה בשטחים (העומד בראש היחידה), נקבע בהוראת הפיקוד העליון 2.0101 שעניינה "המפקדה הכללית" כי "ר' מתפ"ש כפוף לשר הביטחון ופועל בזיקה לצה"ל בתחומי התאום הביטחוני-הצבאי בלבד" [סעיף 22(ח) להוראה].

הוראת הפיקוד העליון 2.0101 שעניינה "המפקדה הכללית" מצורפת ומסומנת מש/1.

8. בשנת 1981 החליטה ממשלת ישראל על ארגון מחדש של מערכת הממשל הצבאי באזור וברצועת עזה. בתוך כך, הוחלט על הקמת המינהל האזרחי באזור וברצועת עזה (החלטת ממשלה מס' 106 מיום 4.10.1981). ההחלטה הטילה על המפקד הצבאי להקימו ופירטה את תפקידי המינהל האזרחי וייעודו.

החלטת ממשלה מס' 106 פירטה את החלוקה בין שלושה גופים :

הראשון – המפקד הצבאי, שממשיך להפעיל את כלל הסמכויות בעלות ההיבטים הביטחוניים ;

השני – המינהל האזרחי, אשר נדרש להפעיל את כלל הסמכויות האזרחיות באזור. בהחלטת הממשלה נקבע כי המפקד הצבאי ישמור בידיו את הסמכויות בעלות ההיבטים הביטחוניים, אך **יאלץ** את סמכויות המינהל האזרחי לידי ראש המינהל האזרחי (רמ"א).

השלישי – מתאם פעולות הממשלה בשטחים (להלן גם "**מתפ"ש**"), שתפקידו לתאם מטעם שר הביטחון את פעילויות המינהל האזרחי באזור (וברצועת עזה אז). בפרק הנוגע להיבטים המשפטיים נקבע בהחלטת הממשלה כי **האחריות לתחומים הביטחוניים והאזרחיים נתונה, ותמשיך להיות נתונה, בידי המפקד הצבאי**.

החלטת ממשלה מס' 106 מיום 4.10.1981 בנושא "ארגון מחדש של מערכת הממשל הצבאי ביהודה, שומרון וחבל עזה" מצורפת ומסומנת מש/2.

9. בהמשך לכך, בהתאם להחלטה 106, ביום 8.10.1981 הוציא המפקד הצבאי את הצו בדבר הקמת מינהל אזרחי (יהודה ושומרון) (מס' 947), התשמ"ב–1981 (להלן גם "**צו בדבר הקמת המינהל האזרחי**" או "**הצו**"), אשר הקים וקבע את סמכויותיו של המינהל האזרחי באזור יהודה ושומרון, שהוא הגוף שאחראי על ניהול "העניינים האזרחיים באזור, בהתאם להוראות צו זה, לרווחתה ולטובתה של האוכלוסיה ולשם הספקת השירותים הציבוריים והפעלתם, ובהתחשב בצורך לקיים מינהל תקין וסדר ציבורי באזור" (סעיף 2 לצו).

הצו בדבר הקמת מינהל אזרחי בנוסחו המלא והמעודכן, מאתר "נבו", מצורף ומסומן מש/3.

10. יחידת המינהל האזרחי כפופה ליחידת מתפ"ש מבחינה ארגונית ופיקודית, והיא אחראית על יישום המדיניות האזרחית באזור, ובמקביל ממלאת תפקיד חשוב וחיוני בסיוע למפקד הצבאי לממש את חובותיו, בכל הנוגע לדאגה לביטחון האזור ולסדר הציבורי באזור.

על היחידה מפקד ראש המינהל האזרחי (רמ"א) – קצין צה"ל בדרגת תת-אלוף (תא"ל), אשר לו הוענקו בצו בדבר הקמת המינהל האזרחי האמור סמכויות נרחבות על ידי מפקד כוחות צה"ל באזור, ביניהן הסמכות להתקין תקנות ולמנות בעלי תפקידים שיפעילו את הסמכויות מטעמו (ראו סעיפים 3-5 לצו). לאורך השנים, הותקנו צווים רבים נוספים שהוסיפו והעניקו סמכויות לרמ"א. כן יצוין, כי הסמכויות שהוענקו לרמ"א מכוח הצו בדבר הקמת המינהל האזרחי ובתחיקת ביטחון מאוחרת יותר נוגעות למישורים אזרחיים; ואולם, לפעולות רבות שלהן הוסמך רמ"א ישנם היבטים והשלכות ביטחוניים משמעותיים.

11. מכוח הסמכויות האמורות הותקנו על ידי רמ"א לאורך השנים תקנות הנוגעות לנושאים שונים העוסקים בסדר הציבורי-אזרחי באזור. לשם הפעלת הסמכויות שהוקנו לרמ"א במסגרת הצו והתקנות שהותקנו על ידיו, פועלים במנהא"ז גורמי מקצוע שונים, בעלי ידע בתחומים מגוונים, הנדרשים לצורך תפעולו האזרחי של האזור. במובן זה, המנהא"ז מהווה את המערך המקצועי, שהוא גורם הביצוע בהיבטים אזרחיים בשטחי האזור.

12. ביחידת המנהא"ז ישנן שלוש קבוצות של בעלי תפקידים:

משרתי ועובדי צה"ל, שעימם נמנה גם רמ"א;

עובדי מדינה – עובדים של משרדי הממשלה ורשויות המדינה, אשר מכהנים כ"קציני מטה" (להלן "קמ"טים"), ועובדיהם, המהווים גורמים מקצועיים בתחומי אחריות שונים, כפי שיפורט בהמשך;

עובדים מקומיים פלסטיניים, המועסקים במישרין על ידי המנהא"ז בתפקידים ביצועיים שונים, ופועלים מול התושבים הפלסטינים באזור.

13. הקמ"טים ועובדיהם – שהם כאמור **אינם** אנשי צבא – מבצעים את תפקידיהם, ובכלל זה **מפעילים סמכויות באזור**, מכוח הסמכה של המפקד הצבאי לפעול ולהפעיל סמכויות שלטוניות באזור. הם כפופים למינהל האזרחי (בעבר כולם רק לרמ"א; וכיום, לאחר אצילת הסמכויות שהואצלו לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים, מרבית הקמ"טים כפופים במישרין לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים, הכל כמפורט בנהל שיתואר להלן), במקביל להיותם מועסקים כעובדי מדינה מן המניין, המשמשים כנציגות המקצועית של משרדי הממשלה או של יחידות סמך ממשלתיות (אשר גם מנחים אותם מקצועית) בתוך המנהא"ז – כל קמ"ט בתחום אחריותו.

כך, למשל, קמ"ט איכות הסביבה הוא עובד המשרד להגנת הסביבה ואמון על נושא הגנת הסביבה באזור; קמ"ט משפטים ורישום מקרקעין הוא עובד משרד המשפטים ואמון בין היתר על נושאים הנוגעים לרישום המקרקעין באזור; מנהל יחידת הפיקוח הוא עובד משרד האוצר וממונה על היחידה האמונה על אכיפת דיני התכנון והבנייה באיו"ש; וכדומה.

14. התיאום והניהול של עבודת הקמ"טים במנהא"ז מבוצעים על ידי משרתי הצבא (בפרט, ראש ענף אזרחי וראש ענף תשתית במנהא"ז, קציני צה"ל בדרגת סגן-אלוף). ראשי הענפים האמורים, ככלל, אינם מחזיקים בסמכויות מכוח הדין באזור, אלא הסמכויות מופעלות על ידי הקמ"טים או על ידי רמ"א (וכיום, גם סגן רמ"א לעניינים אזרחיים, בנושאים שהואצלו לאחריותו). כלומר, עבודת גורמי הצבא במנהא"ז (למעט רמ"א) היא בעיקרה עבודת תיאום, קידום מדיניות, קביעת סדרי העדיפויות וכיוצ"ב.

15. **יחידות מתפ"ש ומנהא"ז הן אפוא יחידות ייחודיות בנוף הצבאי, בהיותן יחידות דואליות, בעלות מבנה מורכב שאינו דומה לזה המקובל בדרך כלל ביחידות צבאיות מן המניין.** כאמור, מתפ"ש כפופה באופן דואלי גם למשרד הביטחון וגם לרמטכ"ל (ולא לרמטכ"ל בלבד כפי שהדבר ביחידות הצבא ברגיל); מנהא"ז כפופה למתפ"ש; וגורמי המקצוע במנהא"ז, המוסמכים על ידי המפקד הצבאי, הם אזרחים עובדי משרדי הממשלה השונים, הכפופים פיקודית (ניהולית) ומקצועית למינהל האזרחי (כאמור, בעבר כולם רק לרמ"א; וכיום, לאחר אצילת הסמכויות שהואצלו לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים, מרבית הקמ"טים כפופים במישרין לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים, הכל כמפורט בנוהל שיתואר להלן), ומונחים מקצועית על ידי משרדי הממשלה שבהם הם עובדים.

כך, גם התקציבים של שתי יחידות אלה אינם חלק מתקציבו של צה"ל ואף אינם חלק מתקציבו של משרד הביטחון, אלא מקורם בסעיף תקציבי נפרד (ותקציב מנהא"ז כולל גם הכנסות מהאזור; תוך שעם זאת יצוין כי משרד הביטחון רשאי, בכפוף לכל דין, להעביר סכומים למינהל האזרחי כנגד פעולות שמבצע המינהל האזרחי). בנוסף, ככלל היבטי הרכש וההתקשרויות עבור יחידות מתפ"ש והמנהא"ז מבוצעים על ידיהן באופן עצמאי ושירי אל מול הספקים השונים, וזאת בניגוד לכלל יחידות צה"ל, שהיבטי הרכש וההתקשרויות הנוגעים אליהן מנוהלים על ידי משרד הביטחון בלבד.

תיקון לחוק-יסוד: הממשלה בדבר אפשרות של שר נוסף במשרד ומסמך הבנות שנחתם

16. ביום 1.11.2022 התקיימו הבחירות לכנסת העשרים וחמש (היא הכנסת הנוכחית; להלן **"הכנסת"**).

ביום 27.12.2022 (ובטרם כוננה ממשלה חדשה בהמשך לבחירות שהתקיימו), התקבל בכנסת ופורסם ברשומות (ספר החוקים, חוברת 3011, עמ' 4) תיקון לחוק-יסוד: הממשלה – חוק-יסוד: הממשלה (תיקון מס' 11).

במסגרת תיקון זה נקבע בין היתר כי לחוק-יסוד: הממשלה יתווסף סעיף 24א, שכוותרו "שר נוסף במשרד", והקובע כך:

"במשרד שממונה עליו שר יכול שיתמנה שר נוסף, שיהיה אחראי, בכפוף לשר הממונה על המשרד, לתחומים מסוימים בתחומי הפעילות של המשרד."

17. ביום 29.12.2022 התכנסה הכנסת לשיבה לצורך כינון הממשלה השלושים ושבע, בהתאם לסעיף 13(ב) לחוק-יסוד: הממשלה, הקובע כי "הרכיב חבר הכנסת ממשלה, יודיע על כך לנשיא המדינה וליושב ראש הכנסת, ויושב ראש הכנסת יודיע על כך לכנסת ויקבע ישיבה, לצורך כינון הממשלה, בתוך שבעה ימים מיום ההודעה לכנסת לפי סעיף קטן זה".

עוד נקבע בסעיף 13 לחוק-יסוד: הממשלה, בסעיף-קטן (ב), כי "משהורכבה הממשלה, תתייצב לפני הכנסת, תודיע על קווי היסוד של מדיניותה, על הרכבה ועל חלוקת התפקידים או תחומי הפעילות בין השרים, ותבקש הבעת אמון; הממשלה תיכון משהביעה בה הכנסת אמון, ומאותה שעה ייכנסו השרים לכהונתם".

בהתאם לכך, בישיבה זו של הכנסת מיום 29.12.2022 הודיע חבר הכנסת בנימין נתניהו, שעליו הוטל התפקיד להרכיב ממשלה, על הרכבה של הממשלה ועל חלוקת התפקידים או תחומי הפעילות בין השרים. בכלל זה, הציג חבר הכנסת נתניהו את שרי הממשלה השלושים ושבע, וביניהם – "שר האוצר ושר נוסף במשרד הביטחון, לפי הוראות סעיף 24א לחוק-יסוד: הממשלה, שיהיה אחראי על יחידות מתאם פעולות הממשלה בשטחים והמינהל האזרחי, חבר הכנסת, בצלאל סמוטריץ'" (פרוטוקול ישיבת הכנסת מיום 29.12.2022, עמ' 25).

בישיבה הביעה הכנסת אמון בממשלה, ובהמשך לכך כוננה הממשלה ומאותה שעה נכנסו השרים לכהונתם, כמצוות סעיף 13(ב) לחוק-יסוד: הממשלה כאמור לעיל.

כן יצוין כי ביום 15.1.2023 פורסמה ברשומות (ילקוט הפרסומים, חוברת 11047, עמ' 2992) "הודעה על כינון ממשלה, הרכבה וחלוקת התפקידים בין השרים לפי חוק הממשלה, התשס"א-2001", ובה צוין בין היתר: "בצלאל סמוטריץ' – שר האוצר ושר נוסף במשרד הביטחון (מיועד להיות אחראי על יחידות מתאם פעולות הממשלה בשטחים והמינהל האזרחי)".

העמוד הרלוונטי מפרוטוקול ישיבת הכנסת מצורף ומסומן מש/4.

ההודעה ברשומות על כינון ממשלה, הרכבה וחלוקת התפקידים בין השרים מצורפת ומסומנת מש/5.

18. כבר במועד כינון הממשלה בכנסת הוצג אפוא השר הנוסף במשרד הביטחון בפני הכנסת, וכן הוצגו שני תחומי פעילות מסוימים של משרד הביטחון שעליהם יהיה אחראי השר הנוסף במשרד הביטחון, כאשר באותו מעמד הביעה הכנסת אמון בממשלה, על שריה, תפקידיהם ותחומי הפעילות שלהם יהיו אחראים, כפי שהוצגו לכנסת.

19. כן יצוין, כי בהתאם לקבוע בסעיף 24א לחוק-יסוד: הממשלה שהובא לעיל, אחריותו של השר הנוסף במשרד הביטחון לתחומי הפעילות המסוימים של משרד הביטחון היא **בכפוף לשר הממונה על המשרד, הוא שר הביטחון.**

20. ביום 23.2.2023 נחתם "מסמך הבנות וחלוקת אחריות וסמכויות בין שר הביטחון והשר הנוסף במשרד הביטחון" (להלן גם "**מסמך ההבנות**" או "**המסמך**") על ידי מזכיר הממשלה, מטעמו של ראש הממשלה; שר הביטחון; והשר הנוסף במשרד הביטחון. למסמך ההבנות עצמו צורפו שני נספחים: תרשים של המבנה הארגוני של המנהא"ז (נספח א'); ופירוט התחומים שיהיו מצויים תחת אחריותו של השר הנוסף במשרד הביטחון (נספח ב').

מסמך ההבנות, על נספחיו, מצורף ומסומן **מש/6**.

21. על פי שנמסר מגורמי המשיבים, מסמך ההבנות נחתם בתום שיח אינטנסיבי שנוהל באופן אישי על ידי ראש הממשלה, אשר לו היו שותפים שר הביטחון, השר הנוסף במשרד הביטחון, שר המשפטים, ראש המועצה לביטחון לאומי ומזכיר הממשלה. שיח זה כלל היועצות בגורמים שונים הנוגעים בדבר ובהם הרמטכ"ל ומתאם פעולות הממשלה בשטחים, והוא לווה על ידי אגף היועץ המשפטי למערכת הביטחון והפרקליטות הצבאית.

22. המסמך מבהיר בין היתר אילו עניינים יהיו תחת אחריותו של השר הנוסף במשרד הביטחון, ובתוך כך גם מפרט כי תחת השר הנוסף תוקם "מנהלת התיישבות (י"ש)" (להלן גם "**המנהלת**") וכי לרמ"א ימונה סגן "אזרחי". כן צוין במסמך כי סגן רמ"א לעניינים אזרחיים יוסמך בתחיקת הביטחון ביחס לכלל העניינים שנמסרו לאחריות השר הנוסף; כי סגן רמ"א לעניינים אזרחיים יהיה כפוף פיקודית (ניהולית) לרמ"א אך יונחה מקצועית על ידי המנהלת; וכי סגן רמ"א לעניינים אזרחיים יהיה ממונה על הגורמים האזרחיים במנהא"ז העוסקים בעניינים המסורים לאחריות השר הנוסף כמפורט במסמך, ואנשי צבא העוסקים בעניינים אלה יהיו כפופים פיקודית לרמ"א ומונחים מקצועית, בנושאים אלה, על ידי סגן רמ"א לעניינים אזרחיים. כן הובהר במסמך בין היתר כי היעוץ המשפטי למנהלת, וכן למתפ"ש ולמנהא"ז בעניינים שבאחריות השר הנוסף, יינתן על ידי אגף היועץ המשפטי למערכת הביטחון.

זאת ועוד, מסמך ההבנות קובע שורה של נושאים שבהם יתקיים דיווח או תיאום, בהתאם לנסיבות, בין דרגי המקצוע הרלוונטיים. תיאום ודיווח כאמור גם בנושאים אזרחיים וגם בנושאים ביטחוניים נדרשים במקומות שבהם קיימות נקודות השקה בין הנושאים האזרחיים הנתונים לאחריות של השר הנוסף לבין נושאים שהם ביטחוניים במהותם.

יובהר, כי מסמך ההבנות אינו המקור הנורמטיבי לעצם מתן האחריות על התחומים השונים לשר הנוסף. המקור הנורמטיבי לכך הוא כזכור בשילוב של סעיף 24 לחוק-יסוד: הממשלה בדבר אפשרות קיומו של שר נוסף במשרד שיהיה אחראי על תחומים מתחומי הפעילות של המשרד, יחד עם זה שהכנסת הביעה אמון בממשלה שהוצגה לה ובכלל זה קיומו של שר נוסף במשרד הביטחון שיהיה אחראי על תחומי הפעילות של יחידות המתפ"ש ומנהא"ז. מסמך ההבנות אך מבהיר ו"מסדר" את פרטי חלוקתם של תחומי הפעילות האמורים בין שר הביטחון לשר הנוסף.

23. בהחלטת ממשלה מס' 168 מיום 23.2.2023 הוחלט לאשר את מינויו של מר יהודה אליהו לתפקיד ראש מינהלת ההתיישבות (הסדרת שירותים אזרחיים ביו"ש) במשרד הביטחון, וכי תקופת הכהונה "תהיה 4 שנים ממועד החלטת הממשלה והיא תסתיים עם סיום המשימה הזמנית של מנהלת ההתיישבות (הסדרת שירותים אזרחיים ביו"ש) או בתום התקופה האמורה, לפי המוקדם". כן יצוין כי ביום 13.8.2023 פורסם מכרז של נציבות שירות המדינה לתפקיד סגן רמ"א לעניינים אזרחיים.

החלטת ממשלה מס' 168 מיום 23.2.2023 מצורפת ומסומנת מש/7.

המכרז לתפקיד סגן רמ"א לעניינים אזרחיים מיום 13.8.23 מצורף ומסומן מש/8.

מינוי סגן לרמ"א לעניינים אזרחיים, נוהל בהמשך למסמך ההבנות, והצו וכתב המינוי והאצלת הסמכויות שהם מושא העתירה דנו

24. ביום 5.5.2024 מונה מר הלל רוט לתפקיד סגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים (להלן גם "סגן רמ"א לעניינים אזרחיים"). המינוי נעשה בהתאם לסעיף 11.983 לתקשי"ר "הליך איוש משרה זמנית" (סוג ההליך נבחר על ידי נציבות שירות המדינה). כל המועמדים למשרה (יותר מ-15 איש) רואיינו על ידי ועדת בחירה שהורכבה מסגנית נציב שירות המדינה הממונה על מערכת הביטחון, ששימשה יושבת ראש הוועדה; ראש המינהל האזרחי; ראש מינהלת ההתיישבות במשרד הביטחון; ונציג ציבור. בסיום הראיונות נבחר מר הלל רוט לאיוש המשרה.

25. ביום 29.5.2024 נחתם "נוהל עבודה בין מנהלת ההתיישבות שבמשרד הביטחון לבין המינהל האזרחי" (להלן גם "הנוהל"), על ידי ראש מינהלת ההתיישבות במשרד הביטחון, סגן רמ"א לעניינים אזרחיים, ראש אגף המבצעים בצה"ל, ורמ"א. הנוהל מוסיף ומפרט על האמור במסמך ההבנות ובתוך כך גם נקבעו בו מספר שינויים לעומת האמור במסמך ההבנות; הכל כמפורט בנוהל ועל דעת שר הביטחון והשר הנוסף במשרד הביטחון.

הנוהל מצורף ומסומן מש/9.

בין היתר, נקבעו בנוהל הוראות בנוגע ל"אופן הסמכת הסגן האזרחי ודרך משיכת הסמכות", כמפורט בסעיפים 12-14 בנוהל, ושעליהן נרחיב בהמשך תגובה זו, בחלק של העמדה המשפטית.

26. בנוסף, באותו יום, 29.5.2024, חתם מפקד פיקוד המרכז (הוא המפקד הצבאי של האזור) על תיקון לצו בדבר הקמת המינהל האזרחי – צו בדבר הקמת מינהל אזרחי (תיקון מס' 34) (יהודה והשומרון) (מס' 2195), התשפ"ד–2024 (להלן כאמור גם "**התיקון לצו מושא העתירה**").

התיקון הוסיף לצו בדבר הקמת המינהל האזרחי את סעיף 5א, שעניינו "סמכויות סגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים והייעוץ המשפטי לו", וקובע כך:

"א. (א) סמכות הנתונה לראש המינהל האזרחי לפי צו זה או מכוח הדין ותחיקת הביטחון, לרבות הסמכות להתקין תקנות, ובפרט הסמכויות מכוח תחיקת הביטחון המפורטות בתוספת השלישית לצו זה והתקנות שהוצאו מכוחה, רשאי ראש המינהל האזרחי לאצול, כולה, מקצתה, או בסייגים, לסגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים.

(ב) הואצלו לסגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים סמכויות בהתאם לאמור בס"ק (א), הרי שעל אף האמור בצו בדבר פרשנות [נוסח משולב] (יהודה והשומרון) (מס' 1729), התשע"ד–2013, הגדרת המונח "היועץ המשפטי" בדברי החקיקה ובדין לגביהם הוסמך, בכל הנוגע להפעלת סמכויות אלו על-ידי סגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים או מי מטעמו, תהיה "היועץ המשפטי למערכת הביטחון".

(ג) על אף האמור בסעיף 1 לצו בדבר פרשנות [נוסח משולב] (יהודה והשומרון) (מס' 1729), התשע"ד–2013, בכל מקום בו נצרך סגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים או מי שכפוף לו לאותו עניין, להיוועץ ביועץ משפטי או לקבל אישורו, בין מכוח דין ובין שלא מכוח דין, ייוועץ סגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים או מי שכפוף לו לאותו עניין, ביועץ המשפטי למערכת הביטחון או מי מטעמו.

צו בדבר הקמת המינהל האזרחי – צו בדבר הקמת מינהל אזרחי (תיקון מס' 34) (יהודה והשומרון) (מס' 2195), התשפ"ד–2024 מצורף ומסומן מש/10.

הצו בדבר הקמת מינהל אזרחי בנוסחו המלא והמעודכן, מאתר "נבו", מצורף ומסומן כאמור מש/3.

27. בנוסף, באותו יום, 29.5.2024, חתם ראש המינהל האזרחי על כתב מינוי והאצלת סמכויות לסגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים (להלן גם "כתב המינוי והאצלת סמכויות"), שתחילת תוקפו מיום חתימתו. במסגרת זו, הוקנו למר הלל רוט הסמכויות הנדרשות למילוי תפקיד סגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים שאליו נבחר כאמור.

כעולה מכתב המינוי והאצלת סמכויות, בהתאם להוראות סעיפים 5(ב), 5(ג) ו-5א(א) לצו בדבר הקמת מינהל אזרחי (כנוסחו לאחר התיקון), אצל ראש המינהל האזרחי לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים "את כל הסמכויות שנקבעו בדין ובתחיקת הבטחון המפורטות בתוספת השלישית לצו בדבר הקמת מינהל אזרחי, לרבות הסמכויות שנקבעו בתקנות, הוראות, אישורים, תקנונים, היתרים ורישיונות שניתנו מכוחם, לרבות הסמכות להתקין תחיקת משנה, למנות נושאי משרה במינהל האזרחי ולהסמיך כל אדם לפעול על פי הדין ותחיקת הביטחון".

יצוין כי במסגרת כתב המינוי והאצלת הסמכויות גם הואצלו לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים, על דעת שר הביטחון, סמכויות בתחומים נוספים על אלה הקבועים במסמך ההבנות.

כתב מינוי והאצלת סמכויות לסגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים מיום 29.5.2024 מצורף ומסומן מש/11.

28. לסיום חלק זה, יוזכר, כאמור לעיל, כי לצד העתירה דנן – שבה מבוקש להכריז על בטלותם של התיקון לצו וכתב המינוי והאצלת הסמכויות מושא העתירה דנן – ישנה עתירה אחרת, בג"ץ 2435/23, שבה מתבקש לקבוע את בטלותם של מסמך ההבנות ושל הנוהל; וכי בהחלטת בית המשפט הנכבד נקבע כי הדיון בשתי העתירות יתקיים במאוחד.

עמדת המדינה

29. עמדת המדינה, שתפורט להלן, היא כי דין העתירה להידחות, משהיא אינה מקימה עילה להתערבות שיפוטית.

30. במוקד העתירה דנן נטען כי התיקון לצו וכתב המינוי והאצלת הסמכויות מושא העתירה אינם כדין, הן בהיבט הסמכות הן בהיבט הסבירות, באשר הם, לפי הנטען בעתירה, משנים באופן יסודי את המבנה המשפטי הנוגע לתפיסת האזור ומנוגדים לדין הבין-לאומי, ובתוך כך מהווים בין היתר "סיפוח" (וכן "העמקת משטר האפרטהייד בגדה המערבית"), לשון העתירה, של האזור למדינת ישראל, ותוך שגם אצילת הסמכויות לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים אינה עולה בקנה אחד עם דיני האצילה ומהווה העברת סמכות. כאמור, עמדת המדינה היא כי דין העתירה להידחות, ונעמוד כעת על הדברים כסדרם.

31. בדומה לנטען בעתירה האחרת, בג"ץ 2435/23, כלפי מסמך ההבנות שנמצא במוקד שם, נטען במוקד העתירה דן כלפי התיקון לצו וכתב המינוי והאצלת הסמכויות, מושא העתירה דן, בין היתר כי הם מהווים "שינוי משטרי שבוצע במבנה הממשל שישאל מפעילה בגדה המערבית שמשמעותו הלכה למעשה סיפוח של הגדה למדינת ישראל" (עמ' 3 לכתב העתירה, סעיף 1) תוך הפרה של הדין הבין-לאומי.
32. עמדת המדינה היא כי דין הטענות להידחות, שכן אין בתיקון לצו ובכתב המינוי והאצלת הסמכויות מושא העתירה כדי לשנות את הסטטוס המשפטי של האזור, את מסגרת הדין החל בו או את סמכויות הדרג המדיני ומשרד הביטחון לגביו.
33. כאמור לעיל, על הדין החל באזור, המורכב ממספר רבדים, עמד בית משפט נכבד זה לא אחת, וראו למשל עניין **עיריית סלואד** (שכבר נזכר לעיל), פסקאות 2-7 לחוות דעתה של כבוד הנשיאה חיות.
34. גם במסמך ההבנות עצמו נכתב, בפתחו, כי "אין דבר במסמך זה כדי לשנות את מעמדו החוקי של אזור יהודה והשומרון, את הדין החל בו, ואת סמכויות הדרג המדיני ומשרד הביטחון לגביו", וכי "יישום הדברים המפורטים במסמך זה יהיה בהתאם לדין החל באזור, ובהתאם לסמכויות המסורות בידיו של שר הביטחון, כשר הממונה על כוחות צה"ל באזור לפי הוראות חוק יסוד: הצבא".
35. כן יצוין, כי התיקון לצו וכתב המינוי והאצלת הסמכויות מושא העתירה, כמו גם מסמך ההבנות, גם אינם משנים מאחריותו של הגורם האמון על הפעלת סמכויות באזור. **המפקד הצבאי, הוא מפקד פיקוד המרכז, הוא הנושא במלוא האחריות על המתרחש באזור, כחליף הריבון, על כל הכרוך בכך.**
- בתוך כך, כאמור במסמך ההבנות (ראו סעיף 7 למסמך), וכפי שאכן נעשה בהמשך, במסגרת התיקון לצו וכתב המינוי והאצלת הסמכויות מושא העתירה, **סמכויותיו של סגן רמ"א לעניינים אזרחיים מוענקות לו מכוח תחיקת הביטחון באזור, כפי שהן מוענקות זה מכבר לגורמים שונים ובהם, כאמור, הקמ"טים במנהא"ז (שאינם אנשי צבא).**
- וידגש, בנוגע לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים, כי מדובר בעובד מדינה, אשר מועסק על ידי נציבות שירות המדינה במינהל האזרחי.
- כן יוזכר כי כאמור, המנהא"ז (ובכלל זה רמ"א העומד בראשו) כפוף, מבחינה ארגונית ופיקודית, ליחידת מתפ"ש, הכפופה למשרד הביטחון ובנושאים מבצעיים לרמטכ"ל. נרחיב עוד.

36. כפי שפורט לעיל, יחידות מתפ"ש ומנהא"ז הן יחידות ייחודיות בנוף הצבאי והממשלתי כאחד. בכלל זה, **כפיפותן היא, כמוסבר לעיל, דואלית – למשרד הביטחון, ובנושאים המבצעיים לרמטכ"ל** – והעובדים בהן הם אזרחים לצד חיילים, תוך שעיקר הסמכויות המקצועיות מופעלות – בהתאם לתחיקת הביטחון באזור ומכוחה – על ידי הקמ"טים (ועובדיהם), שהם אזרחים עובדי משרדי ממשלה שונים, הכפופים בעבודתם להוראות המינהל האזרחי (כאמור, בעבר כולם רק לרמ"א; וכיום, לאחר אצילת הסמכויות שהואצלו לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים, מרבית הקמ"טים כפופים במישרין לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים, הכל כמפורט בנוהל האמור), ומונחים מקצועית על ידי משרדי הממשלה הרלוונטיים.

לפיכך, מלכתחילה היו יחידות אלה כפופות בפעולותיהן המקצועיות למשרד הביטחון, ולא מצויות בשרשרת הפיקוד הצבאית הרגילה.

37. השינוי בהקשר זה לעומת המצב שקדם לשינוי מתמקד, אפוא, בהמשך למינוי השר הנוסף ומסמך ההבנות, בשניים:

(א) באשר להנחיית יחידות הקמ"טים מצד משרד הביטחון – במקום שר הביטחון (באמצעות עוזרו לענייני התיישבות) בא השר הנוסף במשרד הביטחון (באמצעות המינהלת), בכפוף לשר הביטחון;

(ב) באשר לממונה במינהל האזרחי על העניינים, הנזכרים במסמך ההבנות ולאחר מכן כפי שנקבעו בתיקון לצו ובכתב המינוי והאצלת הסמכויות מושא העתירה דנן – בא סגן רמ"א לעניינים אזרחיים, שהוא אזרח עובד המדינה כאמור לעיל (אשר כפוף ניהולית לרמ"א ומקצועית לראש המינהלת), וזאת לעומת המצב שבו רמ"א הוא הממונה היחיד על עניינים אלה ועל המפעילים סמכויות בקשר אליהם.

38. באשר לשינוי הראשון, אין מדובר בהעברת תחומי אחריות מהצבא למשרד הביטחון, אלא באופן קביעת האחריות **בתוך** משרד הביטחון, בהמשך לכך שעם כינון הממשלה, שבה הביעה הכנסת אמון, התמנה שר נוסף במשרד הביטחון שיהיה אחראי על תחומי הפעילות של המשרד בנוגע ליחידות המתפ"ש ומנהא"ז (בכפיפות לשר הביטחון כאמור בסעיף 24א לחוק-יסוד: הממשלה). לעמדת המדינה, בכך אין סתירה להוראות הדין.

39. באשר לשינוי השני, גם במישור זה לעמדת המדינה אין בטענות העותרים כדי להצביע על סתירה במצב זה להוראות הדין הבין-לאומי.

בהקשר זה יוזכר, כי כעולה גם ממסמך ההבנות עצמו [ראו סעיף 7(ל)], סמכויות סגן רמ"א לעניינים אזרחיים עתידות להינתן לו – ואכן ניתנו לו לאחר מכן, מכוח התיקון לצו וכתב המינוי והאצלת הסמכויות מושא העתירה דנן – **מכוח תחיקת הביטחון באזור**, אשר, יוזכר, זה מכבר מעניקה סמכויות באזור לגורמים שאינם אנשי צבא, הם הקמ"טים ועובדיהם,

אשר הם הגורמים העיקריים המפעילים סמכויות בשם המינהל האזרחי באזור (חוץ מרמ"א) ושעליהם יהיה ממונה, כאמור במסמך, סגן רמ"א לעניינים אזרחיים (תוך ש"אנשי הצבא העוסקים בתחומים המסורים לאחריות השר הנוסף לפי נספח ב', יהיו כפופים פיקודית לרמ"א ומונחים מקצועית, בתחומים אלו, לסגן האזרחי", כאמור בסעיף 7 במסמך). כן יצוין כי אף בעתירה דנן עצמה אין מחלוקת על כך שסמכויות בנוגע לשטח שבו חלים דיני התפיסה הלוחמתית, כבעניינו של האזור, יכולות להיות מוענקות גם לגורמים לא-צבאיים.

כן יוזכר כי כאמור, מדובר ביחידות (מתפ"ש ומנהא"ז) שמלכתחילה כפופות גם למשרד הביטחון, הכוללות אזרחים לצד חיילים, ובעלות מבנה מורכב שאינו דומה לזה המקובל ביחידות צבאיות מן המניין. כן יצוין, כי בהיות סגן רמ"א לעניינים אזרחיים **אזרח**, עובד מדינה, אשר מועסק על ידי נציבות שירות המדינה במינהל האזרחי, ממילא אין מניעה לכך שהוא יונחה על ידי השר הנוסף במשרד הביטחון מחד גיסא, וינחה מקצועית את גורמי המינהל האזרחי מאידך גיסא.

40. גם באשר לזהות הגורם במשרד הביטחון שינחה את גורמי מתפ"ש ומנהא"ז בעניינים האזרחיים השונים (כמפורט במסמך ההבנות), לעמדת המדינה אין בכך כדי לשנות את הסטטוס המשפטי של האזור או כדי לעמוד בניגוד למשפט הבין-לאומי המנהגי, כטענת העותרים. שהרי, **גם טרם מסמך ההבנות וטרם הוצאת התיקון לצו וכתב המינוי והאצלת הסמכויות מושא העתירה, משרד הביטחון הנחה את מתפ"ש ואת מנהא"ז בעניינים שונים**. מה שהשתנה בעקבות מינוי השר הנוסף הוא בהקשר זה הגורם **בתוך** משרד הביטחון שאמון על כך (הוא השר הנוסף).

כן יצוין בהקשר זה, כי בדומה למשרדי ממשלה אחרים, במשרד הביטחון ניתנות הנחיות על ידי בעלי תפקידים שונים, הפועלים בכפוף לשר ובשמו של השר, אשר מתווה מדיניות ומכריע בסוגיות מרכזיות. גם ביחס להנחיית גורמי מנהא"ז ומתפ"ש, עוד עובר לכינון הממשלה הנוכחית וגיבוש מסמך ההבנות, התקיימה מציאות של הנחיות שוטפות של משרד הביטחון שאינן על דרך של הוראות של שר הביטחון באופן אישי. אף במסגרת ההבנות שסוכמו במסמך ההבנות, ובהתאם להוראת סעיף 24א לחוק-יסוד: הממשלה, האחריות על העניינים האזרחיים שנמסרה לידי השר הנוסף במשרד הביטחון חלה במסגרת משרד הביטחון ובכפיפות לשר הביטחון, אשר יוכל לשנות מהחלטות השר הנוסף בהתאם למפורט בסעיף 4 למסמך ההבנות.

לעמדת המדינה, אין אפוא בשינוי האמור שנעשה כדי להוות שינוי של הסטטוס המשפטי של האזור או הפרה של המשפט הבין-לאומי.

41. עוד יצוין בהקשר זה, כי מאז ומתמיד הדרג המדיני הנחה ומנחה את גורמי המנהא"ז בתחומים שונים הקשורים בעיסוקו. גם במצב שלפני מינוי השר הנוסף והוצאת התיקון לצו וכתב המינוי והאצלת הסמכויות מושא העתירה, היו נושאים מסוימים – למשל כאלה

הקשורים להיבטי מקרקעין ותכנון ובנייה – שבהם הנחה שר הביטחון, בדרך כלל באמצעות הוראות שנמסרו מטעמו על ידי עוזר שר הביטחון להתיישבות, את גורמי מתפ"ש ומנהא"ז (ראו סעיפים ז'-ח' ל"נוהל הגשת בקשות לקידום הליכי תכנון והקצאות קרקע לאור החלטת ממשלה מס' 150"). כך, למשל, גם בהחלטת ממשלה מס' 150 מיום 2.8.1996 שעניינה "תכנון ובינוי" נקבעו מספר נושאים שיובאו לאישור שר הביטחון או הממשלה. בתוך כך, נקבע כי כל הרשאה חדשה לתכנון ולהקצאת קרקע לבנייה על אדמות מדינה באזור תתבצע רק לאחר אישור שר הביטחון, כאשר בעניין זה שר הביטחון פועל כנציג של ממשלת ישראל והדרג המדיני. בנוסף, ישנם נושאים שמפורטים בהחלטת הממשלה ונקבע בעניינם כי יובאו לדיון ולהחלטת הממשלה. יצוין, כי בהמשך להחלטת ממשלה זו הותקן צו בדבר אישור הליכי תכנון ובנייה (יהודה והשומרון) (מס' 1445), התשנ"ו-1996, בהתאם להחלטה.

צו בדבר אישור הליכי תכנון ובנייה (יהודה והשומרון) (מס' 1445), התשנ"ו-1996 מצורף ומסומן מש/12.

בהקשר זה יוער לענייננו כי סעיף 15 למסמך ההבנות קובע כי "כל הסמכויות למתן אישורי דרג מדיני של שר הביטחון בנושאים שבאחריות השר הנוסף יועברו לשר הנוסף. במסגרת כך, ומבלי לגרוע מהאמור, הממשלה תתקן בהתאם את החלטת הממשלה מספר 150 מיום 2.8.1996 וכן החלטה מספר ב/175 מיום 17.03.1999 של ועדת שרים לענייני ביטחון לאומי". בהמשך לכך, ביום 18.6.2023 התקבלה החלטת ממשלה מס' 657 בנושא "הליכי התכנון והבנייה ביהודה ושומרון – תיקון החלטת ממשלה", ובה נקבע, בין היתר, כי "בתקופת כהונת הממשלה ה-37 וכל זמן שבמשרד הביטחון מכהן שר נוסף, להעביר את הסמכויות המסורות בהחלטה 150 לשר הביטחון, משר הביטחון לשר הנוסף במשרד הביטחון". כן יוער כי בהחלטת ממשלה זו (מס' 657) תוקנה, כמפורט בה, החלטת ממשלה מס' 150 האמורה גם בנוגע להוראות נוספות שלה, וכן הוחלט במסגרת החלטה מס' 657 "להטיל על השר הנוסף במשרד הביטחון לפעול, ככל שיהיה בכך צורך, להתאמת תחיקת הביטחון להחלטה זו". כמו כן, בהחלטת ממשלה זו (מס' 657) נכתב גם שמחליטים להנחות את ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי (להלן גם "הוועדה") לתקן את החלטת ועדה זו מס' ב/175 מיום 17.3.1999, כך שהאמור בסעיף 2 בהחלטה [על כך ש"הרחבה של ישוב שהוקם או שיוקם על-פי החלטת ממשלה, או של ישוב המוכר על-פי דין" (ובהתאם להחלטה זו אינה טעונה החלטה של הממשלה)], יימחק; ובהתאם לכך, בהחלטה מס' ב/17 של הוועדה מיום 13.7.2023 בוטל סעיף זה.

החלטת ממשלה מס' 150 מיום 2.8.1996 מצורפת ומסומנת מש/13.

החלטת ממשלה מס' 657 מיום 18.6.2023 מצורפת ומסומנת מש/14.

החלטת ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי מס' ב/175 מיום 17.3.1999 מצורפת ומסומנת מש/15.

החלטת ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי מס' ב/17 מיום 13.7.2023 מצורפת ומסומנת מש/16.

"נוהל הגשת בקשות לקידום הליכי תכנון והקצאות קרקע לאור החלטת ממשלה מס' 150" מצורף ומסומן מש/17.

הנה כי כן, מסירת האחריות בתחומים האזרחיים לשר הנוסף במשרד הביטחון לא שינתה מהמצב שבו תחומים אלה נוהלו לא אחת גם קודם על בסיס הנחיה מיניסטרילית מצד משרד הביטחון.

42. אף בית המשפט הנכבד הכיר במעורבותו של הדרג המדיני באורח החיים באזור. יפים לענייננו דבריה של כבוד השופטת דורנר בבג"ץ 548/04 **אמנה – תנועת ההתיישבות של גוש אמונים נ' מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה ושומרון**, פ"ד נח(3) 373, 381 (26.2.2004):

5. "כאמור, הצווים לא הוצאו ביוזמת המפקד, אלא על-פי הוראת הדרג המדיני – ראש-הממשלה ושר הביטחון – והם משקפים את מדיניותו של דרג זה. שיקוליהם של ראש-הממשלה ושל שר הביטחון, שהם שיקולים מדיניים מובהקים, אינם שיקולים זרים. שכן, ההתיישבות הישראלית ביהודה ושומרון, המותר והאסור נקבעים על-ידי ממשלת ישראל, וממילא משקפים את מדיניותה מעת לעת.

הצו הנדון מפנה, כפי שצוין, לשלוש החלטות ממשלה: הממשלה החליטה עוד בשנת 1996 כי כל הרשאה להתיישבות ישראלית חדשה וכל הקצאת קרקע ליישוב ישראלי יותנו באישורו של שר הביטחון. בהחלטה משנת 1999 הוסמכו ראש-הממשלה ושר הביטחון לפעול על-פי שיקול-דעתם בכל הקשור ליישובים בודדים באזור. בהחלטת הממשלה האחרונה, בשנת 2003, התחייבה הממשלה, בגדר הסכמתה לתכנית שהציג הממשל האמריקני המכונה "מפת הדרכים", לפנות מאחזים שהוקמו באזור יהודה ושומרון מאז חודש מארס 2001, ואף להקפיא הרחבת יישובים קיימים."

43. כן יודגש, כי כאמור בסעיף 24 לחוק-יסוד: הממשלה, וכפי שגם קיבל ביטוי במסמך ההבנות עצמו (ראו סעיפים 3 ו-4 למסמך), השר הנוסף במשרד הביטחון פועל **בכפוף** לשר הביטחון. לעניין זה ישנה, אפוא, היררכיה בין השרים, כאשר השר הנוסף במשרד הביטחון כפוף לשר הביטחון ביחס לתחומי הפעילות שנקבעו במסגרת כינון הממשלה כי יהיו באחריותו של השר הנוסף; כלומר, תחום אחריותו של שר הביטחון נותר פרוש גם על תחומי פעילות אלה של המשרד, תוך שהשר הנוסף אחראי עליהם בכפוף לשר הביטחון.

44. בעתירה נטענות בין היתר גם טענות בנוגע לשורת תחומים שבהם ישנו לכאורה **"פוטנציאל"**, כלשון העתירה עצמה (ראו עמ' 46 לכתב העתירה, סעיף 181; עמ' 49, סעיף

194), לפגיעה בזכויות של תושבים פלסטינים באזור בשל התיקון לצו וכתב המינוי והאצלת הסמכויות מושא העתירה, שבהתאם להם מוענקות סמכויות לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים.

לכך יושב כי לעמדת המדינה, אין בטענות האמורות בעתירה בדבר פגיעה "פוטנציאלית" כאמור כדי לבסס עילה משפטית מבוררת להתערבות שיפוטית בדמות ביטול התיקון לצו וכתב המינוי והאצלת הסמכויות. כן יצוין בהקשר זה, כי ככל שישנן או תהיינה טענות לגבי החלטות ספציפיות של סגן רמ"א לעניינים אזרחיים, קרי לגבי יישום של סמכות שהוענקה לו, כי אז פתוחה כידוע הדרך להשיג על כך, לרבות בהליך משפטי מתאים – כפי שהדבר נכון גם לגבי החלטות בכלל הנוגעות להפעלת סמכויות באזור.

45. כן יצוין, לסיום חלק זה, כי כאמור, תחומי הפעילות של משרד הביטחון שנמסרו לאחריותו של השר הנוסף, בכפוף לשר הביטחון, הם יחידות מתפ"ש ומנהא"ז. **השר הנוסף במשרד הביטחון אינו אמון על פיקוד המרכז, ולפיכך ממילא אין זה מתפקידו לתת הוראות למפקדים או חיילים בפיקוד המרכז, וכך כמובן גם ביחס למפקד פיקוד המרכז, שהוא כאמור המפקד הצבאי של האזור.** יתר על כן: לא רק שלא ניתנה לשר הנוסף במשרד הביטחון סמכות כלשהי לגבי מפקד פיקוד המרכז, אלא שאף הובהר מפורשות בסעיף 5 למסמך ההבנות עצמו כי "פעולות המצויות תחת אחריותו המיניסטריאלית של השר הנוסף, שלשם ביצוען נדרש סיוע של כח צבאי" – קרי כוח שמטבע הדברים נמצא תחת פיקודו של פיקוד המרכז – "תיעשנה תוך שמירה על שרשרת הפיקוד הצבאית, בכפוף להערכת מצב ולאישור מפקד פיקוד המרכז או מי מטעמו, ובכפוף להערכת מצב עדכנית". דהיינו, **לשר הנוסף אין סמכות להורות, להנחות, ואף לקיים שיח ישיר עם פיקוד המרכז, ובכלל זה מפקד הפיקוד כמו כל יתר הכוחות שתחת פיקודו, והוא יוכל לפנות לגורמי צבא אלה בדומה לאופן שבו מתנהל כל שר אחר במשרדי הממשלה, וזאת באמצעות פנייה ללשכת שר הביטחון ודרכה ללשכת הרמטכ"ל, באופן המגשים את עקרון אחדות הפיקוד, פעולה לפי שרשרת הפיקוד והוראות הדין. יודגש, אפוא, כי כל פעולה של כוחות הצבא שתחת פיקוד המרכז תיעשה מכוח פקודות שיינתנו על ידי מפקד הפיקוד, שהוא כאמור גם המפקד הצבאי של האזור, על בסיס שיקול דעתו, ותוך שאחריות השר הנוסף על תחומי פעילות במשרד הביטחון אינה מתפרשת עליה.**

46. הנה כי כן, על רקע כל האמור, עמדת המדינה היא כי התיקון לצו וכתב המינוי והאצלת הסמכויות מושא העתירה, כמו גם מסמך ההבנות שקדם להם, אינם משנים את מסגרת הדין החל באזור, אינם משנים את הסטטוס המשפטי של האזור, וכפועל יוצא, אינם נוגדים את המשפט הבין-לאומי.

הייעוץ המשפטי

47. עוד נעמוד על הדברים בכל הנוגע לשינוי שנעשה בתיקון לצו מושא העתירה לגבי הגורם המשפטי המדינתי האמון על הייעוץ המשפטי.

48. בסעיף 13 למסמך ההבנות נכתב כי הייעוץ המשפטי למינהלת ההתיישבות (יו"ש) שתוקם במשרד הביטחון (כאמור בסעיף 8 למסמך ההבנות), וכן למתפ"ש ולמנהא"ז **בתחומים שבאחריות השר הנוסף במשרד הביטחון**, יינתן על ידי אגף היועץ המשפטי למערכת הביטחון, במקום המצב לפני כן ולאורך השנים, שבו הייעוץ המשפטי בתחומים אלה ניתן על ידי יחידת יועמ"ש איו"ש בפרקליטות הצבאית, בשיתוף עם גורמים נוספים לפי העניין, לרבות אגף היועץ המשפטי למערכת הביטחון. הייעוץ המשפטי הניתן למתפ"ש ולמנהא"ז בתחומים שאינם מצויים תחת אחריות השר הנוסף, וכן לגורמי פיקוד המרכז בכל נושא, יוסיף להינתן על ידי הפרקליטות הצבאית.

49. ראשית יצוין, בבחינת מושכלות יסוד, כי קיומו של ייעוץ משפטי מקצועי ואפקטיבי, הפועל לסייע לרשויות מינהליות למלא את תפקידן בגבולות הדין, הוא ערובה מרכזית לקיומו של שלטון החוק ולתקינות פעילותן של רשויות אלה. כך בכלל, וכך ממילא גם לגבי ייעוץ משפטי למתפ"ש ולמנהא"ז, המהווה גם ערובה לשמירת חובותיה של המדינה בהתאם לדיני התפיסה הלוחמתית.

שנית, בנסיבות המיוחדות של מבנה המינהל האזרחי והמתפ"ש, כמתואר לעיל, ובכלל זה העובדה כי מדובר ביחידות הכפופות כאמור למשרד הביטחון במקביל לכפיפותן לדרג הפיקוד הצבאי; ובשים לב לאופי האזרחי במהותו של סמכויותיהן ולמתווה לחלוקת האחריות בין הפרקליטות הצבאית לבין אגף היועץ המשפטי למערכת הביטחון, **עמדת המדינה היא כי לא קיימת מניעה בדין לכך שהייעוץ המשפטי בעניינים המפורטים במסמך יינתן על ידי אגף היועץ המשפטי למערכת הביטחון**. זאת, בהיותו, בדומה לפרקליטות הצבאית, כפוף מבחינה מקצועית ליועצת המשפטית לממשלה – שהיא, יודגש, הגורם בעל הפררוגטיבה להכריע בעניינים הנוגעים לייעוץ המשפטי הניתן לכל הרשויות השונות. כלומר, מדובר בשני גופים הכפופים מקצועית ליועצת המשפטית לממשלה והפועלים בהתאם להנחיותיה גם בכל הקשור לייעוץ המשפטי בענייני אזור יהודה ושומרון. ממילא שינוי, בוודאי של מהות, הנוגע למתן ייעוץ משפטי לרשויות מרשויות המינהל השונות, אינו יכול להתבצע ללא הסכמתה של היועצת המשפטית לממשלה.

בענייננו, מדובר בשינוי שאין בו כדי לגרוע מתחולתו של עקרון שלטון החוק בפעילותם של גורמי המדינה באיו"ש ואף אין בו לגרוע באופן מהותי מהעיקרון הבסיסי, המעוגן בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו–1955 (להלן "חוק השיפוט הצבאי") ובהוראת הפיקוד העליון הוראת הפיקוד העליון 2.0613 שעניינה "הפרקליטות הצבאית" (להלן גם "הוראת הפיקוד העליון בנושא הפרקליטות הצבאית"), ולפיו מתן הייעוץ המשפטי לגורמי הצבא יינתן על ידי הפרקליטות הצבאית. נרחיב.

50. סעיף 178 לחוק השיפוט הצבאי, שכותרתו "סמכויות הפרקליט הצבאי הראשי", קובע כדלקמן:

"178. הפרקליט הצבאי הראשי –

- (1) הוא יועצו של הרמטכ"ל ושל שאר שלטונות הצבא בכל עניני חוק ומשפט;
- (2) מפקח על השלטת המשפט בצבא, למעט פיקוח על בתי הדין הצבאיים והנהלתם;
- (3) מפקח פיקוח משפטי על הדיון המשמעותי;
- (4) רשאי לצוות על עריכת חקירה מוקדמת בכל מקרה שלדעתו נעברה עבירה שבית דין צבאי מוסמך לדון בה;
- (5) ימלא כל תפקיד אחר המוטל עליו לפי כל דין ולפי פקודות הצבא;

בכל אלה ייעזר בפרקליטים הצבאיים, בתובע הצבאי הראשי, בסניגור הצבאי הראשי ובשאר הקצינים בעלי הכשרה משפטית".

הנה כי כן, חוק השיפוט הצבאי קובע כי הפרקליט הצבאי הראשי (הפצ"ר) הוא היועץ המשפטי לצה"ל, ומתוקף כך פועלים גם קציני הפרקליטות הצבאית שתחת פיקודו. מעמדה וסמכויותיה של הפרקליטות הצבאית עוגנו גם בהוראת פיקוד עליון ייעודית, היא הוראת הפיקוד העליון האמורה בנושא הפרקליטות הצבאית, שתוקפה הוא כשל דין בהתאם לסעיף 2 לחוק השיפוט הצבאי.

הוראת הפיקוד העליון 2.0613 שעניינה "הפרקליטות הצבאית" מצורפת ומסומנת **מש/18**.

הפרקליטות הצבאית אמונה על מתן הייעוץ המשפטי לכל יחידות צה"ל בכל עניין משפטי. מכוח תפקידה, מורה סעיף 13 להוראת הפיקוד העליון בנושא הפרקליטות הצבאית כי חוות דעתה קובעת, לגבי צה"ל ורשויותיו, את המצב המשפטי הקיים, כך שהפרשנות הניתנת על ידי הפרקליטות הצבאית לדין – היא הפרשנות המחייבת את כלל גורמי צה"ל (לעניין זה ראו גם: סעיף 2 להנחיית היועצת המשפטית לממשלה מס' 9.1002 שעניינה "הפרקליט הצבאי הראשי"; להלן גם "הנחיית היועמ"ש בעניין הפצ"ר").

הנחיית היועצת המשפטית לממשלה 9.1002 שעניינה "הפרקליט הצבאי הראשי" מצורפת ומסומנת **מש/19**.

51. זאת, בדומה למעמדו של יועץ משפטי במשרד ממשלתי, אשר "חוות דעתו למשרד ממשלתי בשאלה משפטית, קובעת, מבחינתם של כלל גורמי המשרד, את המצב המשפטי הקיים לגביה, וזאת כל עוד לא נפסק אחרת על ידי בית משפט המוסמך לעניין" (ראו סעיף 1 להנחיית היועצת המשפטית לממשלה מס' 9.1000 שעניינה "היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה"; להלן "הנחיית היועמ"ש בעניין היועצים משפטיים למשרדי ממשלה"). נוסף להשלמת התמונה כי ביחס למערכת הביטחון, קובעת הוראת משרד הביטחון 11.25 (שעניינה "היועץ המשפטי למעלה" – הוראת ארגון"; סיווג "שמור" ועל כן אינה מצורפת) כי "חוות דעתו של היועץ המשפטי למעלה"ט בשאלה משפטית קובעת את המצב המשפטי הקיים לגביה, וזאת כל עוד לא ניתנה חוות דעת אחרת על ידי היועץ המשפטי לממשלה או פסיקה של בית משפט המוסמך לעניין".

הנחיית היועצת המשפטית לממשלה 9.1000 שעניינה "היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה" מצורפת ומסומנת מש/20.

52. לצד זאת יובהר, כי במצב הדברים שנהג עוד לפני גיבוש מסמך ההבנות, הייעוץ המשפטי מטעם הפרקליטות הצבאית לגורמי הצבא בעניינים הקשורים למערכת הביטחון, ניתן בתיאום עם אגף היעוץ המשפטי למערכת הביטחון. זאת, בהתאם לסעיף 9(ג) להוראת הפיקוד העליון בנושא הפרקליטות הצבאית, הקובע כי "במילוי תפקידו, מתאם הפצ"ר את פעולותיו עם היועץ המשפטי למערכת הביטחון בעניינים הקשורים למערכת הביטחון".

53. כמו כן, כאמור בהנחיית היועמ"ש בעניין הפצ"ר, הייעוץ המשפטי מטעם הפרקליטות הצבאית כפוף אף הוא להנחייתה המקצועית של היועצת המשפטית לממשלה ולחוות דעתה המשפטית. בהקשר זה, ראו פסק הדין שניתן בבג"ץ 4723/96 עטייה נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נא(3) 714, 731-732 (29.7.1997), שם נקבע בפיסקה 11 לחוות דעתה של כבוד השופטת (כתוארה אז) ביניש:

"11. [...] חוות-דעתו של הפצ"ר קובעת מבחינת רשויות הצבא את המצב המשפטי, וזאת בתוקף סמכויותיו המיוחדות של הפצ"ר שעליהן עמדת לעיל. בהפעילו את סמכויותיו על-פי סעיף 178 לחוק השיפוט הצבאי כיועץ משפטי וכמפקח על השלטת המשפט בצבא, חייב הפצ"ר לפעול באופן עצמאי, שלא בהתאם לכפיפותו הפיקודית, כאשר שיקולים הנוגעים לאכיפת החוק, ואלה בלבד, מנחים אותו במילוי תפקידו. ראו הנחיה 21.869'א' להנחיות היועץ המשפטי לממשלה מיום 1.11.1985. עם זאת, מעמדו של הפצ"ר במערכת הצבאית, הדומה למעמדו של היועץ המשפטי במערכת אכיפת החוק כולה, הוא מעמדו כלפי הצבא פנימה. אין להסיק ממעמדו של הפצ"ר במסגרת הצבאית כי במלאו את תפקידו פועל הפצ"ר במנותק ממערכת אכיפת החוק הכללית. ככל מערכות הממשל נתון גם הפצ"ר להנחייתו המקצועית של היועץ המשפטי לממשלה ולחוות-דעתו המשפטית.

[...] אין ספק כי גם בהתחשב בסמכויות המיוחדות שהוענקו לפצ"ר בחוק כרשות מוסמכת, חייב הוא בעבודתו היומיומית במסגרת הפעלת סמכויותיו להביא בגדר שיקוליו את המדיניות הכללית הנוהגת באשר לאכיפת החוק, וחייב הוא לקבל את הפירוש של היועץ המשפטי לממשלה באשר להוראות הדין." (ההדגשות לא במקור).

54. הנה כי כן, הפרקליטות הצבאית אמונה על הייעוץ המשפטי לכלל גורמי צה"ל, ובכלל זה אמונה היא גם על מתן ייעוץ משפטי ליחידות צה"ל הפועלות באזור, ובפרט לפיקוד המרכז, אשר מפקדו הוא חליף הריבון בשטח. אין מחלוקת כי אין בכוחו של מסמך ההבנות, כמו גם של התיקון לצו מושא העתירה דנן, לשנות את מעמדה הנורמטיבי של הפרקליטות הצבאית, אשר נקבע בדין, ולעמדת המדינה מסמך ההבנות והתיקון לצו מושא העתירה ממילא אינם עושים כן.

אשר למתפ"ש ולמנהא"ז, וכפי שפורט לעיל, מדובר ביחידות בעלות ציביון דואלי (צבאי ואזרחי), אשר להן מאפיינים ייחודיים שאינם קיימים ביחידות צה"ל השונות, ובכלל זאת הן עוסקות בנושאים בעלי אופי אזרחי מובהק. עיסוק זה נעשה, עוד לפני מסמך ההבנות, בכפיפות למשרד הביטחון. כאמור, במסגרת כינון הממשלה נמסרה לשר הנוסף במשרד הביטחון האחריות לתחומי מתפ"ש ומנהא"ז, וחלוקת הדברים הובהרה במסמך ההבנות, ובהתאם לכך השר הנוסף אחראי על גורמים שאינם צבאיים. בהתאם, הוסכם כי העברת אחריות זו תשליך גם על הגורם שמעניק להם ייעוץ משפטי.

בתוך כך, בשים לב למאפיינים המיוחדים של יחידות אלה, ולכך שהחלופה שהוחלט עליה – קרי, אגף היועץ המשפטי למערכת הביטחון, המורכב מעובדי משרד הביטחון וכפוף מקצועית ליועצת המשפטית לממשלה – עמדת המדינה היא כי **אין מניעה לכך שהייעוץ המשפטי לגורמים האזרחיים במנהא"ז ובמתפ"ש, הניתן בעיקרו לגורמים אזרחיים בהם ובנושאים אזרחיים, כמפורט במסמך ההבנות וכפי שגם עוגן בתיקון לצו מושא העתירה דנן, יינתן על ידי אגף היועץ המשפטי למערכת הביטחון.**

בכל מקרה, ההחלטה על השינוי האמור במערך הייעוץ המשפטי אינה יכולה לגרוע מהוראות הדין שלפיהן הייעוץ המשפטי לרשויות הצבא יינתן על ידי הפרקליטות הצבאית. כפי שנקבע, **בכל עניין** הייעוץ המשפטי לפיקוד המרכז, גם בנושאים האזרחיים, יינתן על ידי הפרקליטות הצבאית. עוד יובהר למען הסר ספק, כי בהיבטים הביטחוניים והפליליים תמשיך הפרקליטות הצבאית להיות האמונה על הייעוץ המשפטי, על כלל היבטיו.

כמו כן יודגש, כי לאור העובדה שמפקד פיקוד המרכז ממשיך כאמור לשאת באחריות כוללת למתרחש באיו"ש, בהיותו חליף הריבון באזור, והייעוץ המשפטי הניתן לו נשאר כאמור באחריות הפרקליטות הצבאית, יעודכן יועמ"ש איו"ש גם בסוגיות משפטיות עקרוניות בעלות השפעה רחבה על האזור, והטיפול בהן יתואם איתו, ככל הנדרש בנסיבות העניין, ובשים לב, בין היתר, גם לאופן הסדרת העבודה בנושאים האזרחיים במסמך ההבנות.

ככל שבעתיד יתעוררו מחלוקות כלשהן לגבי זהות הגורם המשפטי המייעץ בסוגיה כלשהי הנוגעת לאיו"ש, זו תוכל להיות מובאת להכרעת היועצת המשפטית לממשלה.

כן יצוין, כי בכוונת אגף היועץ המשפטי למערכת הביטחון והפרקליטות הצבאית לגבש, במהלך החודשים הקרובים ולאחר שגם ייבשר עם הזמן ניסיון בנושא, נוהל עבודה, שבהנחיית היועצת המשפטית לממשלה יאושר על ידי הייעוץ המשפטי לממשלה, לצורך הבטחת תיאום ושיתוף פעולה ביניהן בתחום הייעוץ המשפטי, לשם מענה משפטי מתכלל ומיטבי בנוגע לסוגיות השונות הנוגעות לאיו"ש, ובכלל זה בקשר לעדכון ותיאום מול יועמ"ש איו"ש בנוגע לעניינים עקרוניים הקשורים לאיו"ש (וזאת גם לאור העובדה שכאמור, קיימים ממשקים בין נושאים שונים הנוגעים לאיו"ש, ושהמפקד הצבאי, מפקד

פיקוד המרכז, הוא חליף הריבון באזור, והייעוץ המשפטי הניתן לו הוא כאמור באחריות הפרקליטות הצבאית).

56. עוד יצוין, כי בנוגע לטיפול בכל הליך משפטי שבו המפקד הצבאי או גורם צבאי אחר כלשהו, לרבות רמ"א, הם צד לו, יובאו העמדות המשפטיות מטעמם באמצעות הפרקליטות הצבאית, כמקובל. בנוסף יצוין, גם בשים לב לממשקים הקיימים בנושאים שונים בנוגע לאיו"ש, כי לגבי הליכים משפטיים אחרים בערכאות השונות בעניינים השונים הנוגעים לאיו"ש, ובכלל זה עתירות וערעורים הנוגעים לביקורת שיפוטית, תוסיף הפרקליטות הצבאית להיות שותפה לטיפול בהם ככל הנדרש בנסיבות העניין, וגם בשים לב, בין היתר, לאופן הסדרת העבודה בנושאים האזרחיים במסמך ההבנות.

57. להשלמת התמונה יצוין כי זה מכבר, גם במציאות ששררה לפני מינוי השר הנוסף וחתימת מסמך ההבנות, חלק מהייעוץ המשפטי הנוגע לנושאים האזרחיים באזור ניתן על ידי גורמי ייעוץ משפטי שאינם צבאיים. כך, למשל, הייעוץ המשפטי לקמ"ט אפטרופוס והממונה על הרכוש הממשלתי והנטוש (שהוא עצמו אזרח, כאמור, עובד רשות מקרקעי ישראל), בסוגיות משפטיות רבות, ניתן מזה שנים על ידי יועצים משפטיים של רשות מקרקעי ישראל, אשר אינם כפופים לפרקליטות הצבאית (אך פועלים בתיאום מלא עימה ותוך קבלת הנחיית הפרקליטות הצבאית בהיבטים עקרוניים הנוגעים לדין באזור). עוד יצוין, כי זה מכבר (ועוד לפני מינוי השר הנוסף וחתימת מסמך ההבנות) הייעוץ המשפטי בענייני איו"ש לשר הביטחון (ובכלל זה לעוזר שר הביטחון לענייני התיישבות) ניתן על ידי אגף היעוץ המשפטי למערכת הביטחון.

58. בהקשר זה יוער עוד, כי הגם שהסכמות מסמך ההבנות והאמור בתיקון לצו מושא העתירה דנן אינן צפויות להוביל לסיטואציה שבה יינתן ייעוץ משפטי ישירות לאנשי צבא על ידי אגף היעוץ המשפטי למערכת הביטחון [וזאת בהינתן שכאמור לעיל, ככלל, אנשי הצבא במנהא"ז אינם בעלי סמכות מכוח תחיקת הביטחון במסגרת המנהא"ז אלא תפקידם שם הוא ככלל תיאום וניהול של עבודת הקמ"טים במנהא"ז (למעט רמ"א, שממילא ימשיך לקבל ייעוץ משפטי מהפרקליטות הצבאית)], ייתכנו מקרים, חריגים ביותר, שבהם איש צבא המשרת במתפ"ש או במנהא"ז יקבל ייעוץ משפטי מאגף היעוץ המשפטי למערכת הביטחון, בעניינים אזרחיים מובהקים הבאים בגדרם של התחומים המסורים לשר הנוסף במשרד הביטחון.

להשלמת התמונה יצוין גם כי ישנן דוגמאות אחדות נוספות למקרים שבהם גורמי צבא מקבלים ייעוץ משפטי מאגף היעוץ המשפטי למערכת הביטחון, הגם שדוגמאות אלה אינן מתאפיינות ברגישות ובמורכבות של פעילות גופי המדינה באיו"ש. כך, היועץ הכלכלי לרמטכ"ל משמש גם כראש אגף התקציבים במשרד הביטחון. ביחידתו משרתים חיילים וקצינים, בצד אזרחים עובדי משרד הביטחון. היועץ הכלכלי לרמטכ"ל מקבל ייעוץ משפטי מאגף היעוץ המשפטי למערכת הביטחון בעניינים שנוגעים למשרד הביטחון, ומהפרקליטות הצבאית בעניינים שנוגעים לצבא. בדומה, גם יחידת מפא"ת (המינהל

לפיתוח אמצעי לחימה ותשתית טכנולוגית) היא גוף שמשרתים בו חיילים בצד אזרחים, והיא כפופה למשרד הביטחון. אנשי יחידת מפא"ת, לרבות אנשי הצבא שבהם, מקבלים את הייעוץ המשפטי בהיבטי עיסוקם המקצועי מאגף היועץ המשפטי למערכת הביטחון. דוגמה נוספת היא אגף ההנדסה והבינוי במשרד הביטחון, אשר אף הוא מורכב מעובדי משרד הביטחון לצד משרתי צה"ל, כפוף למשרד הביטחון ומקבל ייעוץ משפטי בכל תחומי עיסוקיו על ידי אגף היועץ המשפטי למערכת הביטחון. כך, גם מינהלת גבולות ותפר, שהיא יחידה הכפופה למשרד הביטחון ולצה"ל ובה משרתי צבא ואזרחים, מקבלת ייעוץ משפטי מאגף היועץ המשפטי למערכת הביטחון בנושאים אזרחיים ומהפרקליטות הצבאית בנושאים הנוגעים לצבא.

59. עוד יודגש, ובהתאם לאמור במסמך ההבנות עצמו, כי הפעלת הכוח באזור תיעשה על ידי כוחות הביטחון הפועלים באזור, בהוראת המפקד הצבאי, ואין במסמך ההבנות דבר כדי לשנות זאת (ראו סעיף 5 למסמך ההבנות).

הייעוץ המשפטי ביחס להפעלת הכוח על ידי כוחות הביטחון ייעשה על ידי הפרקליטות הצבאית, **זאת גם כאשר הכוחות נדרשים לבצע פעולות הנוגעות להיבטים אזרחיים**. הדבר ייעשה, כמובן, בשיתוף פעולה הדוק עם אגף היועץ המשפטי למערכת הביטחון, שיהיה אמון על ההיבטים האזרחיים של אותן סוגיות.

60. משאלה הם פני הדברים, עמדת המדינה היא כי מסמך ההבנות והתיקון לצו מושא העתירה דנן אינם נוגדים את עקרון היסוד הקבוע בדין, שלפיו הייעוץ המשפטי לשלטונות הצבא יינתן על ידי הפרקליטות הצבאית. זאת, נוכח ההבחנה הגלומה במסמך ההבנות (ושמבוטאת גם במסגרת התיקון לצו מושא העתירה דנן), בין הייעוץ המשפטי הניתן ליחידות מתפ"ש והמנהא"ז בכובען הצבאי, אשר יוסיף להינתן על ידי הפרקליטות הצבאית, לבין הייעוץ המשפטי הניתן ליחידות אלה בכובען האזרחי, אשר יינתן בתחומים המנויים במסמך ההבנות, וכפי שגם קיבל ביטוי בתיקון לצו מושא העתירה דנן, על ידי אגף היועץ המשפטי למערכת הביטחון. מדובר בשינוי בחלוקת העבודה בין צה"ל ומשרד הביטחון, שהוא המשרד הממשלתי הממונה על צה"ל מטעם ממשלת ישראל.

61. הנה כי כן, השינוי שנעשה לעניין הייעוץ המשפטי הניתן אינו סותר את הדין, אינו מאפשר לשר הנוסף במשרד הביטחון ליתן הוראות למפקד פיקוד המרכז ופקודיו, ואינו חותר תחת ההיררכיה הצבאית הפיקודית או משנה את מעמדה ותפקידיה של מערכת הייעוץ המשפטי הצבאית ביחס לגורמי הצבא בפעולתם הצבאית; תוך שהייעוץ המשפטי בנושאי פעילות הממשל הצבאי באיו"ש, לרבות בתחום האזרחי, נותר ייעוץ משפטי ממשלתי, הכפוף ליועצת המשפטית לממשלה.

לפיכך, עמדת המדינה היא כי דין כלל הטענות בעניין זה להידחות.

בנוגע לטענות בדבר אצילת הסמכות לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים ובנוגע ליחסי הגומלין בינו לבין המפקד הצבאי של האזור ורמ"א

62. בעתירה נטען בין היתר גם כי אצילת הסמכות לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים היא אינה כדין וזאת בין היתר מן הטעם שבפועל, לפי הטענה, היא מהווה העברת סמכויות אסורה.
63. ראשית יצוין, כי סגן רמ"א לעניינים אזרחיים מונה לתפקידו בהתאם להליכים שבוצעו יחד עם נציבות שירות המדינה, ומהווה כאמור עובד מדינה, אשר מועסק על ידי נציבות שירות המדינה במינהל האזרחי, ואינו מהווה אפוא גורם "פרטי" או חיצוני לרשויות אלא מהווה אורגן בלתי נפרד של המינהל האזרחי. מכאן נעבור להוראות הרלוונטיות בנוהל האמור לעיל.
64. בין היתר, נקבעו בנוהל הוראות בנוגע ל"אופן הסמכת הסגן האזרחי ודרך משיכת הסמכות", כדלקמן:

12. ההסמכה של הסגן האזרחי ביחס לתחומים שבאחריותו בהתאם למסמך ההבנות ולנוהל זה, תתבצע באופן של **אצילת** סמכויותיו של רמ"א אליו. צו בדבר הקמת המינהל האזרחי יתוקן באופן שיאפשר לרמ"א לאצול מסמכותו לסגן האזרחי. כתב המינוי של סגן רמ"א יכלול פירוט של התחומים והצווים בהם הסמכות תואצל אליו. בתחומים המואצלים אשר בסמכותו של הסגן האזרחי רמ"א לא יפעל במקביל לסגן רמ"א מלבד האמור להלן בסעיף 13.

13. רמ"א לא יתלה את אצילת הסמכות לסגן האזרחי ולא יפעילה בעצמו אלא במקרים הבאים:

א. סבר רמ"א, כי הסגן האזרחי חרג מהוראות **מסמך זה** או מהוראות **מסמך ההבנות** יודיע רמ"א לסגן האזרחי כי הוא אינו מוסמך לבצע את הפעולה האמורה. ככל שלא ייושבו הדברים בין רמ"א לבין הסגן האזרחי בהסכמה, יעדכן מפקד פקמ"ז או מתפ"ש את לשכת שר הביטחון **באמצעות לשכת הרמטכ"ל**, על מנת שישקול אם יש מקום להפעיל בנושא זה את סמכותו מכוח סעיף 24 לחוק יסוד: הממשלה ובהתאם להוראות סעיף 4 למסמך ההבנות. פנייה ללשכת השר תועבר בתוך 24 שעות לכל המאוחר. ככל שלא תועבר פנייה כאמור בפרק זמן זה, יוכל הסגן האזרחי לפנות בנושא ללשכת ראש אמ"ץ וזה יקיים דיון בנושא בתוך פרק זמן של 72 שעות אלא אם הפנייה תועבר לפני כן ללשכת שר הביטחון. ככל שלא יוכרע הנושא לפני, הוא יועלה בפגישה השבועית הסמוכה שבין הרמטכ"ל לבין שר הביטחון. החליט שר הביטחון להפעיל את סמכותו כאמור – יפעל רמ"א בהתאם. עד הכרעת השר כאמור, תותלה אצילת הסמכויות ביחס לפעולה האמורה והפעולה עצמה תושהה.

ב. סבר מפקד פקמ"ז, כי פעולה מסוימת של הסגן האזרחי צפויה לסכן את ביטחון האזור (גם אם הדבר אינו חורג מהוראות **מסמך זה** או **מסמך ההבנות**), ולאחר שסיכון זה הוצג לרמטכ"ל וזה אישר את הדברים, יודיע מפקד פקמ"ז באמצעות לשכת רמ"א לסגן רמ"א אזרחי על הכוונה להתלות את אצילת הסמכויות ביחס לפעולה זו.

ההודעה על התליית הסמכות תימסר על ידי רמ"א לסגן האזרחי בכתב תוך שיצוין בה אישור הרמטכ"ל כאמור, וככל הניתן תוך הבהרת הסיכון הביטחוני האמור.

עדכון על ההחלטה יועבר לשר הביטחון באמצעות **לשכת הרמטכ"ל**, בתוך 24 שעות ממועד קבלת ההחלטה, על מנת שישקול אם יש מקום להפעיל בנושא זה את סמכותו מכוח סעיף 24 לחוק יסוד: הממשלה ובהתאם להוראות סעיף 4 למסמך ההבנות.

החליט שר הביטחון להפעיל את סמכותו כאמור – יפעל רמ"א בהתאם. עד הכרעת השר כאמור, תותלה אצילת הסמכויות ביחס לפעולה האמורה והפעולה עצמה תושהה.

ג. מימוש סמכות, שהוצאה לסגן האזרחי, באופן ישיר על-ידי רמ"א, או התליית סמכותו של הסגן האזרחי על ידי רמ"א, בכל מקרה אחר על אלו המפורטים לעיל, תיעשה רק בהתאם להנחיית שר הביטחון לפי סעיף 24 לחוק יסוד: הממשלה ובהתאם להוראות סעיף 4 למסמך ההבנות.

14. בהינתן ובמשרד הביטחון יחדלו לכהן שני שרים, והסמכויות והאחריות על המינהל האזרחי במלואן יהיו בידי שר הביטחון:

א. למי שיכהן בתפקיד הסגן האזרחי יוענקו כלל הסמכויות המפורטות במסמך ההבנות ומסמך זה באמצעות אצילה כאמור בסעיף 12;

ב. לא יתלה רמ"א את סמכותו של הסגן האזרחי ולא יממש סמכות שהוצאה לסגן האזרחי אלא באופן ובדרך הקבועים בסעיף 13 שלעיל בשינויים המתחייבים, כאשר השינוי הוא שבעת התליית סמכות או מימושה לא יידרש שר הביטחון להפעיל את סמכותו מכוח סעיף 24 לחוק יסוד: הממשלה וסעיף 4 למסמך ההבנות אלא יידרש אישורו לכך בלבד; עמדת הסגן האזרחי בנושא זה תועבר לבחינת השר. (ההדגשות במקור).

65. בהמשך לאמור בנוהל, ולהחלטת בית המשפט הנכבד במסגרת בג"ץ 2435/23 (מלפני כן) מיום 4.3.2024 שעניינה היה בשאלה בנוגע ל"כפיפותו של סגן ראש מנהל אזרחי למפקד הצבאי ולהשלכות הנובעות מכך, ולרבות לענין השאלה האם חל בהקשר זה שינוי מצב לעומת המצב ששרר טרם כינון הממשלה", נבקש לעמוד על המצב החוקי ששרר באזור לפני יום 29.5.2024, והמצב החוקי הקיים החל מיום זה.

66. כפי שגם נכתב לעיל ואף במסמך ההבנות עצמו (ראו סעיף 1 למסמך ההבנות), **אין במסמך ההבנות ובתיקון לצו וכתב המינוי והאצלת הסמכויות מושא העתירה כדי לשנות את הסטטוס המשפטי של האזור, את מסגרת הדין החל בו או את סמכויות הדרג המדיני ומשרד הביטחון לגביו.**

הדברים נכונים גם ביחס לנוהל, שבו נכתב במפורש בסעיף 4 כי "אין בנוהל זה כדי לשנות את מעמדו החוקי של אזור יהודה והשומרון, את הדין החל בו ואת סמכויות הדרג המדיני ומשרד הביטחון לגביו. יישום האמור בנוהל זה ייעשה בהתאם לדין החל באזור, ובהתאם לסמכויות המסורות למפקד פיקוד המרכז בהתאם לפקודות הצבא, הדין הפנימי הישראלי והדין הבין-לאומי".

67. על כן, נקודת המוצא היא כי **המפקד הצבאי הוא הנושא במלוא האחריות על המתרחש באזור**, כחליף הריבון, ועליו מוטלת בין היתר החובה לשמור על ביטחון האזור והסדר הציבורי [ראו סעיף 1 למנשר בדבר נטילת השלטון ע"י צה"ל (מס' 1), התשכ"ז–1967], בהתאם לדיני התפיסה הלוחמתית ולהוראות הדין הבין-לאומי.

68. בהתאם לסעיף 2 למנשר בדבר סדרי שלטון ומשפט (אזור הגדה המערבית) (מס' 2), התשכ"ז–1967, נטל מפקד כוחות צה"ל באזור "כל סמכות של שלטון חקיקה, מינוי ומינהל לגבי האזור או תושביו", וקבע כי כלל הסמכויות יופעלו על ידיו או על ידי מי שמונה מטעמו.

69. כאמור לעיל, כפי שגם צוין לא אחת בפסיקתו של בית משפט נכבד זה, הדין החל באזור מורכב ממספר רבדים: הדין שחל באזור ערב כניסת צה"ל, המורכב מדברי החקיקה העות'מאניים, המנדטוריים והירדניים שעמדו בתוקף ביום כניסת צה"ל לאזור; וכן תחיקת הביטחון המתעדכנת מעת לעת, המורכבת מהוראות הגופים המוסמכים של הממשל הצבאי, **ובראשם המפקד הצבאי**, שניתנו לאחר כניסת צה"ל לאזור. מעבר לאמור, חלות על פעילות כוחות צה"ל והממשל הצבאי באזור דיני התפיסה הלוחמתית ועקרונות המשפט המינהלי הישראלי, הנוגעים לשימוש בסמכות שלטונית של עובד ציבור (ראו, למשל, עניין **עיריית סלואד** שכבר נזכר לעיל).

70. כפי שפורט לעיל, בשנת 1981 החליטה ממשלת ישראל, בהחלטה מס' 106, על ארגון מחדש של מערכת הממשל הצבאי באזור וברצועת עזה. בתוך כך, הוחלט על הקמת המינהל האזרחי באזור וברצועת עזה, תוך שההחלטה הטילה על המפקד הצבאי להקימו ופירטה את תפקידי המינהל האזרחי וייעודו.

71. החלטת ממשלה מס' 106 פירטה את החלוקה בין שלושה גופים:

הראשון – המפקד הצבאי, שממשיך להפעיל את כלל הסמכויות בעלות ההיבטים הביטחוניים;

השני – המינהל האזרחי, אשר נדרש להפעיל את כלל הסמכויות האזרחיות באזור. בהחלטת הממשלה נקבע כי המפקד הצבאי ישמור בידיו את הסמכויות בעלות ההיבטים הביטחוניים, אך **יאצול** את סמכויות המינהל האזרחי לידי ראש המינהל האזרחי (רמ"א).

השלישי – מתאם פעולות הממשלה בשטחים (להלן גם "**מתפ"ש**"), שתפקידו לתאם מטעם שר הביטחון את פעילויות המינהל האזרחי באזור (וברצועת עזה אז). בפרק הנוגע להיבטים המשפטיים נקבע בהחלטת הממשלה כי **האחריות לתחומים הביטחוניים והאזרחיים נתונה, ותמשיך להיות נתונה, בידי המפקד הצבאי**.

72. בהתאם להחלטת ממשלה מס' 106, הוציא המפקד הצבאי את הצו בדבר הקמת המינהל האזרחי, אשר הקים את המינהל האזרחי באזור וקבע את סמכויותיו. על היחידה מפקד כאמור רמ"א, אשר לו הוענקו בצו האמור סמכויות נרחבות על ידי מפקד כוחות צה"ל באזור, ביניהן הסמכות להתקין תקנות ולמנות בעלי תפקידים שיפעילו את הסמכויות מטעמו (ראו סעיפים 3-5 לצו בדבר הקמת מינהל אזרחי). לאורך השנים, הותקנו צווים רבים נוספים שהוסיפו והעניקו סמכויות לרמ"א.

כן יצוין, כי הסמכויות שהוענקו לראש המינהל האזרחי מכוח הצו בדבר הקמת המינהל האזרחי ובתחיקת ביטחון מאוחרת יותר נוגעות למישורים אזרחיים; ואולם, לפעולות רבות שלהן הוסמך רמ"א ישנם היבטים והשלכות ביטחוניים משמעותיים.

73. במישור הארגוני, כפי שפורט לעיל, המינהל האזרחי הוא אחד מהגופים הפועלים תחת יחידת מתאם פעולות הממשלה בשטחים, והעומד בראש המינהל האזרחי (וכך גם היחידה כולה) כפוף ארגונית ופיקודית למתאם פעולות הממשלה בשטחים. כפי שפורט לעיל, מתאם פעולות הממשלה בשטחים כפוף לשר הביטחון.

בצד זאת, ראש המינהל האזרחי ממלא תפקיד חיוני ומשמעותי בסיוע למפקד הצבאי לממש את חובותיו מכוח דיני התפיסה הלוחמתית, בכלל המישורים, לרבות הדאגה לביטחון האזור ולשמירת הסדר הציבורי באזור.

74. במישור המעשי, מבלי לגרוע מכפיפותו הארגונית והפיקודית של רמ"א למתאם פעולות הממשלה בשטחים ושל האחרון לשר הביטחון, רמ"א הוא גם חלק בלתי נפרד מהמטה המקצועי של מפקד פיקוד המרכז, ומצוי "על שולחנו". ודוקו: רמ"א הוא שותף מלא לכלל הערכות המצב הפיקודיות, והוא גם זה האמון על שיקוף "המצב האזרחי" באזור במהלכן. רמ"א ואנשיו הם שותפים מלאים לדיונים הנערכים בראשות מפקד פיקוד המרכז ואנשיו בכלל ההיבטים שלהם יש נגיעה אזרחית או בנושאים הנוגעים לשיח עם הרשות הפלסטינית; ולמעשה, מדובר ב**רוב** הדיונים, למעט דיונים המתמקדים בהפעלת כוח נקודתית וממוקדת, כאשר לא עולות שאלות הנוגעות להיבטים אזרחיים, או בעניינים לוגיסטיים גרידא.

על כן, הלכה למעשה פעולות המינהל האזרחי **מתואמות** עם פיקוד המרכז והעומד בראשו, ומקום בו המפקד הצבאי של האזור סבור שאין מקום לבצע פעולה מסוימת או כי יש לבצע פעולה אחרת – זו תתבצע באופן האמור, מכוח מעמדו של מפקד פיקוד המרכז כמפקד האזור, ומכוח מערכת היחסים שבין שתי היחידות והעומדים בראשן.

75. מעבר לכך, בהיותו של מפקד פיקוד המרכז בדרגה גבוהה יותר מזו של רמ"א (הראשון הוא קצין בדרגת אלוף והשני בדרגת תת-אלוף), קיימת ביניהם היררכיה, גם אם כזו שאינה פיקודית ישירה. בהתאם, ככל שרמ"א אינו מתאם את פעולותיו כמצופה על ידי מפקד פיקוד המרכז, הוא יכול לפנות בנושא למפקדו של רמ"א – הוא מתאם פעולות הממשלה בשטחים, או לרמטכ"ל. ויוער, כי מגורמי הצבא נמסר כי אינם מכירים מקרים, למצער בשנים האחרונות, שבהם הדבר נדרש.

76. במישור היחסים בין מתאם פעולות הממשלה בשטחים לרמ"א, בשל המבנה הייחודי של יחידות מתפ"ש והמינהל האזרחי, כפי שתואר לעיל, באפשרות שר הביטחון להעביר את הנחיותיו במישורין ליחידות אלה, ולא דרך לשכת הרמטכ"ל, כנהוג ביחס ליתר הפיקודים, האגפים והיחידות בצבא, בהם גם פיקוד המרכז. גם במקרים אלה, מקום בו יורה שר הביטחון במישורין לרמ"א לפעול, דרך המתפ"ש בכובעו כמתאם פעולות הממשלה בשטחים, ללא תיאום עם פיקוד המרכז, באפשרות מפקד פיקוד המרכז, הוא המפקד הצבאי של האזור, לפנות לרמטכ"ל, כדי שזה יפנה בנושא ללשכת שר הביטחון. יודגש למען הסר ספק, כי פעולת פיקוד המרכז והמינהל האזרחי היא מתואמת, בפרט במקרים שבהם יש השלכה ביטחונית לפעולת המינהל האזרחי.

מצב שבו לשכת שר הביטחון מנחה במישורין (באמצעות מתפ"ש) בעניינים מהותיים את המינהל האזרחי [להבדיל ממצב שבו המינהל האזרחי, לאחר תיאום עם פיקוד המרכז, הוא שפונה (באמצעות מתפ"ש) לשר הביטחון לקבלת אישורו לפעולה], וזאת מבלי שהדבר נעשה ביידוע ועדכון פיקוד המרכז – אף כי הוא אפשרי מבחינה פורמלית, מבחינה מעשית הוא חריג עד מאוד.

77. בתוך כך יוזכר, כפי שצוין לעיל, כי גם במצב שלפני מינוי השר הנוסף היו נושאים מסוימים – למשל כאלה הקשורים להיבטי מקרקעין ותכנון ובנייה – שבהם הנחה שר הביטחון, בדרך כלל באמצעות הוראות שנמסרו מטעמו על ידי עוזר שר הביטחון להתיישבות, את גורמי מתפ"ש ומנהא"ז באופן ישיר ולא באמצעות פיקוד המרכז. כך, שמסירת האחריות בתחומים האזרחיים לשר הנוסף במשרד הביטחון לא שינתה מהמצב שבו תחומים אלה נוהלו לא אחת גם קודם על בסיס הנחיה מיניסטרילית מצד משרד הביטחון.

78. נוסף על האמור, מאחר שהמפקד הצבאי של האזור הוא שהסמיך את רמ"א בתחיקת הביטחון, הוא יכול לפעול באחד משני מישורים: האחד, לבטל את הסמכתו של רמ"א בנושא מסוים, ולקבל החלטה תחתיו; והשני, להפעיל את הסמכות בעצמו, באמצעות צו ספציפי שייצא תחת ידיו (יובהר, כי גם כיום, בהתאם לעקרון חוקיות המינהל, המפקד

הצבאי אינו רשאי להפעיל סמכות, שהוגדרה בתחיקת הביטחון כסמכות הנתונה לרמ"א באופן בלעדי, אלא באמצעות צו פרטני כאמור, על אף שכל סמכויותיו של רמ"א יונקות מסמכות המפקד הצבאי).

79. עתה נתייחס לשאלת הכפיפות בין מפקד פיקוד המרכז לבין סגן רמ"א לעניינים אזרחיים, וזאת גם בהמשך לאמור בהחלטת בית המשפט הנכבד בבג"ץ 2435/23 מיום 4.3.2024.

סעיף 24א לחוק-יסוד: הממשלה, שמכוחו מונה והוסמך השר הנוסף במשרד הביטחון, קובע כי השר הנוסף יפעל **בכפיפות** לשר האחראי על המשרד. כלומר, השר הנוסף במשרד הביטחון, שלו כפופה מינהלת ההתיישבות במשרד הביטחון, פועל בכפיפות לשר הביטחון.

לפי מסמך ההבנות, סגן רמ"א לעניינים אזרחיים יהיה עובד משרד הביטחון, **הכפוף ניהולית ("פיקודית") לרמ"א, וכפוף מקצועית לראש מינהלת ההתיישבות שבמשרד הביטחון.**

80. מסמך ההבנות קובע בסעיף 4 כי הפעלת סמכות שר הביטחון בנושאים שהועברו לאחריות השר הנוסף במשרד הביטחון, תיעשה באופן מנומק ולאחר שמיעת עמדת השר הנוסף במשרד הביטחון.

81. עוד מחלק מסמך ההבנות את תחומי האחריות המקצועיים שיוקנו לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים לשלושה סוגי סמכויות:

האחד, הדורש **תיאום** עם "הצד הביטחוני" (המיוצג על ידי רמ"א, שיפעל בנושא אל מול פיקוד המרכז), כלומר – הפעלת סמכויות בתחום זה דורשת **הסכמה** של המפקד הצבאי;

השני – מחייב **עדכון (דיווח)** על כוונה לבצע פעולה מסוימת, אך אינו דורש את הסכמת הצד הביטחוני;

והשלישי – אינו מחייב תיאום או דיווח כאמור.

82. יובהר ויודגש, כי **כל אימת שנדרשת הפעלת כוח, זו תיעשה על ידי המפקד הצבאי בלבד**. כלומר, פעולות המחייבות הפעלת כוח, כגון הריסת בינוי בלתי חוקי, מחייבות למעשה **תיאום מלא** מול הצד הביטחוני בשל הצורך בהפעלת כוחות תחת אחריות פיקוד המרכז.

83. הנוהל שנחתם ביום 29.5.2024 מפרט מספר הסדרים נוספים החשובים לענייננו.

ראשית, הנוהל קובע כי **כלל עבודת סגן רמ"א לעניינים אזרחיים תהיה מתואמת מול רמ"א**, אשר בתורו יהיה זה אשר יתאם את הדברים או יעדכן בדברים את פיקוד המרכז על כלל הגורמים בו. באופן זה נשמר עקרון הפיקוד-ושליטה (פוי"ש) הצה"לי, בשים לב לכך

שסגן רמ"א לעניינים אזרחיים הוא אורגן של המינהל האזרחי (כאמור, סגן רמ"א לעניינים אזרחיים הוא עובד מדינה, אשר מועסק על ידי נציבות שירות המדינה במינהל האזרחי, ומהווה אורגן בלתי נפרד של המינהל האזרחי).

שנית, הנוהל מפרט את אופן מסירת העדכון ואופן התיאום בין סגן רמ"א לעניינים אזרחיים לבין רמ"א (במקרים המחייבים עדכון ובמקרים המחייבים תיאום). כך, הנוהל קובע כי כל אימת שפעולה מחייבת **עדכון** – זה יימסר לכל המאוחר במועד הקבוע בנהל, וזאת כדי לאפשר לגורמי הביטחון להיערך לפעולה ואף לקיים שיח בנושא. כן מוסיף הנוהל וקובע, כי כל אימת שפעולה מחייבת **תיאום** – היא לא תתבצע עד למתן אישור הצד שעומו התיאום נדרש (כאשר פעולה "אזרחית" מותנית בתיאום "ביטחוני" – עד מתן האישור מרמ"א, המתאם את הנושא מול מפקד פיקוד המרכז; כאשר פעולה "ביטחונית" מותנית בתיאום "אזרחי" – עד מתן האישור של סגן רמ"א לעניינים אזרחיים, כי הפעולה מקובלת עליו). במקרים שבהם תהיה אי-הסכמה בין הצדדים – ניתן יהיה לפותרה באמצעות שיח בין השרים ולפי המנגנון הקבוע בסעיף 4 למסמך ההבנות.

שלישית, הנוהל מציין כי הסמכויות של רמ"א בנושאים שנקבע כי סגן רמ"א לעניינים אזרחיים יוסמך לגביהם במסמך ההבנות ובנוהל – יואצלו לו על ידי רמ"א. לצורך כך תוקן כאמור הצו בדבר הקמת מינהל אזרחי, המאפשר אצילה כאמור.

84. לפי הנוהל (ראו סעיפים 12-14 לנהל) – וזה גם עיקר התשובה לשאלתו של בית המשפט הנכבד בהחלטה בבג"ץ 2435/23 מיום 4.3.2024 – באפשרות רמ"א להתלות את סמכותו של סגן רמ"א לעניינים אזרחיים, או להפעיל את הסמכות שהואצלה לו בעצמו, במקרים הבאים:

א. אם ישנה הפרה של הנוהל או של מסמך ההבנות על ידי סגן רמ"א לעניינים אזרחיים – על רמ"א להודיע על התליית הסמכות לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים ולעדכן בכך את לשכת שר הביטחון. שר הביטחון יבחן את הדברים ולאחר שיפעיל את מנגנון הברור המעוגן בסעיף 4 למסמך ההבנות, ובהתאם לכך שהשר הנוסף פועל בכפוף לשר הביטחון לפי סעיף 24 לחוק-יסוד: הממשלה – יוכל שר הביטחון להורות כי הפעולה שסגן רמ"א לעניינים אזרחיים יזם לא תתבצע. עד ההחלטה של שר הביטחון – **לא יבצע סגן רמ"א לעניינים אזרחיים את הפעולה**.

ב. אם לעמדת מפקד פיקוד המרכז ישנו סיכון ביטחוני מהפעולה שאותה מבקש סגן רמ"א לעניינים אזרחיים לבצע, על אף שהפעולה עצמה מצויה בסמכותו (למשל, כזו המחייבת רק עדכון של הצד הביטחוני), יביא מפקד פיקוד המרכז את הסיכון הביטחוני לבחינת הרמטכ"ל. באישור הרמטכ"ל, יודיע מפקד פיקוד המרכז לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים, באמצעות רמ"א, על התליית סמכותו בנושא. גם במקרה זה, לאחר מכן על מפקד פיקוד המרכז להביא את הדברים בפני שר הביטחון לבחינה של הסיכון הביטחוני והכוונה להתלות את הסמכות בנושא הספציפי, ושר הביטחון יוכל להפעיל

בעניין זה את המנגנון הקבוע בסעיף 4 למסמך ההבנות, הנובע מכך שכאמור בסעיף 24 לחוק-יסוד: הממשלה, השר הנוסף במשרד פועל בכפוף לשר (כלומר לשר "הראשי" במשרד). עד ההחלטה של שר הביטחון – **לא יבצע סגן רמ"א לעניינים אזרחיים את הפעולה.**

ג. אם בכוונת רמ"א להפעיל סמכות שהואצלה לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים בכל מקרה אחר, עליו לפנות בנושא זה לשר הביטחון כדי שיבחן את הדברים ויקבל החלטה בנושא לפי סעיף 4 למסמך ההבנות, בתוקף היותו כאמור לעיל מי שהשר הנוסף במשרד פועל בכפוף לו.

85. הסדר מפורט זה נועד להבטיח, מחד גיסא, את יכולתו של סגן רמ"א לעניינים אזרחיים לממש את הפעלת הסמכויות שהוקנו בידו, ומאידך גיסא, להבטיח את המשך השמירה על שרשרת הפיקוד, החל משר הביטחון דרך הרמטכ"ל וכלה במפקד כוחות צה"ל באזור, בכל הנוגע לניהול החיים באזור, ולהבטיח כי **האחריות הכוללת, ובכלל זה בין היתר כל הנוגע לשיקולי הביטחון, נשמרת בידי המפקד הצבאי, שיכול להפסיק כל פעולה של סגן רמ"א לעניינים אזרחיים אם זו מסכנת את הביטחון או אם היא מהווה הפרה של מסמך ההבנות או הנוהל, כל זאת עד להנחיית שר הביטחון בנושא.**

86. עוד קובע הנוהל, כי ככל שימונה סגן אזרחי לרמ"א גם בעתיד, ואם אותה עת במשרד הביטחון לא יכהנו שני שרים, שאחד מהם מוסמך לגבי המינהל האזרחי, אלא שר הביטחון לבדו – יחולו ההוראות הנוגעות להפעלת סמכותו של סגן רמ"א לעניינים אזרחיים, בשינויים המתחייבים, גם אז.

87. על אף קיומו של הבדל בין המצב שחל לפני החתימה על מסמך ההבנות, הנוהל, התיקון לצו בדבר הקמת מינהל אזרחי וכתב המינוי ואצילת סמכויות – לבין המצב כיום, לאחריהם, כמתואר לעיל, מדובר בהבדל שאינו חותר תחת עקרונות היסוד של השליטה של כוחות צה"ל באזור, **והמדינה סבורה כי אין בו כדי להצדיק את התערבותו של בית המשפט הנכבד.**

אכן, המפקד הצבאי מעניק מסמכויותיו ה"אזרחיות" לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים, המונחה מקצועית על ידי מינהלת ההתיישבות במשרד הביטחון, ואולם – וכפי שנקבע כבר בהחלטת ממשלה מס' 106 משנת 1981 על הקמת המינהל האזרחי ובהמשך לכך בצו של המפקד הצבאי שהקים את המינהל האזרחי – אין חובה שהניהול של האזור בצד האזרחי ייעשה על ידי המפקד הצבאי בעצמו וניתן שייעשה מכוח הסמכה שנתן המפקד הצבאי, ובכלל זה לגורם אזרחי שהוסמך על ידי המפקד הצבאי (כפי שעולה אף מהעתירה דנן עצמה).

88. יודגש שוב, כי **אין באמור כדי להקטין או לצמצם את אחריותו הכוללת של המפקד הצבאי ביחס לאזור.** אף אין באמור כדי לשנות מהמתווה הקבוע בהחלטת ממשלה מס' 106,

שביקשה להפריד בין האחריות לעיסוק בנושאים האזרחיים לבין האחריות בנושאים הצבאיים. בעוד שהחלטה זו הותירה את מלוא האחריות לפתחו של המפקד הצבאי, היא גם הנחתה לאצול את כלל סמכויותיו האזרחיות למינהל האזרחי, שאינו תחת פיקודו. **מסמך ההבנות – והתיקון לצו וכתב המינוי והאצלת הסמכויות מושא העתירה דנן – אמנם מיישמים החלטה זו באופן שונה, אך אינם משנים במישור המשפטי את המתווה, את חלוקת הסמכות או את האחריות כפי שנקבעו בהחלטת ממשלה מס' 106 והוטמעו בדין האזור בצו בדבר הקמת המינהל האזרחי.**

בניגוד לעולה מן הנטען בעתירה, אין מדובר בעניינינו בהעברת סמכות לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים, שמהווה ככזו התפרקות של מפקד האזור (מפקד פיקוד המרכז) או של רמ"א מסמכויותיהם שלהם או שלילה של סמכויותיהם. הסמכות לפעול בנוגע לעניינים שבהם הואצלה הסמכות לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים נותרה **בידי מפקד פיקוד המרכז** (על דרך של הוצאת צו המשנה מן הדין שאיפשר את אצילת הסמכות לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים, כפי שגם היה נכון לגבי פעולה של המפקד הצבאי ביחס לרמ"א, וכפי שאכן ננקט במהלך השנים מצד מפקד האזור), ובידי רמ"א בעצמו (בדרך של הפעלת הסמכות, שנותרה בידו ושהוא אצל אותה לסגן רמ"א לעניינים אזרחיים), וזאת גם בהתאם לכללים המקובלים במשפט המינהלי.

אכן, בנוהל נקבע מנגנון שלפיו כדי לפעול בדרך זו על מפקד האזור ועל רמ"א, לפי העניין, לקבל לשם כך את אישור שר הביטחון כמפורט בנוהל, אך בכך כשלעצמו אין פגם משפטי המקים עילה להתערבות שיפוטית, בפרט בהינתן כל המפורט לעיל לגבי מהותם של יחידות מתפ"ש ומנהא"י וכפיפותם ומעורבות הדרג המדיני בניהול האזור. ומה גם שכאמור בנוהל, מקום בו מדובר בחשש לחריגה מסמכותו של סגן רמ"א לעניינים אזרחיים מהאמור במסמך ההבנות או בנוהל או בפעולה שיש בה לסכן את ביטחון האזור לדעת המפקד הצבאי, פעולתו של סגן רמ"א לעניינים אזרחיים תותלה ולא תבוצע כל עוד לא הכריע שר הביטחון בעניין. כן יצוין, כי הנוהל, על הוראות סעיפים 12-14 האמורים בו, הוא, מבלי לגרוע מהאמור בו, לכל היותר במעמד של הנחיות פנימיות, אשר מהן ניתן באופן עקרוני לסטות במידת הצורך [השוו למשל בג"ץ 7053/96 **אמקור בע"מ נ' שר הפנים**, פ"ד נג(1) 193, 213 (18.1.1999)].

כאמור, בהתאם להחלטת ממשלה מס' 106 שדיברה על אצילה מסמכויותיו האזרחיות של מפקד האזור לרמ"א, ולתחיקת הביטחון שהוצא מפקד האזור אשר יישמה אותה, מפקד האזור, שהוא חליף הריבון באזור, הקנה תחילה מסמכותו בעניינים שונים, אזרחיים ככלל באופיים, לרמ"א. לא היתה מניעה משפטית לכך שהסמכויות היו מוקנות מלכתחילה על ידי מפקד האזור בתחיקת הביטחון לגורם שאינו צבאי (כעולה אף מהאמור בעתירה דנן עצמה), וכן יוזכר שכאמור לעיל, לאורך השנים אכן הוסמכו בתחיקת הביטחון שהוציא המפקד הצבאי גורמים שאינם צבאיים (כגון הקמ"טים) להפעיל סמכויות שונות באזור. בדומה לכך, גם אין מניעה משפטית לעצם העיקרון של אצילת סמכויות מרמ"א לסגן רמ"א

לעניינים אזוריים בענייננו (ומה גם שהאצילה נעשית בהתאם להוראה מפורשת בתחיקת הביטחון שהוציא המפקד הצבאי).

89. סיכומו של דבר, עמדת המדינה היא כי דין העתירה להידחות, תוך חיוב העותרים בהוצאות.

90. העובדות המפורטות בתגובה זו בנוגע למשרד הביטחון נתמכות בתצהיריהם המצ"ב של מר עידן פרץ, ראש מטה שר הביטחון, ומר יהודה אליהו, ראש מינהלת ההתיישבות במשרד הביטחון.

העובדות המפורטות בתגובה זו בנוגע לצה"ל נתמכות בתצהירו המצ"ב של תת-אלוף הישאם אברהמים, ראש המינהל האזרחי (רמ"א).



יונתן נד"ב, עו"ד
סגן בכיר א' במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

היום, ח' בשבט התשפ"ה
6 בפברואר 2025

תצהיר

אני הח"מ, עידן פרץ, מצהיר בזאת כדלקמן:

1. אני מכהן בתפקיד ראש מטה שר הביטחון.
2. תצהירי זה ניתן בתמיכה לתגובה מטעם המדינה לעתירה בבג"ץ 69755-09-24 (להלן **"התגובה"**).
3. העובדות המפורטות בתגובה בנוגע למשרד הביטחון הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זה שמי, זו חתימתי, ותוכן תצהירי אמת.



אישור

אני הח"מ, מירב תמיר בן-עטר, עו"ד, מאשרת בזאת כי ביום 6.2.2025 הופיע בפניי מר עידן פרץ, שזיהיתיו לפי ת"ז מס' 039620513, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת, שאם לא יעשה כן יהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפניי על תצהירו.

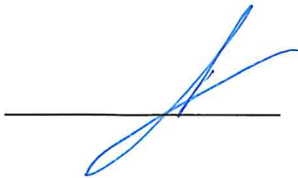


עו"ד מירב תמיר בן-עטר
מ.ר. 31812
אגף ה יועמ"ש למעלה"ט

תצהיר

אני הח"מ, מר יהודה אליהו, מצהיר בזאת כדלקמן:

1. אני מכהן בתפקיד ראש מנהלת ההתיישבות במשרד הביטחון.
2. תצהירי זה ניתן בתמיכה לתגובה מטעם המדינה לעתירה בבג"ץ 69755-09-24 (להלן "התגובה").
3. העובדות המפורטות בתגובה בנוגע למשרד הביטחון הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זה שמי, זו חתימתי, ותוכן תצהירי אמת.



אישור

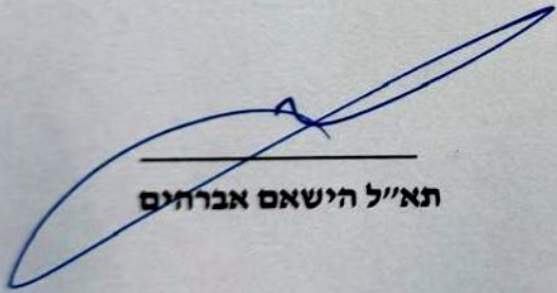
אני הח"מ, רז איתם, עו"ד, מאשרת בזאת כי ביום 5.2.25 הופיע בפניי מר יהודה אליהו, המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת, שאם לא יעשה כן יהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפניי על תצהירו.


רז איתם, עו"ד
מ.ר. 66533
עו"ד,

תצהיר

אני הח"מ, תת אלוף הישאם אברהמים, מצהיר בזאת כלהלן:

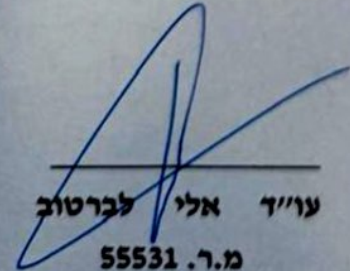
1. אני משמש בתפקיד ראש המינהל האזרחי באזור יהודה והשומרון.
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בעובדות המפורטות בתגובה מטעם המשיבים בתיק בג"ץ 69755-09-24 (להלן – התגובה).
3. העובדות המפורטות בתגובה בנוגע לצה"ל הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.



תא"ל הישאם אברהמים

אישור

אני הח"מ, אל"ם עו"ד אלי לברטוב, מאשר בזה כי ביום 5 בפברואר 2025 הופיע בפני הישאם אברהמים, המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת, שאם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפני על תצהירו.



עו"ד אלי לברטוב
מ.ר. 55531

תוכן עניינים

מס'	שם הנספח	עמ'
מש/1	הוראת הפיקוד העליון 2.0101 שעניינה "המפקדה הכללית"	39
מש/2	החלטת ממשלה מס' 106 מיום 4.10.1981 בנושא "ארגון מחדש של מערכת הממשל הצבאי ביהודה, שומרון וחבל עזה"	44
מש/3	הצו בדבר הקמת מינהל אזרחי בנוסחו המלא והמעודכן	48
מש/4	העמוד הרלוונטי מפרוטוקול ישיבת הכנסת	59
מש/5	ההודעה ברשומות על כינון ממשלה, הרכבה וחלוקת התפקידים בין השרים	61
מש/6	מסמך ההבנות, על נספחיו	64
מש/7	החלטת ממשלה מס' 168 מיום 23.2.2023	73
מש/8	המכרז לתפקיד סגן רמ"א האזרחי מיום 13.8.2023	75
מש/9	הנוהל	80
מש/10	צו בדבר הקמת המינהל האזרחי צו בדבר הקמת מינהל אזרחי (תיקון מס' 34) (יהודה והשומרון) (מס' 2195), התשפ"ד 2024	91
מש/11	כתב מינוי והאצלת סמכויות לסגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים מיום 29.5.2024	96
מש/12	צו בדבר אישור הליכי תכנון ובניה (יהודה והשומרון) (מס' 1445), התשנ"ו 1996	98
מש/13	החלטת ממשלה מס' 150 מיום 2.8.1996	101
מש/14	החלטת ממשלה מס' 657 מיום 18.6.2023	103
מש/15	החלטת ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי מס' ב/175 מיום 17.3.1999	105
מש/16	החלטת ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי מס' ב/17 מיום 13.7.2023	107
מש/17	"נוהל הגשת בקשות לקידום הליכי תכנון והקצאות קרקע לאור החלטת ממשלה מס' 150"	109
מש/18	הוראת הפיקוד העליון 2.0613 שעניינה "הפרקליטות הצבאית"	115
מש/19	הנחיית היועצת המשפטית לממשלה 9.1002 שעניינה "הפרקליט הצבאי הראשי"	118
מש/20	הנחיית היועצת המשפטית לממשלה 9.1000 שעניינה "היועצים"	124

מס'	שם הנספח	עמ'
	המשפטיים למשרדי הממשלה"	

נספח מש/1

**הוראת הפיקוד העליון 2.0101
שעניינה "המפקדה הכללית"**

עמ' 39

מוגבל

2.0101
הוראות הפיקוד העליון, 12 בספטמבר 2012

פרק משנה 1

ה מ פ ק ד ה ה כ ל ל י ת

2.0101 **המפקדה הכללית**

הגדרות

1. בהוראה זו –

- א. "זירת המלחמה של צה"ל" – זירת המלחמה של צה"ל היא המרחב הגיאוגרפי היבשתי הרצוף שבו מתנהל מאמץ המלחמה האסטרטגי של ישראל, ושמפקד עליו המטה הכללי בפיקוד הרמטכ"ל. זירה זו כוללת את מרחבי האוויר והים, שבהם מחייבת השגת מטרות המלחמה של ישראל את לחימת כוחות האוויר והים.
- ב. "זירת מבצעים" – זירת משנה של זירת המלחמה. זירת המבצעים מנוהלת על ידי מפקדה יבשתית, אווירית או ימית אחת כדי להשיג מטרות משנה של מטרות המלחמה. זירת המלחמה של צה"ל נחלקת לשלוש זירות מבצעים יבשתיות קדמיות, שהן שלושת הפיקודים המרחביים: פיקוד הצפון, פיקוד המרכז ופיקוד הדרום; לזירת מבצעים יבשתית עורפית שהיא פיקוד העורף; לזירת מבצעים אווירית שמפקדת עליה מפקדת כוחות האוויר; ולזירת מבצעים ימית שמפקדת עליה מפקדת כוחות הים.
- ג. "העומק המטכ"לי" – המרחב הגיאוגרפי היבשתי בזירת המלחמה שלא הוגדר כזירת מבצעים של אחת מהמפקדות המבצעיות הראשיות.
- ד. "המפקדות המבצעיות הראשיות": המפקדות הכפופות ישירות למפקדה הכללית וממונות על זירת מבצעים או על מאמץ מבצעי עיקרי.
- ה. "מטה" – מסגרת ייעודית, במפקדות של גופים צבאיים, שייעודה להכווין, לשלוט ולקיים בקרה על הכוחות הכפופים למפקדה.
- ו. "מטה מתאם" – חבר קצינים שכל אחד מהן מכווין ומבקר (בשליטת ראש המטה) את מאמצי המטה באחד מתחומי המשנה הראשיים של אחריות המפקד. אגפי המטה המתאם מקיימים תאום אנכי (בין דרגי המפקדות והגופים) ותאום אופקי (בתוך המפקדה ובין גורמים שונים בה).
- ז. "מטה מקצועי" – חבר קציני מטה, הממונים על תחומים מקצועיים במפקדה. חברי המטה המקצועי משמשים סמכות מקצועית ראשית בתחומם.
- ח. "פורום המטה הכללי" – פורום אלופי צה"ל וקצינים נוספים במטה הכללי המתכנס באופן עיתי לדיון בסוגיות על פי החלטת הרמטכ"ל.
- ט. "חוזר מפ"ע 28, "השינויים הארגוניים", התשס"ט 2009 – וכל חוזר נוסף שיאריך את תוקפו מעת לעת. החוזר מעגן את עיקרי השינויים הארגוניים שבוצעו בצה"ל בשנים 2007-2008.

המפקדה הכללית - כללי

2. המפקדה הכללית כוללת את:

- א. הרמטכ"ל.
- ב. המטה הכללי כמטה המפקדה.

3. המפקדה הכללית היא המפקדה העליונה בצה"ל.

מוגבל

מוגבל

2.0101

הוראות הפיקוד העליון, 25 בנובמבר 2009

4. המפקדה הכללית היא המפקדה האסטרטגית הרב זרועית המופקדת על מלוא זירת המלחמה של מדינת ישראל ועל כל מרחב מבצעים שמחוץ לזירת המלחמה.

5. המפקדה הכללית מתפקדת גם כמפקדה מבצעית עליונה להפעלת כוחות היבשה.

ייעוד המפקדה הכללית

6. ייעוד המפקדה הכללית הוא לפקד ולשלוט על הפעלת הכוח בצה"ל ועל בניינו.

תפקידי המפקדה הכללית

7. תפקידי המפקדה הכללית בשגרה ובחרום:

- א. לתרגם את החלטות הממשלה ואת החלטות שר הביטחון לתוכניות פעולה צבאיות.
- ב. לתכנן ולפקד על המאמץ המבצעי הכולל והרב זרועי בזירת המלחמה ובזירות המבצעים מחוץ לזירת המלחמה.
- ג. לפקד על המפקדות המבצעיות הראשיות לשם מימוש המבצעים.
- ד. לשמש מפקדה מבצעית עליונה להפעלת כוחות היבשה.
- ה. לפקד על הפעלת הכוח במרחב העומק המטכ"לי, באמצעות מפקדות מבצעיות הכפופות לה.
- ו. לתכנן ולנהל את בניין הכוח בצה"ל.

מבנה המפקדה הכללית

8. הרמטכ"ל עומד בראש המפקדה הכללית.
9. מטת המפקדה הכללית (להלן: "המטה הכללי") מורכב מהגופים המפורטים להלן:
 - א. סגן הרמטכ"ל המשמש גם רמ"ט הצבא;
 - ב. המטה המתאם;
 - ג. המטה המיוחד (המקצועי), ובכלל זה מפקד חיל האוויר, מפקד חיל הים, מפקד פיקוד העורף ומפקד זרוע היבשה, בתפקידם כיועצים מקצועיים לרמטכ"ל;

הרמטכ"ל

10. הרמטכ"ל הוא המפקד העליון בצבא.
11. לפי חוק יסוד: הצבא:
 - א. הדרג הפיקודי העליון בצבא הוא ראש המטה הכללי.
 - ב. ראש המטה הכללי נתון למרות הממשלה וכפוף לשר הביטחון.
 - ג. ראש המטה הכללי יתמנה בידי הממשלה לפי המלצת שר הביטחון.
12. הרמטכ"ל מפקד ושולט על הפעלת הכוח של צה"ל ועל בניינו באמצעות המפקדות הראשיות והזרועות.

מוגבל

מוגבל

2.0101
הוראות הפיקוד העליון, 12 בספטמבר 2012

המטה הכללי

13. המטה הכללי הוא מטה המפקדה הכללית.
14. המטה הכללי מבצע את הפעולות הנחוצות על מנת לסייע לרמטכ"ל לפקד על כוחות צה"ל ולשלוט עליהם ביעילות, כדי למלא את משימותיו.
15. תחום אחריותו ותפקודו הכולל של המטה הכללי חופף למלוא תחום אחריות הרמטכ"ל.

סגן הרמטכ"ל - ראש מטה הצבא

16. סגן הרמטכ"ל משמש גם רמ"ט הצבא.
17. רמ"ט הצבא מתאם ומכוון את פעולות המפקדה הכללית בתחום בניין הכוח ובתחום הפעלת הכוח.

המטה המתאם

18. אגפי המטה המתאם אחראים למימוש תפקידי המפקדה הכללית בתחומם.
19. המטה המתאם מורכב מששת אגפי המטה הכללי המפורטים להלן:
 - א. אגף המבצעים (אמ"ץ): תחומי אחריותו וסמכויותיו של אמ"ץ מוגדרים בהפ"ע 2.0106 ובחוזר מפ"ע 28, התשס"ט-2009.
 - ב. אגף המודיעין (אמ"ן): תחומי אחריותו וסמכויותיו מוגדרים בהפ"ע 2.0104 ובחוזר מפ"ע 28, התשס"ט-2009.
 - ג. אגף הטכנולוגיה והלוגיסטיקה (אט"ל): תחומי אחריותו וסמכויותיו מוגדרים בהפ"ע 2.0103 ובחוזר מפ"ע 28, התשס"ט-2009.
 - ד. אגף התקשוב: תחומי אחריותו וסמכויותיו מוגדרים בהפ"ע 2.0107 ובחוזר מפ"ע 28, התשס"ט-2009.
 - ה. אגף התכנון (אג"ת): תחומי אחריותו וסמכויותיו מוגדרים בהפ"ע 2.0105 ובחוזר מפ"ע 28, התשס"ט-2009.
1. אגף כוח האדם (אכ"א): תחומי אחריותו וסמכויותיו מוגדרים בהפ"ע 2.0102 ובחוזר מפ"ע 28, התשס"ט-2009.
20. ראשי האגפים במטה הכללי כפופים לרמטכ"ל ומתואמים על ידי רמ"ט הצבא.

המטה המיוחד (המקצועי)

21. החברים במטה המקצועי הם יועצים למפקדה הכללית ומשמשים סמכות מקצועית ראשית בתחומם, כמפורט בהפ"ע 2.0201.
22. החברים במטה המיוחד הם:
 - א. קציני החיל הראשיים - תחומי אחריותם, כפיפותם וסמכויותיהם מוגדרים בהפ"ע 1.0104 ובהפ"ע 2.0201.
 - ב. מפקד זרוע היבשה - תחומי אחריותו, כפיפותו וסמכויותיו מוגדרים בהפ"ע 2.0403 ובהפ"ע 2.0201.

מוגבל

מוגבל

2.0101
הוראות הפיקוד העליון, 25 בנובמבר 2009

- ג. הפרקליט הצבאי הראשי - תחומי אחריותו, כפיפותו וסמכויותיו מוגדרים בהפ"ע 2.0613 ובהפ"ע 2.0201.
- ד. דובר צה"ל - תחומי אחריותו, כפיפותו וסמכויותיו מוגדרים בהפ"ע 2.0203.
- ה. רבצ"ר – תחומי אחריותו, כפיפותו וסמכויותיו מוגדרים בהפ"ע 2.0201.
- ו. ראש מו"פ, בתחומים שבאחריות צה"ל.
- ז. היועץ הכספי לרמטכ"ל (היועכ"ל) – תחומי אחריותו, כפיפותו וסמכויותיו מוגדרים בהפ"ע 2.0602.
- ח. ר' מתפ"ש כפוף לשר הביטחון ופועל בזיקה לצה"ל בתחומי התאום הביטחוני- הצבאי בלבד.
- ט. יועצת הרמטכ"ל לענייני הנשים (היוהל"ן) - תחומי אחריותה, כפיפותה וסמכויותיה מוגדרים בהפ"ע 2.0201.
- י. ראש מחלקת מדעי ההתנהגות (ראש ממד"ה).
- יא. המבקר הפנימי לצה"ל.

מוגבל

נספח מש/2

החלטת ממשלה מס' 106 מיום
4.10.1981 בנושא "ארגון מחדש של
מערכת הממשל הצבאי ביהודה,
שומרון וחבל עזה"

עמ' 44

החלטה מס. 106 של הממשלה מיום 04.10.1981.

106".

ארגון מחדש של מערכת הממשל הצבאי ביהודה, שומרון וחבל עזה

מ ח ל י ט י מ :

לאשר את התכנית לארגון מחדש של מערכת הממשל הצבאי כהתאם למסמך השמור במזכירות הממשלה.

להלן התכנית האמורה:

כ ל י

1) על-פי המצב הקיים, אחראי הממשל הצבאי ביו"ש ובחבל עזה, הן על המנהל האזרחי באזורים אלו והן על פעילויות בטחון פנים ופעילויות לוחמה נגד טרור באזורים אלו.

2) מטרת הארגון מחדש של מערכת הממשל הצבאי ביו"ש ובחבל עזה היא להפריד בין הפעילות הבטחונית (בטחון חוץ ופנים) שתהיה באחריות אלופי הפיקודים לבין הפעילות האזרחית שתהיה באחריות מינהל אזרחי.

3) על-פי הארגון החדש ימשיכו קציני המטה המייצגים את משרדי הממשלה השונים לכהן במינהל האזרחי שבאזורים בהתאם למתכונת הקיימת.

4) מתאם הפעולות בשטחים ימשיך לתאם מטעם שר הבטחון את פעילויות המינהל האזרחי באמצעות ראשי מינהל אזרחי באזורי יו"ש וחבל עזה.

סמכויות בתחום הבטחון

5) סמכויות אלה תופעלנה באחריות המטה הכללי, באמצעות אלופי הפיקודים, והן תכלולנה:

א. את פעילות כוחות צה"ל.

ב. את פעילות המשטרה (כולל משמר הגבול), לצרכי בטחון שוטף ובטחון פנים.

ג. את חתאום השוטף עם השב"כ, לצרכי בטחון שוטף ובטחון פנים.

ד. את ארגון, כוונות והפעלת מערכת ההגמ"ר (כולל שילוב הישובים בפעילויות בטחון שוטף

וכוננות למלחמה).

הסמכויות בתת-המנהל האזרחי

6) סמכויות אלה תופעלנה על-ידי המנהל האזרחי (מנהל אזרחי ביו"ש ומנהל אזרחי בחבל עזה) ותכלולנה:

א. את הפעילות האזרחית, באמצעות ממלאי תפקידים מטעם משרדי הממשלה השונים (מכונים קמ"ט).

ב. טיפול בנושאים הקשורים להתיישבות היהודית, באמצעות משרדי הממשלה הנוגעים בדבר (הטיפול בהתיישבות היהודית יהיה גם באמצעות המועצות האזוריות והמקומיות היהודיות).

מערכת תיאום

7) תיאום הפעילות האזרחית, בין משרדי ממשלת ישראל לבין המנהל האזרחי ביו"ש ובחבל עזה, ימשיך להתבצע על-ידי מתאם הפעולות בשטחים, בין היתר, באמצעות ועדת המנכ"לים.

8) התיאום בין הפעילות הבטחונית לבין הפעילות האזרחית וכן קביעת ההסדרים בכל תחומי שלטון ישראל ביו"ש ובחבל עזה, יעשו על-ידי שר הבטחון תוך הסתייעות במטה מיוחד שהוקם לצרכי קביעת ההסדרים באזורי יו"ש, עזה ורמת הגולן. מטה זה כולל נציגי: צה"ל, משרד רה"מ, משרד הבטחון, משרד החוץ, משרד הפנים, משרת ישראל ושב"כ.

ההיבטים המשפטיים

9) על-פי הוראות המשפט הבינלאומי, כל סמכויות המנהל והחקיקה ביהודה, שומרון, חבל עזה ורמת-הגולן, מסורות לידיה של המפקד הצבאי הבכיר בשטח. אחריותו של מפקד זה משתרעת הן על התחומים הבטחוניים והן על התחומים האזרחיים.

10) עם זאת, מקובל, שהמפקד הצבאי העליון מקים מנהל אזרחי לניהול כל האספקטים האזרחיים של יהודה, שומרון, חבל עזה ורמת-הגולן ושב"כ גם האחריות למגע עם האוכלוסייה המקומית.

11) אלוף הפיקוד ישמור בידיה את הסמכויות בעלות ההיבטים הבטחוניים, אך יאצול את סמכויות המנהל האזרחי לידי ראש המנהל האזרחי.

12) אלוף הפיקוד ימשיך לחתום כמפקד האזור על צוים, וכמי שאחראי על הפעילות הבטחונית בשטח יפעיל גם את ביהמ"ש הצבאי, התביעה הצבאית ובתי-הסוהר (עבור העבריינים הבטחוניים להבדיל מעבריינים פליליים).

אלוף הפיקוד יאצול לראש המינהל האזרחי סמכויות לחתום על תחיקה מישנה ותקנות מכה הצוים בתחום האזרחי.

נספח מש/3

הצו בדבר הקמת מינהל אזרחי
בנוסחו המלא והמעודכן

עמ' 48

יהודה והשומרון

צו בדבר הקמת מינהל אזרחי (יהודה והשומרון) (מס' 947), תשמ"ב-1981

תוכן ענינים

3	Go	הגדרות	סעיף 1
3	Go	הקמת מינהל אזרחי	סעיף 2
3	Go	סמכויות ראש המינהל האזרחי	סעיף 3
4	Go	תחיקת משנה	סעיף 4
4	Go	מינויים וסמכויות	סעיף 5
4	Go	שמירת סמכויות	סעיף 6
4	Go	תחילת תוקף	סעיף 7
4	Go	השם	סעיף 8
4	Go	תוספת ראשונה	
4	Go	תוספת שניה	

צו בדבר הקמת מינהל אזורי (יהודה והשומרון) (מס' 947), תשמ"ב-1981*

מיום 12.9.1990 עמ' 80 – תיקון מס' 22 (מס' 1200) תשמ"ז-1987 [במקור תיקון מס' 2; קובץ המנשרים מס' 76 תחילתו ביום 30.6.1987].

1. בצו זה –

"ראש המינהל האזרחי" – מי שימונה על ידי להיות ראש המינהל האזרחי באזור.

הקמת מינהל
אזורי

סמכויות ראש
המינהל האזרחי

(2) כל הסמכויות שנקבעו בתחיקת הבטחון המפורטת בתוספת השניה.

4. (א) ראש המינהל האזורי מוסמך לפרסם תחיקת משנה מכח הדין ותחיקת הבטחון שהוא מוסמך לפעול על פיהם.

תחיקת משנה
תיקון מס' 32 (מס'
1829) תש"ף-2020
תיקון מס' 32 (מס'
1829) תש"ף-2020

(ב) על אף האמור בכל דין ותחיקת ביטחון, ראש המינהל האזורי מוסמך לקבוע אגרות ותשלומי חובה מכוח הדין ותחיקת הביטחון שהוא מוסמך לפעול על פיהם, כן לקבוע אגרות ותשלומי חובה בגין כל פעולת עיון, צילום מסמכים או העברת מסמכים אלקטרונית הנדרשים לשם ביצועם; קבע ראש המינהל האזורי אגרות ותשלומי חובה כאמור, רשאי הוא לקבוע בנוסף תבחינים ותנאים שבהתקיימם יוענק פטור מלא או חלקי מתשלום האגרות ותשלומי החובה האמורים.

5. ראש המינהל האזורי יהא רשאי, במסגרת הסמכויות שהוענקו לו:

מינויים וסמכויות

(א) למנות נושאי משרות במינהל האזורי;

(ב) להסמיך כל אדם לפעול על פי הדין ותחיקת הבטחון;

(ג) להסמיך כל אדם כאמור בסעיף קטן (ב) לפרסם תחיקת משנה מכח הדין ותחיקת הבטחון.

6. (א) אין באמור בצו זה כדי לפגוע בכל מינוי שניתן, או סמכות שהוענקה, מכח הדין ותחיקת הבטחון לפני תחילת תוקפו של צו זה, אלא אם כן ראש המינהל האזורי במסגרת הסמכויות שהוענקו לו, יטול אותם לעצמו או שיעניקם לאחר.

שמירת סמכויות
תיקון מס' 1 (מס'
950) תשמ"ב-1981

(ב) למען הסר ספק, אין בהוראות צו זה כדי להגביל או לבטל כל סמכות או זכות הנתונה למפקד כוחות צה"ל באזור או למי שמונה על ידו או מכוחו.

תיקון מס' 1 (מס'
950) תשמ"ב-1981

7. תחילתו של צו זה ביום חתימתו.

תחילת תוקף

8. צו זה יקרא: "צו בדבר הקמת מינהל אזורי (יהודה והשומרון) (מס' 947), התשמ"ב-1981.

השם

תוספת ראשונה

חוק ההגנה על מזרח ירדן, 1935, התקנות והצווים שהוצאו מכוחו.

תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945.

חוק בתי הסוהר, מס' 23 לשנת 1953.

חוק השמירה, 1925.

תוספת שניה

1. צו בדבר איסור סחר ועסקות כספיות (בנקים) (יהודה והשומרון) (מס' 7), תשכ"ז-1967.

2. צו בדבר דינים וחשבונות ובדבר הקפאת חשבונות (בנקים) (יהודה והשומרון) (מס' 9), תשכ"ז-1967.

3. צו בדבר הבטחת זכויות מפקידים (יהודה והשומרון) (מס' 21), תשכ"ז-1967.

4. צו בדבר עסקות במקרקעים (יהודה והשומרון) (מס' 25), תשכ"ז-1967.

5. צו בדבר מס הכנסה ומס רכוש (יהודה והשומרון) (מס' 28), תשכ"ז-1967.

6. צו בדבר מינויים לפי חוקי המכס והבלו (יהודה והשומרון) (מס' 31), תשכ"ז-1967.

7. צו בדבר חוק הטבק (יהודה והשומרון) (מס' 32), תשכ"ז-1967.

8. צו בדבר הפקדת כספים מטעמי בטחון (יהודה והשומרון) (מס' 33), תשכ"ז-1967.

9. צו בדבר מינויים לפי חוקי הדואר (יהודה והשומרון) (מס' 36), תשכ"ז-1967.

10. צו בדבר מינויים והעסקת עובדים במנגנון הממשלתי (יהודה והשומרון) (מס' 37), תשכ"ז-1967.

11. צו בדבר משקאות משכרים (יהודה והשומרון) (מס' 38), תשכ"ז-1967.

12. צו בדבר חוק הבנקים (יהודה והשומרון) (מס' 45), תשכ"ז-1967.

13. צו בדבר העברת תוצרת חקלאית (יהודה והשומרון) (מס' 47), תשכ"ז-1967.
14. צו בדבר שטחים סגורים (איסור העברת טובין) (יהודה והשומרון) (מס' 49), תשכ"ז-1967.
15. צו בדבר הבאת עיתונים והפצתם (יהודה והשומרון) (מס' 50), תשכ"ז-1967.
16. צו בדבר ביטוח כלי רכב מנועיים (סיכוני צד שלישי) (הוראת שעה) (יהודה והשומרון) (מס' 55), תשכ"ז-1967.
17. צו בדבר חוק התעבורה (יהודה והשומרון) (מס' 56), תשכ"ז-1967.
18. צו בדבר נכסים נטושים (רכוש הפרט) (יהודה והשומרון) (מס' 58), תשכ"ז-1967.
19. צו בדבר רכוש ממשלתי (יהודה והשומרון) (מס' 59), תשכ"ז-1967.
20. צו בדבר איסור על עיסוק (יהודה והשומרון) (מס' 65), תשכ"ז-1967.
21. צו בדבר חוק הסטטיסטיקה הכללית (יהודה והשומרון) (מס' 68), תשכ"ז-1967.
22. צו בדבר קביעת המטבע הישראלי כהילך חוקי (יהודה והשומרון) (מס' 76), תשכ"ז-1967.
23. צו בדבר הארכת כהונתן של הנהלות הרשויות המקומיות (יהודה והשומרון) (מס' 80), תשכ"ז-1967.
24. צו בדבר המטבע הישראלי כהילך חוקי (הוראות נוספות) (יהודה והשומרון) (מס' 83), תשכ"ז-1967.
25. צו בדבר החוק הזמני על התיירות (יהודה והשומרון) (מס' 87), תשכ"ז-1967.
26. צו בדבר תיקון חוק המכס והבלו (תיקון) (יהודה והשומרון) (מס' 90), תשכ"ז-1967.
27. צו בדבר סמכויות לענין דיני חינוך (יהודה והשומרון) (מס' 91), תשכ"ז-1967.
28. צו בדבר סמכויות לענין דיני מים (יהודה והשומרון) (מס' 92), תשכ"ז-1967.
29. צו בדבר חוק הפיקוח על עסקי ביטוח (יהודה והשומרון) (מס' 93), תשכ"ז-1967.
30. צו בדבר אגודות שיתופיות (יהודה והשומרון) (מס' 94), תשכ"ז-1967.
31. צו בדבר אזור מכס (יהודה והשומרון) (מס' 96), תשכ"ז-1967.
32. (נמחק)
33. צו בדבר שימוש בספרי לימוד (יהודה והשומרון) (מס' 107), תשכ"ז-1967.
34. צו בדבר ערעורי מס הכנסה (יהודה והשומרון) (מס' 109), תשכ"ז-1967.
35. צו בדבר משפטים ממשלתיים (יהודה והשומרון) (מס' 112), תשכ"ז-1967.
36. צו בדבר תיקון חוק גביית הכספים הציבוריים (יהודה והשומרון) (מס' 113), תשכ"ז-1967.
37. צו בדבר חוק הפיקוח על סרטי קולנוע (יהודה והשומרון) (מס' 118), תשכ"ז-1967.
38. (נמחק)
39. צו בדבר פתיחת בתי עסק (יהודה והשומרון) (מס' 128), תשכ"ז-1967.
40. צו בדבר מכירת פרסומים רשמיים (יהודה והשומרון) (מס' 133), תשכ"ז-1967.
41. צו בדבר איסור עבודת טרקטורים ומכונות חקלאיות מישראל (יהודה והשומרון) (מס' 134), תשכ"ז-1967.
42. צו בדבר עורכי דין ישראליים בבתי משפט (הוראת שעה) (יהודה והשומרון) (מס' 145), תשכ"ח-1967.
43. צו בדבר גביית התוספת למס בולים (יהודה והשומרון) (מס' 147), תשכ"ח-1967.
44. צו בדבר סימון טובין (יהודה והשומרון) (מס' 149), תשכ"ח-1967.
45. צו בדבר נכסים נטושים (רכוש הפרט) (הוראות נוספות) (מס' 1) (יהודה והשומרון) (מס' 150), תשכ"ח-1967.
46. צו בדבר תיקון חוק הפיקוח על המים (יהודה והשומרון) (מס' 158), תשכ"ח-1967.
47. צו בדבר חוק רשות החשמל הירדנית (יהודה והשומרון) (מס' 159), תשכ"ח-1967.
48. צו בדבר ועדות עררים (יהודה והשומרון) (מס' 172), תשכ"ח-1967, למעט הסמכויות

תיקון מס' 22 (מס')
1200 תשנ"ז-1987

תיקון מס' 22 (מס')
1200 תשנ"ז-1987

תיקון מס' 30 (מס')
1718 תשע"ג-2013

הקבועות בסעיף 2.

49. צו בדבר סוכני הסעה ומורי דרך ישראליים (יהודה והשומרון) (מס' 173), תשכ"ח-1967.
50. צו בדבר רשיונות ישראליים לכלי יריה (יהודה והשומרון) (מס' 180), תשכ"ח-1967.
51. צו בדבר חוק הנהלת הכפרים (יהודה והשומרון) (מס' 191), תשכ"ח-1967.
52. צו בדבר חוק העיריות (יהודה והשומרון) (מס' 194), תשכ"ח-1967.
53. צו בדבר ביטוח כלי רכב מנועיים (יהודה והשומרון) (מס' 215), תשכ"ח-1968.
54. צו בדבר סמכות חתימה לגבי עסקות (יהודה והשומרון) (מס' 216), תשכ"ח-1968.
55. צו בדבר רישום ציוד מכני והנדסי (יהודה והשומרון) (מס' 219), תשכ"ח-1968.
56. צו בדבר איסור שימוש בבולי הכנסה ירדניים (יהודה והשומרון) (מס' 227), תשכ"ח-1968.
57. צו בדבר מינויים לפי חוק המוכתארים (יהודה והשומרון) (מס' 237), תשכ"ח-1968.
58. (נמחק)
59. צו בדבר פסילת רשיונות נהיגה והתלייתם (יהודה והשומרון) (מס' 251), תשכ"ח-1968.
60. צו בדבר איגודים מקצועיים (יהודה והשומרון) (מס' 256), תשכ"ח-1968.
61. צו בדבר רשיונות עורכי דין (הוראת שעה) (יהודה והשומרון) (מס' 260), תשכ"ח-1968.
62. צו בדבר מינויים לפי חוק מחלות בעלי חיים (יהודה והשומרון) (מס' 263), תשכ"ח-1968.
63. צו בדבר אימות חתימות (יהודה והשומרון) (מס' 264), תשכ"ח-1968.
64. צו בדבר תובענות (יהודה והשומרון) (מס' 271), תשכ"ח-1968, למעט הסמכות הקבועה בסעיף 2(ג).
65. צו בדבר חוק חומרי נפץ (יהודה והשומרון) (מס' 275), תשכ"ח-1968.
66. צו בדבר הסדרת מקומות רחצה ציבוריים (יהודה והשומרון) (מס' 280), תשכ"ח-1968.
67. צו בדבר הסדר קרקעות ומים (יהודה והשומרון) (מס' 291), תשכ"ט-1968.
68. צו בדבר אי החלת תחיקה להגנת דיירים במקרים מסויימים (יהודה והשומרון) (מס' 293), תשכ"ט-1969.
69. צו בדבר ביצוע פעולות כספיות במוסד דואר (יהודה והשומרון) (מס' 295), תשכ"ט-1969.
70. צו בדבר תעודות זהות ומרשם אוכלוסין (יהודה והשומרון) (מס' 297), תשכ"ט-1969.
71. צו בדבר פיקוח על מטבע, ניירות ערך וזהב (יהודה והשומרון) (מס' 299), תשכ"ט-1969.
72. צו בדבר חוקי יעור ויערות (יהודה והשומרון) (מס' 306), תשכ"ט-1969.
73. צו בדבר סמכויות מכס (יהודה והשומרון) (מס' 309), תשכ"ט-1969.
74. צו בדבר חוק אי תלות השיפוט (יהודה והשומרון) (מס' 310), תשכ"ט-1969.
75. צו בדבר חוק הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור) (יהודה והשומרון) (מס' 321), תשכ"ט-1969.
76. צו בדבר רשיונות עורכי דין (הארכת תוקף) (יהודה והשומרון) (מס' 324), תשכ"ט-1969.
77. צו בדבר זמירה על המקומות הקדושים (יהודה והשומרון) (מס' 327), תשכ"ט-1969.
78. צו בדבר הארכת כהונתן של מועצות הנהלה של לשכות מסחר (יהודה והשומרון) (מס' 328), תשכ"ט-1969.
79. צו בדבר קביעת ערובות וחילוטין (יהודה והשומרון) (מס' 338), תש"ל-1969.
80. צו בדבר עזרה משפטית (יהודה והשומרון) (מס' 348), תש"ל-1969.
81. צו בדבר מיסים עקיפים (מס ששולם ביתר או בחסר) (יהודה והשומרון) (מס' 350), תש"ל-1969.
82. צו בדבר לשכות המסחר (יהודה והשומרון) (מס' 360), תש"ל-1969.
83. צו בדבר הגנה על הטבע (יהודה והשומרון) (מס' 363), תש"ל-1969.

תיקון מס' 22 (מס' 1200) תשמ"ז-1987

84. צו בדבר הטלת בלו על מלאי (יהודה והשומרון) (מס' 370), תשל"ל-1970.
85. צו בדבר פארקים (יהודה והשומרון) (מס' 373), תשל"ל-1970.
86. צו בדבר ניצול אוצרות טבע (יהודה והשומרון) (מס' 389), תשל"ל-1970.
87. צו בדבר סימני מסחר (יהודה והשומרון) (מס' 397), תשל"ל-1970.
88. צו בדבר חוק החברות (יהודה והשומרון) (מס' 398), תשל"ל-1970.
89. צו בדבר חוק התעבורה (סדרי תנועה) (יהודה והשומרון) (מס' 399), תשל"ל-1970.
90. צו בדבר חוק המשקולות והמידות (יהודה והשומרון) (מס' 401), תשל"ל-1970.
91. צו בדבר חוק הגימלאות (עובדים שעברו מאזור לאזור) (יהודה והשומרון) (מס' 408), תשל"א-1970.
92. צו בדבר בתי המשפט המקומיים (יהודה והשומרון) (מס' 412), תשל"א-1970.
93. צו בדבר חוק תכנון ערים, כפרים ובניינים (יהודה והשומרון) (מס' 418), תשל"א-1971.
94. צו בדבר חוק השימוש והחזקה (תצרוף) של האישיות המשפטית בנכסי דלא נידי (יהודה והשומרון) (מס' 419), תשל"א-1971.
95. צו בדבר שילוט בתי עסק (יהודה והשומרון) (מס' 424), תשל"א-1971.
96. צו בדבר עיסוק בחשמל (הסדרה והפעלה) (יהודה והשומרון) (מס' 427), תשל"א-1971.
97. צו בדבר חוק ההתעסקות במקצוע ראיית חשבון (יהודה והשומרון) (מס' 437), תשל"א-1971.
98. צו בדבר תיקון חוק העבודה (יהודה והשומרון) (מס' 439), תשל"א-1971.
99. צו בדבר תיקון תקנות השירות האזרחי (מס' 2) (יהודה והשומרון) (מס' 446), תשל"א-1971.
100. צו בדבר תיקון חוק רישום נכסי דלא נידי אשר טרם נרשמו (יהודה והשומרון) (מס' 1621), התשס"ח-2008.
101. צו בדבר דיני המקרקעין (יהודה והשומרון) (מס' 450), תשל"ב-1971.
102. צו בדבר תיחום קרקעות ומדידתן (יהודה והשומרון) (מס' 451), תשל"ב-1971.
103. צו בדבר קיום בחירות לעיריות (יהודה והשומרון) (מס' 454), תשל"ב-1971.
104. צו בדבר החוק להסדרת ענייני המקורות הטבעיים (יהודה והשומרון) (מס' 457), תשל"ב-1972.
105. צו בדבר קיום בחירות לעיריות (הוראת שעה) (יהודה והשומרון) (מס' 459), תשל"ב-1972.
106. צו בדבר מינויים לפי חוק המלאכות והתעשיות (יהודה והשומרון) (מס' 470), תשל"ב-1972.
107. צו בדבר פטור מרשינות עסק (יהודה והשומרון) (מס' 471), תשל"ב-1972.
108. צו בדבר חוק ההגנה על העצים והנטיעות (פקחים) (יהודה והשומרון) (מס' 474), תשל"ב-1972.
109. צו בדבר רשות המים (בית לחם, ג'אללה ובית סאחור) (יהודה והשומרון) (מס' 484), תשל"ג-1972.
110. צו בדבר תיקון חוק הגנת הצייד (יהודה והשומרון) (מס' 486), תשל"ג-1972.
111. צו בדבר ריבית (קביעת שער) (יהודה והשומרון) (מס' 487), תשל"ג-1972.
112. צו בדבר תיקון תקנות מס החינוך (יהודה והשומרון) (מס' 501), תשל"ג-1972.
113. צו בדבר פיקוח על המחירים (מלט) (יהודה והשומרון) (מס' 502), תשל"ג-1972.
114. צו בדבר חוק הגימלאות (יהודה והשומרון) (מס' 514), תשל"ג-1973, למעט סעיפים 7-16.
115. צו בדבר שירות בממשל (הגבלות לאחר פרישה) (יהודה והשומרון) (מס' 515), תשל"ג-1973.

תיקון מס' 27 (מס')
(1629) תשס"ט-2009

תיקון מס' 26
תשס"ט-2008

116. צו בדבר מתמחים (יהודה והשומרון) (מס' 528), תשל"ד-1973.
117. צו בדבר סימון מוצרים (יהודה והשומרון) (מס' 530), תשל"ד-1973.
118. צו בדבר מינויים לפי חוקי הטלפון (יהודה והשומרון) (מס' 532), תשל"ד-1973.
119. צו בדבר חוק מס הכנסה (פטור תוספת יוקר) (יהודה והשומרון) (מס' 533), תשל"ד-1973.
120. צו בדבר תיקון תקנות הטלפון (יהודה והשומרון) (מס' 535), תשל"ד-1973.
121. צו בדבר מצרכים ושירותים (איסור אגירה וחובת מכירה) (יהודה והשומרון) (מס' 538), תשל"ד-1974.
122. צו בדבר פקודת ההצגות הציבוריות (ביקורת) (יהודה והשומרון) (מס' 549), תשל"ד-1974.
123. צו בדבר פטנטים ומדגמים (רישום מחדש) (יהודה והשומרון) (מס' 555), תשל"ד-1974.
124. צו בדבר סמים מסוכנים (יהודה והשומרון) (מס' 558), תשל"ה-1974.
125. צו בדבר רישום עסקות במקרקעין מסוימים (יהודה והשומרון) (מס' 569), תשל"ה-1974.
126. צו בדבר קיום בחירות למועצה הכפרית ביתא (יהודה והשומרון) (מס' 570), תשל"ה-1975.
127. צו בדבר קיום בחירות למועצה הכפרית דהרייה (יהודה והשומרון) (מס' 573), תשל"ה-1975.
128. צו בדבר חגורות בטיחות ברכב (יהודה והשומרון) (מס' 600), תשל"ה-1975.
129. צו בדבר חשמל (מתקן חשמל ועבודות חשמל) (יהודה והשומרון) (מס' 602), תשל"ה-1975.
130. צו בדבר רשיונות למוניות (יהודה והשומרון) (מס' 603), תשל"ה-1975.
131. צו בדבר קיום בחירות למועצות כפריות (יהודה והשומרון) (מס' 614), תשל"ה-1975.
132. צו בדבר כינון בתי משפט עירוניים (יהודה והשומרון) (מס' 631), תשל"ו-1976.
133. צו בדבר הדברה בעצי זית נגד זבוב הזית (יהודה והשומרון) (מס' 645), תשל"ו-1975.
134. צו בדבר פיקוח על חומרים מסוימים (יהודה והשומרון) (מס' 653), תשל"ו-1976.
135. צו בדבר תיקון חוק הבלו על מוצרים מקומיים (תיקון מס' 2) (יהודה והשומרון) (מס' 658), תשל"ו-1976.
136. צו בדבר ביטוח מפני פגיעות בעבודה (יהודה והשומרון) (מס' 622), תשל"ו-1976.
137. צו בדבר חוק העבודה (פגיעות בעבודה) (יהודה והשומרון) (מס' 663), תשל"ו-1976.
138. צו בדבר פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (יהודה והשומרון) (מס' 677), תשל"ו-1976.
139. צו בדבר כהונתן של מועצות הנהלה של לשכות המסחר (יהודה והשומרון) (מס' 697), תשל"ז-1976.
140. צו בדבר חומרי נפץ (רישוי ביצוע פיצוצים) (יהודה והשומרון) (מס' 733), תשל"ח-1977.
141. צו בדבר איסור העלאת מחירים והודעה על העלאת מחירים (יהודה והשומרון) (מס' 738), תשל"ח-1977.
142. צו בדבר כהונתן של מועצות כפריות (יהודה והשומרון) (מס' 742), תשל"ח-1977.
143. צו בדבר מקצועות רפואה ותברואה (רישוי ועיסוק) (יהודה והשומרון) (מס' 745), תשל"ח-1978.
144. צו בדבר שירותי בריאות (יהודה והשומרון) (מס' 746), תשל"ח-1978.
145. צו בדבר סמכויות לענין דיני רישוי מודדים מוסמכים (יהודה והשומרון) (מס' 768), תשל"ט-1978.
146. צו בדבר חוק רישוי כתבי בקשות (יהודה והשומרון) (מס' 776), תשל"ט-1979.
147. צו בדבר ניהול מועצות אזוריות (יהודה והשומרון) (מס' 783), תשל"ט-1979.

148.	צו בדבר מינויים לפי חוק רישום שמות עסק (יהודה והשומרון) (מס' 795א), תשל"ט-1979.	
149.	(נמחק)	תיקון מס' 25 תשס"ח-2008
150.	צו בדבר אבטחת מוסדות חינוך (יהודה והשומרון) (מס' 817), תש"ס-1980.	
151.	צו בדבר הסדר נטיעת צמחי נוי (יהודה והשומרון) (מס' 818), תש"ס-1980.	
152.	צו בדבר שמירת הנקיון (יהודה והשומרון) (מס' 822), תש"ס-1980.	
153.	(נמחק)	תיקון מס' 22 (מס') תשמ"ז-1987 (1200)
154.	צו בדבר הארכת כהונתן של מועצות העיריות (יהודה והשומרון) (מס' 830), תש"ס-1980.	
155.	צו בדבר סמכויות פיקוח על מצרכים ושירותים (יהודה והשומרון) (מס' 886), תשמ"א-1980.	
156.	צו בדבר ניהול מועצות מקומיות (יהודה והשומרון) (מס' 892), תשמ"א-1981.	
157.	צו בדבר תקנים רשמיים (יהודה והשומרון) (מס' 899), תשמ"א-1981.	
158.	(נמחק)	תיקון מס' 22 (מס') תשמ"ז-1987 (1200)
159.	צו בדבר התקנת מערכת חימום מים (יהודה והשומרון) (מס' 912), תשמ"א-1981.	
160.	צו בדבר העסקת עובדים במקומות מסוימים (יהודה והשומרון) (מס' 967), התשמ"ב-1982.	תיקון מס' 2 תשמ"ב-1982
161.	צו בדבר הכנסת כספים לאזור (יהודה והשומרון) (מס' 973), התשמ"ב-1982.	תיקון מס' 3 תשמ"ב-1982
162.	צו בדבר הקרן לפיתוח אזור (יהודה והשומרון) (מס' 974), התשמ"ב-1982.	תיקון מס' 4 תשמ"ב-1982
163.	צו בדבר פסיקת ריבית והצמדה (יהודה והשומרון) (מס' 980), התשמ"ב-1982.	תיקון מס' 5 תשמ"ב-1982
164.	צו בדבר הקניית סמכויות בעירית שכס (הוראת שעה) (יהודה והשומרון) (מס' 970), התשמ"ב-1982.	תיקון מס' 6 תשמ"ב-1982
165.	צו בדבר הקניית סמכויות בעירית רמאללה (הוראת שעה) (יהודה והשומרון) (מס' 971), התשמ"ב-1982.	תיקון מס' 7 תשמ"ב-1982
166.	צו בדבר מתן היתרים לעבודות בשטחים תפוסים לצרכים צבאיים (יהודה והשומרון) (מס' 997), התשמ"ב-1982.	תיקון מס' 8 תשמ"ב-1982
167.	צו בדבר פיקוח על תאגידים ציבוריים (יהודה והשומרון) (מס' 998), התשמ"ב-1982.	תיקון מס' 9 תשמ"ב-1982
168.	צו בדבר תיקון חוק המשתלות (יהודה והשומרון) (מס' 1002), התשמ"ב-1982.	תיקון מס' 10 תשמ"ב-1982
169.	צו בדבר פיקוח על נטיעת עצי פרי (יהודה והשומרון) (מס' 1015), התשמ"ב-1982.	תיקון מס' 11 תשמ"ב-1982
170.	צו בדבר חוק אגרות רישום מקרקעין (יהודה והשומרון) (מס' 1018), התשמ"ב-1982.	תיקון מס' 12 תשמ"ב-1982
171.	צו בדבר תעריפי חשמל (מס' 26) (יהודה והשומרון) (מס' 1022), התשמ"ב-1982.	תיקון מס' 13 תשמ"ב-1982
172.	צו בדבר תעריפי מכס (יהודה והשומרון) (מס' 1093), התשמ"ד-1984.	תיקון מס' 22 (מס') תשמ"ז-1987 (1200)
173.	צו בדבר שיקים ללא כיסוי (יהודה והשומרון) (מס' 1024), התשמ"ב-1982.	תיקון מס' 14 תשמ"ב-1982
174.	צו בדבר חוק כינון בתי המשפט האזרחיים (תיקון) (יהודה והשומרון) (מס' 1036), התשמ"ג-1982.	תיקון מס' 15 תשמ"ג-1982
175.	צו בדבר חוק הנוטריון הציבורי מס' 11 לשנת 1952 (תיקון מס' 2) (יהודה והשומרון) (מס' 1037), התשמ"ג-1982.	תיקון מס' 16 תשמ"ג-1982
176.	צו בדבר שיווק תוצרת חקלאית (יהודה והשומרון) (מס' 1051), התשמ"ג-1983.	תיקון מס' 17 תשמ"ג-1982
177.	צו בדבר תיקון חוק מס קרקעות (תיקון) (יהודה והשומרון) (מס' 1102), התשמ"ד-1984.	תיקון מס' 18 תשמ"ד-1984
178.	צו בדבר תמרוקים (יהודה והשומרון) (מס' 1103), התשמ"ד-1984.	תיקון מס' 22 (מס') תשמ"ז-1987 (1200)
179.	צו בדבר מטבע השקל החדש (יהודה והשומרון) (מס' 1148), התשמ"ו-1985.	תיקון מס' 22 (מס') תשמ"ז-1987 (1200)
180.	צו בדבר ייצור מוצרי תעבורה והסחר בהם (יהודה והשומרון) (מס' 1149), התשמ"ו-1985.	תיקון מס' 22 (מס') תשמ"ז-1987 (1200)
181.	צו בדבר היטל על רכב (הוראת שעה) (יהודה והשומרון) (מס' 1150), התשמ"ו-1985.	תיקון מס' 22 (מס') תשמ"ז-1987 (1200)

182.	צו בדבר יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (מס' 5) (יהודה והשומרון) (מס' 1151), תשמ"ו-1985.	תיקון מס' 22 (מס' 1200) תשמ"ז-1987
183.	צו בדבר מועצת עורכי דין (יהודה והשומרון) (מס' 1162), תשמ"ז-1986.	תיקון מס' 22 (מס' 1200) תשמ"ז-1987
184.	צו בדבר עגול סכומים (יהודה והשומרון) (מס' 1164), תשמ"ו-1986.	תיקון מס' 22 (מס' 1200) תשמ"ז-1987
185.	צו בדבר חוק העתיקות (יהודה והשומרון) (מס' 1166), תשמ"ו-1986.	תיקון מס' 22 (מס' 1200) תשמ"ז-1987
186.	צו בדבר תיקון חוק הבנקים (יהודה והשומרון) (מס' 1178), תשמ"ו-1986.	תיקון מס' 22 (מס' 1200) תשמ"ז-1987
187.	צו בדבר העלאת קנסות שנקבעו בתחיקת בטחון (יהודה והשומרון) (מס' 845), תש"ס-1980.	תיקון מס' 19 (מס' 1985) תשמ"ה-1985
188.	צו בדבר שמירת הנקיין (יהודה והשומרון) (מס' 1160), תשמ"ו-1986.	תיקון מס' 20 (מס' 1986) תשמ"ו-1986
189.	צו בדבר חילופי ידיעות בין רשויות מס (יהודה והשומרון) (מס' 1179), תשמ"ז-1986.	תיקון מס' 21 (מס' 1986) תשמ"ז-1986
190.	צו בדבר דבר היטל על שירותים מיובאים ונכסי חוץ (הוראת שעה) (יהודה והשומרון) (מס' 1182), תשמ"ו-1986.	תיקון מס' 22 (מס' 1200) תשמ"ז-1987
191.	צו בדבר חוק הפיקוח על עסקי ביטוח (תיקון) (יהודה והשומרון) (מס' 1212), תשמ"ז-1987.	תיקון מס' 23 (מס' 1987) תשמ"ח-1987
192.	צו בדבר מקרקעין (שימוש מפריע במקרקעין פרטיים) (יהודה והשומרון) (מס' 1586), תשס"ז-2007.	תיקון מס' 24 (מס' 2007) תשס"ז-2007
193.	צו בדבר שידור ואיתות (יהודה והשומרון) (מס' 79), תשכ"ז-1967.	תיקון מס' 28 (מס' 1638) תשס"ט-2009
194.	צו בדבר הסדרת הסמכויות בנקודות מעבר (יהודה ושומרון) (מס' 1665), תשע"א-2010.	תיקון מס' 29 (מס' 2010) תשע"א-2010
195.	צו בדבר חוק לתיקון הוראות הקשורות בנכסי דלא נידי מס' 51 לשנת 1958 (תיקון רישום שטח וגבולות) (יהודה והשומרון) (מס' 1815), תשע"ט-2019.	תיקון מס' 31 (מס' 1817) תשע"ט-2019
196.	צו בדבר חובת המכרזים (יהודה והשומרון) (מס' 1936), תש"ף-2020.	תיקון מס' 33 (מס' 1936) תש"ף-2020

אורי אור, אלוף
מפקד כוחו צה"ל
באזור יהודה והשומרון

י"א בחשון תשמ"ב (8 בנובמבר 1981)

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, תיקנה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)

נספח מש/4

העמוד הרלוונטי מפרוטוקול ישיבת הכנסת

עמ' 59

חבר הכנסת חיים כץ; שר האנרגיה – חבר הכנסת ישראל כץ; סגן ראש הממשלה, שר המשפטים וכרגע שר המודיעין – חבר הכנסת יריב לוין.

היו"ר אופיר כץ:

לא למחוא כפיים.

בנימין נתניהו (הליכוד):

השר לשירותי דת – חבר הכנסת מיכאל מלכיאלי; שר הרווחה והביטחון החברתי – חבר הכנסת יעקב מרגי; שר העלייה והקליטה – חבר הכנסת אופיר סופר; שרת ההתיישבות, שישונה תוארה לשרה למשימות לאומיות – חברת הכנסת אורית סטרוק; השרה להגנת הסביבה – חברת הכנסת עידית סילמן; שר האוצר ושר נוסף במשרד הביטחון, לפי הוראות סעיף 24(א) לחוק-יסוד: הממשלה, שיהיה אחראי על יחידות מתאם פעולות הממשלה בשטחים והמינהל האזרחי – חבר הכנסת בצלאל סמוטריץ'; שר החינוך ושיתוף פעולה אזורי – כרגע, חבר הכנסת יואב קיש; שר התקשורת – חבר הכנסת שלמה קרעי; שרת התחבורה והבטיחות בדרכים – חברת הכנסת מירי רגב; שר התפוצות והשוויון החברתי – חבר הכנסת עמיחי שיקלי. תודה רבה לכם.

היו"ר אופיר כץ:

תודה רבה. חברי הכנסת, נא להפסיק עם מחיאות הכפיים משני הצדדים.

בנימין נתניהו (הליכוד):

השר המקשר – חבר הכנסת יואב קיש. תודה רבה לכם.

היו"ר אופיר כץ:

תודה. תודה לראש הממשלה המיועד בנימין נתניהו. אני מתכבד להזמין כעת את חבר הכנסת יאיר לפיד, העומד בראש הסיעה הגדולה שאינה צד לתמיכה בממשלה, לשאת דברים. בבקשה, אדוני.

ראש הממשלה יאיר לפיד:

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת - - -

נספח מש/5

**ההודעה ברשומות על כינון ממשלה,
הרכבה וחלוקת התפקידים בין
השרים**

עמ' 61



רשומות

ילקוט הפרסומים

15 בינואר 2023 11047 כ"ב בטבת התשפ"ג

עמוד	עמוד
הודעה על אישור מינוי סגני שרים לפי חוק הממשלה.. 2992	הודעה על החלת חיקוקי סביבה – המועצה האזורית חבל יבנה לפי חוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית – סמכויות פקחים)..... 2993
הודעה על כינון ממשלה, הרכבה וחלוקת התפקידים בין השרים לפי החוק האמור..... 2992	הסמכת פקח במועצה האזורית חבל יבנה לפי החוק האמור..... 2993
הודעה על מינוי מזכיר הממשלה לפי החוק האמור..... 2992	הודעות לפי חוק העמותות..... 2993
הודעה על שינוי בחלוקת התפקידים בממשלה לפי החוק האמור..... 2993	בקשה לפירוק עמותה על ידי בית המשפט..... 2993
הודעה על שינוי שם של משרד..... 2993	הודעה על כינוס אסיפה סופית בדבר סיום הליך פירוק מרצון לפי חוק החברות, התשנ"ט–1999..... 2994

הודעה על אישור מינוי סגני שרים

לפי חוק הממשלה, התשס"א-2001

מודיעים בזה, בהתאם לסעיף 10(ב7) לחוק הממשלה, התשס"א-2001, כי בהתאם לסעיף 25(א) לחוק-יסוד: הממשלה, החליטה הממשלה לאשר את מינויים של סגני השרים המפורטים להלן:

- (1) חבר הכנסת אבי מעוז, מתמנה על ידי ראש הממשלה לסגן שר במשרד ראש הממשלה;
 - (2) חבר הכנסת משה ארבל, מתמנה על ידי שר הפנים ושר הבריאות, בהסכמת ראש הממשלה, לסגן שר במשרד הפנים ולסגן שר במשרד הבריאות;
 - (3) חבר הכנסת משה אבוטבול, מתמנה על ידי שר החקלאות ופיתוח הכפר, בהסכמת ראש הממשלה, לסגן שר במשרד החקלאות ופיתוח הכפר;
 - (4) חבר הכנסת יעקב טסלר, מתמנה על ידי שר התרבות והספורט, בהסכמת ראש הממשלה, לסגן שר במשרד התרבות והספורט;
 - (5) חבר הכנסת אורי מקלב, מתמנה על ידי ראש הממשלה ועל ידי שרת התחבורה והבטיחות בדרכים, בהסכמת ראש הממשלה, לסגן שר במשרד ראש הממשלה ולסגן שר במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים;
 - (6) חברת הכנסת מיכל ולדיגר, מתמנה על ידי שר האוצר, בהסכמת ראש הממשלה, לסגנית שר במשרד האוצר;
- בהתאם לסעיף 25(א) לחוק-יסוד: הממשלה, סגני השרים נכנסו לתפקידם לאחר מסירת הודעה לכנסת על מינויים, ביום י"א בטבת התשפ"ג (4 בינואר 2023).
- י"א בטבת התשפ"ג (4 בינואר 2023)
(חמ 3281-3-47)

צחי ברוורמן

ממלא מקום מזכיר הממשלה

¹ ס"ח התשס"א, עמ' 168.

² ס"ח התשס"א, עמ' 158.

הודעה על כינון ממשלה, הרכבה וחלוקת התפקידים בין השרים

לפי חוק הממשלה, התשס"א-2001

מודיעים בזה, בהתאם לסעיף 10(ב1) לחוק הממשלה, התשס"א-2001, על כינון הממשלה, הרכבה וחלוקת התפקידים בין השרים לפי סעיף 13 לחוק-יסוד: הממשלה:

- בנימין נתניהו – ראש הממשלה;
- עמיחי אליהו – מיועד להיות השר למורשת;
- אופיר אקוניס – שר החדשנות, המדע והטכנולוגיה;
- חיים ביטון – שר במשרד החינוך;
- איתמר בן גביר – השר לביטחון הפנים (תוארו ישונה לשר לביטחון לאומי);
- יואב בן צור – שר במשרד הרווחה והביטחון החברתי;
- ניר ברקת – שר הכלכלה והתעשייה;

¹ ס"ח התשס"א, עמ' 168.

² ס"ח התשס"א, עמ' 158.

יצחק גולדקנופף – שר הבינוי והשיכון ושר במשרד ראש הממשלה;

יואב גלנט – שר הביטחון;

אבי דיכטר – שר החקלאות ופיתוח הכפר;

גלית דיסטל אטבריאן – שרה במשרד ראש הממשלה;

רון דרמר – מיועד להיות השר לעניינים אסטרטגיים;

אריה דרעי – המשנה לראש הממשלה, שר הבריאות ושר הפנים;

יצחק וטרלאוף – השר לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל (תוארו ישונה לשר לפיתוח הנגב, הגליל והחוסן הלאומי);

מיקי זוהר – שר התרבות והספורט;

אלי כהן – שר החוץ;

חיים כץ – שר התיירות;

ישראל כ"ץ – שר האנרגיה;

יריב לוין – סגן ראש הממשלה, שר המשפטים ושר המודיעין;

מיכאל מלכיאלי – השר לשירותי דת;

יעקב מרגי – שר הרווחה והביטחון החברתי;

אופיר סופר – שר העלייה והקליטה;

אורית סטרוק – שרת ההתיישבות (תוארה ישונה לשרה למשימות לאומיות);

עידית סילמן – השרה להגנת הסביבה;

בצלאל סמוטריץ' – שר האוצר ושר נוסף במשרד הביטחון (מיועד להיות אחראי על יחידות מתאם פעולות הממשלה בשטחים והמינהל האזרחי);

יואב קיש – שר החינוך, השר לשיתוף פעולה אזורי והשר המקשר בין הממשלה לבין הכנסת;

שלמה קרעי – שר התקשורת;

מירי רגב – שרת התחבורה והבטיחות בדרכים;

עמיחי שיקלי – שר התפוצות והשר לשוויון החברתי.

י"א בטבת התשפ"ג (4 בינואר 2023)

(חמ 3281-3-197)

צחי ברוורמן

ממלא מקום מזכיר הממשלה

הודעה על מינוי מזכיר הממשלה

לפי חוק הממשלה, התשס"א-2001

מודיעים בזה, כי בהתאם לסעיף 8 לחוק הממשלה, התשס"א-2001, ועל פי הצעת ראש הממשלה, מינתה הממשלה את יוסי פוקס לתפקיד מזכיר הממשלה מיום ט"ו בטבת התשפ"ג (8 בינואר 2023).

ט"ו בטבת התשפ"ג (8 בינואר 2023)

(חמ 3281-3-177)

צחי ברוורמן

ממלא מקום מזכיר הממשלה

¹ ס"ח התשס"א, עמ' 168.

נספח מש/6

מסמך ההבנות, על נספחיו

עמ' 64

ב אדר תשפ"ג

23/02/2023

**מסמך הבנות וחלוקת אחריות וסמכויות
בין שר הביטחון והשר הנוסף במשרד הביטחון**

על מנת לשפר את המענה האזרחי של רשויות אזור יהודה והשומרון, ועל רקע מינויו של ח"כ בצלאל סמוטריץ' לשר נוסף במשרד הביטחון (להלן: "השר הנוסף") והסמכתו ע"י הכנסת בעת כינון הממשלה להיות אחראי על יחידות מתאם פעולות הממשלה בשטחים (להלן: "מתפ"ש") והמנהל האזרחי (להלן: "מנהא"י"), הסכימו שר הביטחון והשר הנוסף על העקרונות הבאים ועל חלוקת האחריות והסמכויות המפורטת במסמך הבנות זה, בכל הקשור לאזור יהודה והשומרון:

1. אין דבר במסמך זה כדי לשנות את מעמדו החוקי של אזור יהודה והשומרון, את הדין החל בו, ואת סמכויות הדרג המדיני ומשרד הביטחון לגביו. יישום הדברים המפורטים במסמך זה יהיה בהתאם לדין החל באזור, ובהתאם לסמכויות המסורות בידיו של שר הביטחון, כשר הממונה על כוחות צה"ל באזור לפי הוראות חוק יסוד: הצבא.
2. על רקע מינויו של השר הנוסף בהתאם להוראות סעיף 24 לחוק יסוד: הממשלה (להלן: סעיף 24א) והסמכתו ע"י הכנסת בעת כינון הממשלה להיות אחראי על יחידות המתפ"ש והמנהא"י, לשר הנוסף יהיו הסמכויות הנוגעות לאזור יהודה והשומרון, בהתאם לפירוט ולתנאים המפורטים בנספח ב' המהווה חלק בלתי נפרד ממסמך הבנות זה. בכל הנושאים המועברים לטיפולו של השר הנוסף, הוא יישא באחריות מיניסטריאלית לכלל ההיבטים האזרחיים הקשורים בהם.
3. בהתאם להוראת סעיף 24א פעולת השר הנוסף במשרד הביטחון תהיה בכפיפות לשר הביטחון.
4. שימוש בסמכות הכללית המסורה לשר הביטחון כלפי השר הנוסף מכוח הכפיפות הקבועה בסעיף 24א, יכול שיעשה ביחס להחלטה מסוימת או פעולה מסוימת לגביהם ראה שר הביטחון לנכון לעשות שימוש בסמכותו, תוך הצגת הנמקה ~~מכתב~~ ולאחר ששמע את עמדתו של השר הנוסף בעניין. במידה ולאחר שפעל כאמור, ראה שר הביטחון לנכון לשנות את החלטתו של השר הנוסף יעשה זאת באמצעות השר הנוסף ולא באופן ישיר מול המתפ"ש או המנהא"י. השר הנוסף ינחה את המתפ"ש או המנהא"י בהתאם ובאופן מידי.
5. פעולות המצויות תחת אחריותו המיניסטריאלית של השר הנוסף, שלשם ביצוען נדרש סיוע של כח צבאי, תיעשה תוך שמירה על שרשרת הפיקוד הצבאית, בכפוף להערכת מצב ולאישור מפקד פיקוד המרכז או מי מטעמו, ובכפוף להערכת מצב עדכנית.
6. המבנה הארגוני של יחידות מתפ"ש ומנהא"י יהיה בהתאם לתרשים המצ"ב כנספח א', כך שבכפיפות לרמ"א ימונה סגן נוסף שיהיה אזרח עובד משרד הביטחון (להלן: "הסגן האזרחי"). מינוי הסגן האזרחי יהיה באחריות מיניסטריאלית של השר הנוסף ובאישור ראש הממשלה. בכל התחומים שבאחריותו של השר הנוסף כפי המפורט בנספח ב', שר הביטחון מסמיק את השר הנוסף להורות את גורמי המתפ"ש והמנהא"י לכל פעולה כללית או נקודתית הקשורה בתחומי



האחריות של השר הנוסף, בכפוף לאמור בסעיף 5 לעיל. בכל התחומים אשר נמצאים תחת אחריותו של שר הביטחון סמכותו תופעל באופן ישיר אל מול המתפיש.

7. הסגן האזרחי יוסמך בתחיקת הביטחון תוך 30 יום, ביחס לכלל הסמכויות שהועברו לאחריות השר הנוסף לפי נספח ב'. הסגן האזרחי יהיה כפוף פיקודית לרמ"א ומקצועית לראש מנהלת ההתיישבות (יו"ש). הסגן האזרחי יהיה ממונה על הגורמים האזרחיים במנהא"ז העוסקים בתחומים המסורים לאחריות השר הנוסף לפי נספח ב'. אנשי צבא העוסקים בתחומים המסורים לאחריות השר הנוסף לפי נספח ב', יהיו כפופים פיקודית לרמ"א ומונחים מקצועית, בתחומים אלו, לסגן האזרחי.

8. תחת השר הנוסף תוקם מנהלת התיישבות (יו"ש), שתפקידה יהיו כדלהלן:

א. ניהול והכוונת פעילות מתפיש ומנהא"ז בתחומים המצויים תחת אחריות השר הנוסף כמפורט בנספח ב';

ב. הובלת וביצוע רפורמת "אזרחות שווה" ביהודה ושומרון, שעניינה טיוב וייעול השירותים הניתנים ביהודה ושומרון, בין היתר באמצעות משרדי הממשלה;

ג. ריכוז עבודת מטה לעדכון תחיקת הביטחון ביו"ש בתחומים המסורים לסמכות השר הנוסף באמצעות צווי אלוף;

ד. הסדרת התיישבות בהתאם לחלוקת הסמכויות המפורטת בנספח ב';

ה. כל תפקיד נוסף אשר יטיל עליה השר הנוסף במשרד הבטחון, הנכלל בתחומים שנקבעו בנספח ב' כמסורים לידי השר הנוסף.

9. מדיניות האכיפה באזור תיקבע באופן עיתי על ידי ראש הממשלה, שר הביטחון והשר הנוסף; פעילות יחידת הפיקוח המרכזית במנהא"ז (להלן: "יח' הפיקוח") תהיה באחריות הסגן האזרחי ובהתאם לאמור בסעיף 5; פעולות אכיפה יתואמו באופן שוטף ומתמשך במסגרת פורום משותף בראשות השר הנוסף או מי מטעמו ובהשתתפות נציגי שר הביטחון, יח' הפיקוח ופיקוד המרכז, ויבוצעו על ידי יח' הפיקוח וכוחות פיקוד המרכז. במסגרת הפורום המשותף פיקוד המרכז יוכל ליזום פעולות אכיפה הנדרשות מטעמים ביטחוניים.

ביחס לאכיפה הנדרשת כתוצאה מפלישה טריה (בינוי או מקרקעין) ואשר לגביה ישנה דחיפות ביטחונית, עומדת לפיקוד המרכז האפשרות למימוש אכיפה באופן מיידי, גם באמצעות יח' הפיקוח. במקרה כזה, יח' הפיקוח תידע את הסגן האזרחי על הוראה ישירה כאמור, שקיבלה מפיקוד המרכז.

אי הסכמות ביחס לאמור בסעיף זה יובאו להכרעת השרים וככל שלא תושג הסכמה העניין יובא לדיון בפני ראש הממשלה.

10. השר הנוסף יפעל להסדרת היבטי מנגנון, תקינה וכוח אדם הקשורים בהקמת המינהלת, אל מול נציבות שירות המדינה והגורמים הרלוונטיים לכך. שר הביטחון ינחה, את כלל הגורמים הנדרשים לשם כך במשרד הביטחון לשתף פעולה ולהעמיד את שירותיהם לרשות השר הנוסף להקמת ותפעול המינהלת, באופן שלא יצריך אישור נוסף של השר.

11. כל המעטפת הארגונית הנוגעת לבעלי התפקידים שפעילותם תתבצע תחת הסגן האזרחי, לרבות מנגנון, תקינה, כוח אדם, מכרזים, תקציב וכדו', יהיו באחריותו המיניסטריאלית של השר הנוסף, והכל בכפוף לכל דין. פירוט חלוקת המעטפת הארגונית בהתאם לאמור, יסוכם בין השרים.

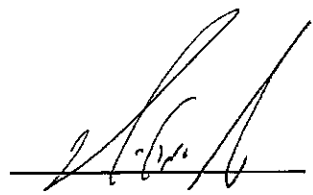
12. לשר הנוסף לא תהיה סמכות ביחס למינויים של אנשי צבא. מינויים במינהל האזרחי למשרות אזרחיות, יהיו תחת אחריותו המיניסטריאלית של השר הנוסף.

13. הייעוץ המשפטי למנהלת, ולמתפיש ולמנהא"ז בתחומים שבאחריות השר הנוסף, יינתן ע"י אגף היועמ"ש למערכת הביטחון. כלל התקנים שיתוקננו עבור פעילות זו ייועדו לטובת ייעוץ משפטי למינהלת ההתיישבות ושטחי הפעולה האמורים. בעניינים שבאחריות השר הנוסף יהיה יועמ"ש מערכת הביטחון כפוף מיניסטריאלית לשר הנוסף בלבד; הייעוץ המשפטי הניתן למתפיש למנהא"ז ולראש המנהא"ז בתחומים המצויים תחת אחריות שר הביטחון, וכן לגורמי פיקוד המרכז בכל נושא, יוסיף להינתן ע"י הפרקליטות הצבאית.

14. גיבוש עמדת הדרג המדיני בהליכים משפטיים המתנהלים בפני ערכאות בהן מיוצגת המדינה על-ידי פרקליטות המדינה, ביחס לנושאים שבתחומי אחריות השר הנוסף – תהיה באחריות השר הנוסף. הגשת עמדות המדינה בהליכים אלו טעונה תיאום עם שר הביטחון וראש הממשלה.

15. כל הסמכויות למתן אישורי דרג מדיני של שר הביטחון בנושאים שבאחריות השר הנוסף יועברו לשר הנוסף. במסגרת כך, ומבלי לגרוע מהאמור, הממשלה תתקן בהתאם את החלטת הממשלה מספר 150 מיום 2.8.1996 וכן החלטה מספר ב/175 מיום 17.03.1999 של ועדת שרים לענייני ביטחון לאומי.

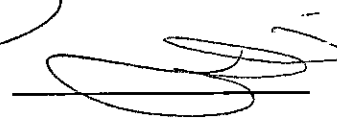
16. לצורך מימוש האמור במסמך הבנות זה, וככל שיהיה בכך צורך, יקודמו תיקוני חקיקה, צווים, תקנות, החלטות ממשלה, תחיקת הביטחון וכדו'.



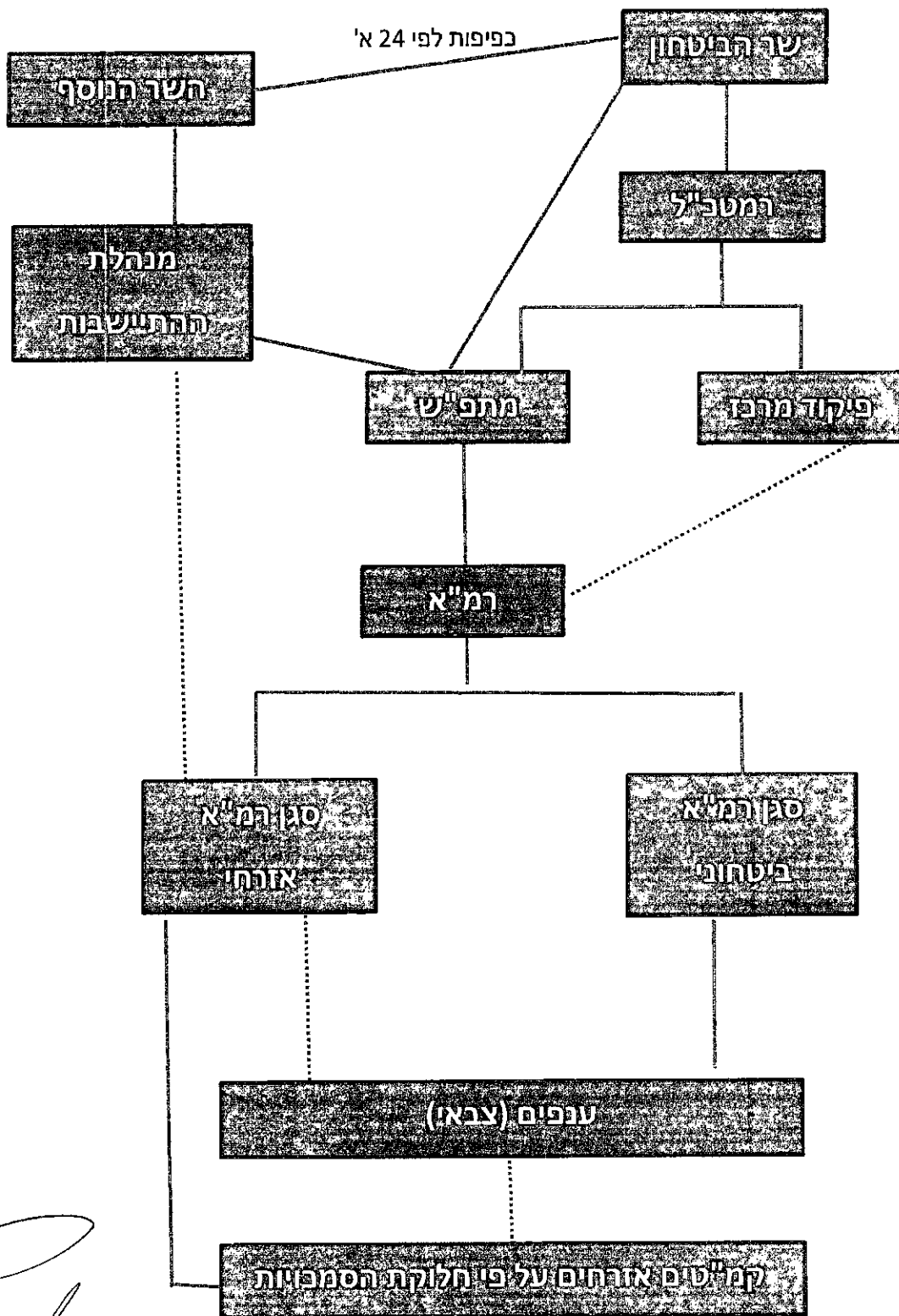
השר הנוסף במשרד הביטחון



שר הביטחון



נציג ראש הממשלה



י.א.ד.
י.א.ד.

י.א.ד.

בס"ד	נושא	אחריות
מקרקעין	רישום ראשון על שם המדינה	אזרחי - דיווח
	עסקאות במקרקעין	אזרחי. בתוך אוכלוסייה ערבית (חברון) אישור האכלוס בתיאום
	מעמד מקרקעין מנוהלים - אדמות יהודים	אזרחי
	ניהול נכסי נפקדים	ת.פ. רה"מ
	רישום והעברת זכויות	אזרחי
	פרסום קו כחול	אזרחי - דיווח
	סדרי עדיפויות סקר וקו כחול	אזרחי
	הוועדה לרישום ראשון	אזרחי
	סעיף 5 מנהלי	אזרחי
	שיווקים	אזרחי
	חוזים ועסקאות	מקביל להקצאות
	הכרזה על אדמות מדינה	אזרחי - הפרסום בתיאום ביטחוני
	הסדרת מאחזים	אזרחי - דיווח
	מדיניות בעניין חוות חקלאיות	אזרחי
תכנון	חיבור תשתיות למאחזים	אזרחי - דיווח
	השתכללות התפיסה	אזרחי
	ועמ"ש להתנגדויות/ כבישים/ איכה"ס/ כרייה וחציבה (בנושאים ישראלים)	אזרחי - דיווח
	כינוס ועמ"ש להתיישבות במת"ע ואישור סדר יום - דיון להפקדה/ לתוקף - ללא יחידות דיוור	אזרחי
	כינוס ועמ"ש להתיישבות במת"ע ואישור סדר יום - דיון להפקדה/ לתוקף - כולל יחידות דיוור	אזרחי
	הרשאה לתכנון להרחבת יישובים ובתוך תחומי היישובים	אזרחי
	פרסומים להפקדה, פרסומים לתוקף	אזרחי
	אישור העלאת תוכניות אב ותמ"אות לדיון במת"ע	אזרחי - דיווח
	משיכת סמכויות בעיר חברון	ביטחוני
	תכנון פלסטיני	אזרחי - מערכתי באישור הקבינט, נקודתי במנגנון פורום משותף. אי הסכמות בעניין יובאו בפני רה"מ

הקצאות חוזים ועסקאות	בתוך הישובים	אזרחי
	מחוץ לישובים	אזרחי - דיווח
תפיסה והפקעה	הפקעה	אזרחי - החתימה בתיאום ביטחוני
	צווי תפיסה - במרחב ההתיישבות הישראלית או עבורה	ביטחוני - תיאום אזרחי
	צווי תפיסה למטרות צבאיות מחוץ למרחב ההתיישבות הישראלית	ביטחוני
תיקוני חקיקה	חקיקה אזרחית	אזרחי
	חקיקה בטחונית	ביטחוני
אנרגיה	תוכניות חשמל בישובים	אזרחי
	רגולציה בתחום האנרגיה המתחדשת	אזרחי
	הליכים תחרותיים	אזרחי
	גז טבעי - רגולציה וחקיקה	אזרחי
	חובות החשמל של הרשי"פ	ביטחוני
	הסכמי החשמל למול הרשי"פ	ביטחוני
	הקמת תחמ"שים	ביטחוני
מים	תעריפי מים - אוכלוסייה ערבית	ביטחוני
	מכסות המים	אזרחי
	הקצאות מים לחקלאות	אזרחי
	פיתוח מערכת המים בשטח C	אזרחי - תיאום ביטחוני
תקשורת	הסכמי המים למול הרשי"פ	ביטחוני
	הסכמי הדואר והתקשורת של ערבים	ביטחוני
	4/5G של הרשי"פ	ביטחוני
	קליטה סלולרית ואישור שימוש בתדרים	אזרחי - תיאום ביטחוני
	הסדרת פעילות חברות תקשורת ודואר להתיישבות הישראלית ביהודה ושומרון	אזרחי

תחבורה	קידום תוכניות כבישים	אזרחי, יציאה לביצוע בתיאום ביטחוני
	אישור תוכניות תחבורה, תנועה, תמרור וכו'	אזרחי
	יבוא כלי רכב	ביטחוני
	תחבורה ציבורית	אזרחי
ארכיאולוגיה	טיפול בשוד עתיקות	אזרחי
	מחקר ופרסום ממצאים	אזרחי
	חפירות הצלה ושימור	אזרחי
	מתן רישיונות חפירה למוסדות אקדמיים	אזרחי
שמו"ט	הכרזה על שמו"ט	אזרחי - תיאום ביטחוני
	הסדרת חוזי מרעה בשמו"ט	אזרחי - דיווח
	הסדרת חוזי מרעה ביערות	אזרחי - דיווח
	הכרזה על יערות	אזרחי
איכה"ס ובכלכלה	יחידת דוד	אזרחי
	מדיניות אישור תוכניות סביבתיות (בהתאם למדיניות המשרד להגנ"ס)	אזרחי
	הדברה, טיפול במזיקים וניקוי נחלים	אזרחי
	ניקוז	אזרחי
	פיקוח ואכיפה נגד מפגעים סביבתיים	אזרחי - דיווח
	הסדרת תחנות מעבר לשינוע פסולת	אזרחי
	מתן רישיונות להעברת חומרים מסוכנים (פלסטיני בלבד)	ביטחוני
	הקמת מתקנים לסילוק פסולת ולטיהור שפכים	אוכלוסייה ערבית - ביטחוני תיאום אזרחי. אוכלוסייה ישראלית - אזרחי. אוכלוסייה משותפת - אזרחי דיווח
	תחנות דלק	אזרחי
	רישיונות חציבה באדמות פרטיות ערביות	ביטחוני - תיאום אזרחי
	הקן לשיקום מחצבות	אזרחי
	תחומי שיפוט	אזרחי
מוניציפאלי	הקמת ישובים חדשים (החלטת ממשלה)	אזרחי והחלטת ממשלה
	ועדות קבלה	אזרחי
	איחוד ופיצול רשויות	אזרחי

מקומות קדושים	ניהול מערת המכפלה	ביטחוני, ובמקביל - המנהל האזרחי יציע פירוק של הרכיבים האזרחיים שיהיו באחריות השר הנוסף
	פתיחת אתרים חדשים קולטי קהל	אזרחי - המנהל ת"ל אוק
	ניהול קבר רחל ושמואל הנביא	ביטחוני, ובמקביל - המנהל האזרחי יציע פירוק של הרכיבים האזרחיים שיהיו באחריות השר הנוסף
משטר התנועות	היתרי כניסה מאיו"ש לישראל (הומניטרי)	ביטחוני
	תעסוקה בהתיישבות	ביטחוני
	כניסת זרים לאיו"ש	ביטחוני
	מניעות הרתעה וסנקציות	ביטחוני
	מרחב התפר	ביטחוני
	תעסוקה בישראל	ביטחוני (הגדלת מכסות מתבצעת רק במסגרת החלטת ממשלה)
	מרשם	ביטחוני
רווחה	להטיב	ביטחוני
	הומניטארי	ביטחוני
	מאוימים	ביטחוני
	בריאות	ביטחוני
	הסכמי פריז	ביטחוני
ייבוא	צו הדו"ש - מתן רישיונות להעברת ציוד וחומרים דו שימושיים	ביטחוני
	ייבוא וייצוא	ביטחוני
	אישור תקינה בהתאם לתו התקן הישראלי	ביטחוני
רצועת עזה	המדיניות האזרחית ברצ"ע	ביטחוני
	מדיניות יציאת עזתיים לישראל ולחו"ל	ביטחוני
	צו מדיניות כניסת ישראלים וזרים לרצ"ע	ביטחוני
	קשר למול מתווכים	ביטחוני
	תשתיות (מים/ חשמל/ תקשורת)	ביטחוני
	העברת מזומנים	ביטחוני
	פרויקטים ביני"ל	ביטחוני
	אמצעים למנגנונים	ביטחוני
תיאום ביטחוני	ניהול כספי טרור	ביטחוני
	פראפרזות ביטחוניות	ביטחוני
	תיאום טקטי ואסטרטגי	ביטחוני
מעברים	מעברים	נושא לדיון נפרד
	תשתיות במעברים	נושא לדיון נפרד
	קהילה בינלאומית	ביטחוני

נספח מש/7

**החלטת ממשלה מס' 168 מיום
23.2.2023**

עמ' 73

החלטות ממשלה

אישור מינוי ראש מינהלת ההתיישבות (הסדרת שירותים אזרחיים ביו"ש) במשרד הביטחון

מספר החלטה: 168

יחידה: [מזכירות הממשלה](#)
ממשלה: הממשלה ה-37
תאריך פרסום: 23.02.2023
תאריך תחולה: 23.02.2023

החלטה מספר 168 של הממשלה מיום 23.02.2023.

נושא ההחלטה:

אישור מינוי ראש מינהלת ההתיישבות (הסדרת שירותים אזרחיים ביו"ש) במשרד הביטחון

מחליטים:

בהתאם לסעיף 23 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, לאשר את מינויו של יהודה אליהו לתפקיד ראש מינהלת ההתיישבות (הסדרת שירותים אזרחיים ביו"ש) במשרד הביטחון.
תקופת הכהונה במשרה תהיה 4 שנים ממועד החלטת הממשלה והיא תסתיים עם סיום המשימה הזמנית של מנהלת ההתיישבות (הסדרת שירותים אזרחיים ביו"ש) או בתום התקופה האמורה, לפי המוקדם.

הנוסח המחייב של החלטות הממשלה הינו הנוסח השמור במזכירות הממשלה.
הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות.

החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי.

דף זה עודכן לאחרונה בתאריך 23.02.2023

מידע שימושי

- סיוע למפוני ולמתפני מלחמת חרבות ברזל - מערכת "יחד"
- חרבות ברזל - מידע לציבור ממשרדי הממשלה
- לכל השירותים
- RSS
- צרו קשר עם משרדי הממשלה
- תנאי שימוש

תמיכה

- התקשרו למוקד 1299
- למענה אנושי בצ'אט - מוקד 1299
- תמיכה טכנית בשירותים מקוונים
- מוקד מענה ממשלתי מרכזי
- פנייה לאבטחת מידע

מידע נוסף

- אודות האתר
- הצהרת נגישות
- מפת האתר
- חופש המידע
- שימוש בקבצי "cookies"

נספח מש/8

המכרז לתפקיד סגן רמ"א האזרחי

מיום 13.8.2023

עמ' 75

מכרז מספר : 111992 פומבי

מס' המשרה : 81130827
תואר המשרה : סגן רמ"א אזרחי 1 - משרות.
היחידה : יהודה ושומרון
המקום : בית אל
המשרד : נציבות שירות המדינה
הדרגה : דרגה 42 - 44 דירוג 11 מח"ר.
חלקיות : 100 אחוז
טווח שכר : ייקבע בהמשך

תאור התפקיד :

מהווה גורם מקשר ומתאם בין מנהלת ההתיישבות והמנהל האזרחי בכל הנושאים הקשורים למדיניות השר הנוסף במשרד הביטחון וראש המנהלת, בתחום השירותים האזרחיים ביהודה ושומרון, ומופקד על ביצוע מדיניות זו במנהל האזרחי. כפיפות ניהולית לראש המנהל האזרחי ומקצועית לראש מנהלת ההתיישבות. מהווה סמכות בנושאים האזרחיים המועברים בצו בהתאם לסיכום חלוקת הסמכויות בין השרים. ניהול יחידות קציני המטה האזרחיים הכפופים בהתאם לסיכום השרים. אחריות לגיבוש ומימוש תכניות העבודה השנתיות בנושאים האזרחיים אשר בתחום האחריות, כולל סנכרון מלא על השפעות והשלכות למול המנהל האזרחי ובפרט בתחום המשאבים. אחריות ליעול השירותים האזרחיים הניתנים לתושבי האיזור. השתתפות כנציג המנהל האזרחי בוועדות השונות, הדורשות נציגי מנהל בנושאים שתחת אחריותו ועל פי הצורך. פעילות בתיאום סגן ראש המנהל הצבאי וגורמים נוספים על פי חלוקת תחומי אחריות לרבות משאבים ונושאים חופפים עם קציני המטה האזרחיים. מהווה סמכות בנושאים האזרחיים המועברים בצו, וניהול העובדים תחת אחריותו באמצעות קציני המטה ומנהלי היחידות וכן את ניהול הפרויקטים בהתאם למשאבים הארגוניים המוקצים כולל יחידות שבתחום האחריות (תקציב, כ"א ועוד), בשיתוף ואל מול חשב בכיר תיאום פעולה בשטחים ומנהל אגף בכיר הון אנושי תיאום פעולה בשטחים, בהתאם להנחיית נציב 03.25 ובהתאם לתוכנית העבודה והחלוקה שתקבע בתוך המנהל האזרחי. ביצוע מטלות נוספות בהתאם להנחיות הממונים. דרישות המשרה :

דרישות סף :

השכלה :

השכלה אקדמאית (תואר ראשון) באחד התחומים הבאים: כלכלה, מינהל עסקים, הנדסת תעשייה וניהול, מינהל ומדיניות ציבורית, מדעי המדינה. תינתן עדיפות לבעלי תואר שני או שלישי בתחומים המפורטים לעיל.
ניסיון:

לבעלי תואר ראשון - 6 שנות ניסיון (מיום קבלת הזכאות לתואר)
לבעלי תואר שני - 5 שנות ניסיון (מיום קבלת הזכאות לתואר)
ניסיון באחד או יותר מהתחומים הבאים:
בתכנון מערכתי ארוך טווח, ניתוח מדיניות, ניסוח מסמכי מדיניות או גיבוש תכניות עבודה יישומיות ושליטה בעבודה עם מערכות ממוחשבות ומאגרי מידע.
ניסיון ניהולי:

נדרשות 3 שנות ניסיון ניהולי (לפחות) בכל אחד מהתחומים הבאים:
ניהול היררכי - ניהול צוות עובדים המונה 5 עובדים לכל הפחות.
ניהול רוחבי - ניהול והובלה של תהליכים וביצוע.
ניהול ממשקי עבודה - עבודה בממשקים עם 3 גורמים / בעלי עניין / גופים מקבילים (ממשלתיים / ציבוריים), לכל הפחות.
* הניסיון הניהולי יכול להיות חופף או במצטבר לניסיון המקצועי.
כישורים ונתונים נוספים:

ידיעה רחבה של חוק התכנון והבניה החל באיזור יהודה ושומרון.
כושר ביטוי בכתב ובע"פ.
ידיעת השפות העברית והאנגלית על בורין.
יכולת להנחות ולהדריך עובדים.
כושר ניהול משא ומתן.
הערה:

מסמך זה כתוב בלשון סתמית על פי כללי השפה העברית ופונה לנשים וגברים כאחד.
הערות:

מתכונת ההעסקה ומשך ההעסקה במשרה זמנית בהתאם לפסקה 11.984 סעיף ג' בתקשי"ר: "משך המינוי הכולל למשרה זמנית יוגבל עד 4 שנים כל מקום בו מפורט תאור התפקיד בלשון זכר, הכוונה גם ללשון נקבה וכן להפך מועמדים למשרה זו עשויים להיבחן במבחני כישורים כלליים והתנהגותיים.
ראה/י הסברים והנחיות למועמדים שייבחנו.
גיליונות הערכה ומשוב של עובד המדינה יתקבלו כמסמכים דיגיטליים שיוצגו

מתוך תיק העובד. עובד מדינה שתיק העובד אינו מנוהל במרכבה יצרף לבקשה
גיליונות הערכה ומשוב מהשנתיים האחרונות.
במידה שלא בוצעו הערכות עובד יש לצרף אישור על כך מאגף משאבי אנוש במשרד.
המכרז פורסם ביום : כו' באב, תשפ"ג (13/08/2023)
היום האחרון להגשת בקשות למכרז זה הוא : ג' באלול, תשפ"ג (20/08/2023)

בקשות למכרז זה יש להגיש באמצעות מערכת הגיוס האלקטרונית (הגשת מועמדות שאינה מקוונת תתאפשר במקרים חריגים ובהתאם לכללים שנקבעו-במקרה זה יש להגיש המועמדות והטפסים הנלווים למשרד הרלוונטי).

על המועמדים המגישים בקשה יש למלא את טופס "שאלון המועמד" המקוון ולצרף תעודות השכלה ממוסד להשכלה גבוהה המוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה או המקביל לה בארץ בה נרכש ואושר כשקול לתואר מהתארים האקדמיים הנהוגים בישראל על ידי האגף להערכת תארים מחו"ל, כל זאת על פי דרישות ההשכלה הנדרשות במכרז.

בנוסף יש להמציא העתקים מאושרים ומסמכים הדרושים לאימות הפרטים שנרשמו בטופס "שאלון המועמד" המקוון, כולל אישורי העסקה ממקומות עבודה קודמים הרלוונטיים לתפקיד המבוקש תוך ציון של היקף המשרה ותיאור תמציתי של תוכן התפקיד וכן על כל עניין הקשור בהתאמה למשרה.

במידה ונשלחה דרישה להמצאת מסמכים נוספים הרי שהמועמדות תיבדק רק אם יתקבלו המסמכים תוך 5 ימים מתאריך הוצאת המכתב ובו בקשה להשלמת מסמכים חסרים, אחרת תראה המועמדות כמבוטלת.

בקשות שתגענה לאחר התאריך האמור לא תובאנה בחשבון.

במידה ותוך שבועיים מהמועד האחרון להגשת מועמדות לא קבלת הודעה על המשך ההליכים במכרז עליך לפנות למרכז השירות האינטרנטי באמצעות מערכת הגיוס האלקטרונית.

נספח מש/9

הנוהל

עמ' 80

בס"ד

כ"א אייר התשפ"ד

29.05.2024

נוהל עבודה בין מנהלת ההתיישבות שבמשרד הביטחון לבין המינהל האזרחיכללי

1. מטרתו של נוהל זה היא לפרט וליישם את מסמך ההבנות וחלוקת האחריות והסמכויות בין שר הביטחון והשר הנוסף במשרד הביטחון מיום 23 בפברואר 2023 (להלן: "המסמך" או "מסמך ההבנות").
2. אלא אם נאמר אחרת בנוהל זה במפורש, האמור בו בא להוסיף ולפרט על המסמך. היבטים במסמך, שלא זכו להתייחסות בנוהל זה – יובהרו בהמשך בין הצדדים.
3. נוהל זה יעודכן, מעת לעת, בהתאם לצורך ובהסכמת החתומים על הנוהל.
4. אין בנוהל זה כדי לשנות את מעמדו החוקי של אזור יהודה והשומרון, את הדין החל בו ואת סמכויות הדרג המדיני ומשרד הביטחון לגביו. יישום האמור בנוהל זה ייעשה בהתאם לדין החל באזור, ובהתאם לסמכויות המסורות למפקד פיקוד המרכז בהתאם לפקודות הצבא, הדין הפנימי הישראלי והדין הבין-לאומי.

עקרונות כלליים

5. הגדרות:

- א. "דיווח" - מסירת עדכון לצד השני טרם נקיטת הפעולה, בהתאם לפרק הזמן שנקבע לכך בנוהל זה, ובהיעדר פרק זמן בנוהל - פרק זמן סביר מראש.
- ב. "תיאום" – קבלת אישור של הצד השני טרם נקיטת הפעולה. ההתייחסות תועבר ככל הניתן תוך פרק הזמן שנקבע בנוהל זה, ובהיעדר פרק זמן שנקבע בנוהל זה – בתוך פרק זמן סביר. אי העברת המענה בקבועי הזמן המוזכרים, אינו מאפשר לנקוט פעולה בהיעדרו.
6. על מנת לאפשר יחסי עבודה תקינים ולשם מימוש מסמך ההבנות והנוהל, יתקיימו פגישות עבודה עיתיות בין רמ"א לבין סגן רמ"א האזרח (להלן: "הסגן האזרחי"), בתדירות של אחת לשבועיים לכל הפחות. במסגרת פגישות אלה יידונו נושאים הנוגעים לממשקי העבודה בין הסגן האזרחי לבין רמ"א כמפורט במסמך ובנוהל זה ויימסרו עדכונים הדדיים. מטבע הדברים, אין באמור כדי למנוע פגישות עבודה תדירות יותר והכל על מנת לייצר ממשקי עבודה תקינים.
7. ככלל, עבודתם של קציני המטה במינהל האזרחי בנושאים המסורים לאחריותו של הסגן האזרחי (להלן: "הקמ"טים") תתואם על-ידי ענפי המטה הצבאיים (ענף תשתית וענף אזרחי).

בהתאם לכך, ביחס לנושאים אלו הענפים יונחו מקצועית על ידי הסגן האזרחי. אין באמור כדי לגרוע מסמכותו של הסגן האזרחי ביחס לקמ"טים ולעבודה ישירה מולם בהתאם לצורך.

8. כלל הליכי הדיווח והתיאום הנדרשים מכוח המסמך, כפי שיפורט בנוהל זה, ייעשו בכתב ויועברו מלשכת הסגן האזרחי ללשכת רמ"א (כאשר הדיווח או התיאום הם מהצד האזרחי לצד הביטחוני) או מלשכת רמ"א ללשכת הסגן האזרחי (כאשר הדיווח או התיאום הם מהצד הביטחוני לצד האזרחי). עם קבלת הדיווח או בקשת התיאום – יפעלו רמ"א והסגן האזרחי, בהתאמה, בהתאם לנהלי העבודה הפנימיים במינהל האזרחי, על מנת לעדכן את כלל הנוגעים בדבר, לרבות הדרג המדיני הרלוונטי, ובמטרה להשיב במועד המוקדם האפשרי ובהתאם למועדים שנקבעו בנוהל זה.

9. ביצוע פעולות מחוץ לשטחי C בכל תחום (למשל – בתחומי איכות הסביבה, ארכיאולוגיה, אכיפה, תכנון ועוד), או ביצוע פעולות בשטחי C בתחומים שהסמכות בהם הוקנתה לרש"פ בהתאם להסכם הביניים הישראלי-פלסטיני משנת 1995, ונדרשת החלטה על משיכת הסמכויות, מחייבות אישור פיקוד המרכז וביחס לפעולות הדורשות אישור פרטני של הדרג המדיני – גם אישור לשכת שר הביטחון. פנייה לשם ביצוע פעולה כאמור תועבר ללשכת רמ"א או לרמ"א באופן אישי, לפי מידת הדחיפות, ותטופל על ידו אל מול פקמ"ז ובהמשך גם מול לשכת שהב"ט ככל הנדרש לפי הדרכים המקובלות.

10. פעולה המחייבת משיכת סמכות מהרש"פ או פעולה המחייבת פנייה לרש"פ, תיעשה בתיאום (לפי המנגנון המוזכר להלן בנושא דיווח ותיאום), כאשר הפנייה עצמה תועבר לגורמים ברש"פ על ידי לשכת רמ"א. מענה לשכת רמ"א לבקשת התיאום, לעצם הפנייה, יימסר בתוך שבעה ימים ככל הניתן.

11. הסגן האזרחי יחובר ויעבוד על גבי ובאמצעות הרשת הממוחשבת הקיימת במנהל האזרחי, לניהול הידע ומחולל המסמכים ("מערכת אבן מתגלגלת"). ביחס לנושאים המצויים באחריותו של הסגן האזרחי, יוכלו הסגן האזרחי ויועמ"ש מערכת הביטחון לקבל את כלל המידע הרלוונטי לצורך ביצוע תפקידם וגיבוש עמדותיהם מהקמ"טים או מראשי הענפים במינהל האזרחי, כמקובל גם כיום ביחס לרמ"א ויועמ"ש איו"ש.

סגן רמ"א יחובר למערכת ה-GIS. המנהלת תקבל גישה לצפייה במערכת ה-GIS, שתכלול גם שכבות בעלויות. אחת לחודש יועבר עדכון לשכבות המידע ליועמ"ש מערכת הביטחון. הכל, בהתאם לנהלי ביטחון מידע.

אופן הסמכת הסגן האזרחי ודרך משיכת הסמכות

12. ההסמכה של הסגן האזרחי ביחס לתחומים שבאחריותו בהתאם למסמך ההבנות ולנוהל זה, תתבצע באופן של אצילת סמכויותיו של רמ"א אליו. צו בדבר הקמת המינהל האזרחי יתוקן באופן שיאפשר לרמ"א לאצול מסמכותו לסגן האזרחי. כתב המינוי של סגן רמ"א יכלול פירוט

של התחומים והצווים בהם הסמכות תואצל אליו. בתחומים המואצלים אשר בסמכותו של הסגן האזרחי רמ"א לא יפעל במקביל לסגן רמ"א מלבד האמור להלן בסעיף 13.

13. רמ"א לא יתלה את אצילת הסמכות לסגן האזרחי ולא יפעילה בעצמו אלא במקרים הבאים :

א. סבר רמ"א, כי הסגן האזרחי חורג מהוראות מסמך זה או מהוראות מסמך ההבנות יודיע רמ"א לסגן האזרחי כי הוא אינו מוסמך לבצע את הפעולה האמורה. ככל שלא ייושבו הדברים בין רמ"א לבין הסגן האזרחי בהסכמה, יעדכן מפקד פקמ"ז או מתפ"ש את לשכת שר הביטחון באמצעות לשכת הרמטכ"ל, על מנת שישקול אם יש מקום להפעיל בנושא זה את סמכותו מכוח סעיף 24א לחוק יסוד : הממשלה ובהתאם להוראות סעיף 4 למסמך ההבנות. פנייה ללשכת השר תועבר בתוך 24 שעות לכל המאוחר. ככל שלא תועבר פנייה כאמור בפרק זמן זה, יוכל הסגן האזרחי לפנות בנושא ללשכת ראש אמ"ץ וזה יקיים דיון בנושא בתוך פרק זמן של 72 שעות אלא אם הפנייה תועבר לפני כן ללשכת שר הביטחון. ככל שלא יוכרע הנושא לפני, הוא יועלה בפגישה השבועית הסמוכה שבין הרמטכ"ל לבין שר הביטחון. החליט שר הביטחון להפעיל את סמכותו כאמור – יפעל רמ"א בהתאם. עד הכרעת השר כאמור, תותלה אצילת הסמכויות ביחס לפעולה האמורה והפעולה עצמה תושהה.

ב. סבר מפקד פקמ"ז, כי פעולה מסוימת של הסגן האזרחי צפויה לסכן את ביטחון האזור (גם אם הדבר אינו חורג מהוראות מסמך זה או מסמך ההבנות), ולאחר שסיכון זה הוצג לרמטכ"ל וזה אישר את הדברים, יודיע מפקד פקמ"ז באמצעות לשכת רמ"א לסגן רמ"א אזרחי על הכוונה להתלות את אצילת הסמכויות ביחס לפעולה זו.

ההודעה על התליית הסמכות תימסר על ידי רמ"א לסגן האזרחי בכתב תוך שיצוין בה אישור הרמטכ"ל כאמור, וככל הניתן תוך הבהרת הסיכון הביטחוני האמור.

עדכון על ההחלטה יועבר לשר הביטחון באמצעות לשכת הרמטכ"ל, בתוך 24 שעות ממועד קבלת ההחלטה, על מנת שישקול אם יש מקום להפעיל בנושא זה את סמכותו מכוח סעיף 24א לחוק יסוד : הממשלה ובהתאם להוראות סעיף 4 למסמך ההבנות.

החליט שר הביטחון להפעיל את סמכותו כאמור – יפעל רמ"א בהתאם. עד הכרעת השר כאמור, תותלה אצילת הסמכויות ביחס לפעולה האמורה והפעולה עצמה תושהה.

ג. מימוש סמכות, שהואצלה לסגן האזרחי, באופן ישיר על-ידי רמ"א, או התליית סמכותו של הסגן האזרחי על ידי רמ"א, בכל מקרה אחר על אלו המפורטים לעיל, תיעשה רק בהתאם להנחיית שר הביטחון לפי סעיף 24א לחוק יסוד : הממשלה ובהתאם להוראות סעיף 4 למסמך ההבנות.

14. בהינתן ובמשרד הביטחון יחדלו לכהן שני שרים, והסמכויות והאחריות על המינהל האזרחי במלואן יהיו בידי שר הביטחון :

- א. למי שיכהן בתפקיד הסגן האזרחי יוענקו כלל הסמכויות המפורטות במסמך ההבנות ומסמך זה באמצעות אצילה כאמור בסעיף 12 ;
- ב. לא יתלה רמ"א את סמכותו של הסגן האזרחי ולא יממש סמכות שהואצלה לסגן האזרחי אלא באופן ובדרך הקבועים בסעיף 13 שלעיל בשינויים המתחייבים, כאשר השינוי הוא שבעת התליית סמכות או מימושה לא יידרש שר הביטחון להפעיל את סמכותו מכוח סעיף 24א לחוק יסוד : הממשלה וסעיף 4 למסמך ההבנות אלא יידרש אישורו לכך בלבד ; עמדת הסגן האזרחי בנושא זה תועבר לבחינת השר.

אכיפת דיני התכנון והבניה

15. אכיפת דיני התכנון והבניה, ביחס לשתי האוכלוסיות, תיעשה בהתאם להוראות כל דין ולפי הכללים הקבועים בסעיפים 5 ו-9 למסמך.
16. ככלל, מדי שבוע יתכנס פורום אכיפה בראשות הסגן האזרחי, בו ישתתפו בין היתר – נציג יחידת הפיקוח, רע"ן תשתית במינהל האזרחי או נציגו, נציג ענף אג"ם במינהל האזרחי, נציג יועמ"ש מעב"ט ויוזמן אליו נציג אג"ם פקמ"ז. בסיום הדיון תאושר תכנית אכיפה עקרונית שבועית של המנהל"ז. תכנית האכיפה תתאם את מדיניות האכיפה וסדר העדיפויות לאכיפה כפי שאושרה על-ידי היועץ המשפטי לממשלה, לאחר שתואמה עם עמדת הדרג המדיני בנושא.
17. יובהר כי רמ"א יהיה רשאי, באמצעות רע"ן תשתית, להביא לפורום אכיפה בקשות לאכיפת בינוי בלתי חוקי ולהציג היבטים ושיקולים הנוגעים לענייני אכיפה. כן יובהר, כי גם אג"ם פקמ"ז יוכל להביא בפני הפורום בינוי בלתי חוקי אשר באכיפתו מעוניין פקמ"ז, מטעמים שונים, לרבות טעמי ביטחון.
18. תכנית האכיפה השבועית תועבר בהתאם לנהלי העבודה הקיימים לבחינת מפקדות התיאום והקישור (המת"קים) ופיקוד המרכז – על חטיבותיו, לטובת קביעת התכנית המבצעית והקצאת כוחות ומשאבים צבאיים ובטחוניים. עם אישור תכנית האבטחה השבועית על ידי פקמ"ז - זו תובא גם לידיעת הסגן האזרחי, ותהווה בפועל את תכנית האכיפה השבועית המלאה. פעולות הדורשות את אישור הדרג המדיני יועברו לאישור של מנהלת ההתיישבות כמקובל.
19. בפגישות העתיות בין רמ"א לבין הסגן האזרחי תידון, בין היתר, גם תכנית האכיפה השבועית.
20. ביחס לאכיפה הנדרשת כתוצאה מפלישה טרייה (בינוי או פלישה למקרקעין) ואשר לגביה ישנה דחיפות ביטחונית, יעודכן הסגן האזרחי בדבר קיומו של צורך ביטחוני דחוף לאכיפה. ככל הניתן בנסיבות, יועבר העדכון בכתב תוך פירוט הצורך הביטחוני. והוא יועבר באמצעות לשכת רמ"א.
21. אין באמור בפרק זה כדי להוסיף או לסתור את נהלי אגף המבצעים בצה"ל (אמ"ץ) הנוגעים לאכיפת דיני התכנון והבניה. כל אימת בו נדרש לפי נוהל אמ"ץ אישור דרגים בכירים בצה"ל,

יעדכן בכך פיקוד המרכז או רמ"א, לפי נהלי העבודה ביניהם, את אמ"ץ. ביחס לאכיפת פלישה טרייה שלגביה ישנה דחיפות ביטחונית כאמור בסעיף 20 לעיל וכאשר לפי נוהל אמ"ץ נדרש אישור הדרג המדיני, יהיה דרג זה שר הביטחון, ואילו ביחס לכל אכיפה אחרת הדרג המדיני יהיה השר חנוסף במשרד הביטחון.

אופן העדכון והתיאום בנושאים המפורטים בנספח א' למסמך

22. להלן יפורטו הנושאים המחייבים דיווח או תיאום לפי הוראות נספח ב' למסמך ההבנות. נושאים המחייבים דיווח או תיאום בהתאם לנספח ולא מפורטים בנוהל זה – יחייבו הסדרה בהמשך.

23. הועבר דיווח לידיעת מי מהלשכות, וההחלטה אינה מקובלת על הצד השני, יתקיים שיח, יעיל ומהיר ככל הניתן, בין לשכות רמ"א והסגן האזרחי במטרה להבהיר את חוסר ההסכמה ובניסיון להגיע לעמק השווה. ככל שהצדדים לא הגיעו להסכמות, יועבר עדכון על כך ללשכות השרים האמונים (הסגן האזרחי באמצעות מנהלת ההתיישבות לשר הנוסף במשרד הביטחון; רמ"א או פקמ"ז באמצעות לשכת הרמטכ"ל ללשכת שר הביטחון). השרים יפעלו בנושא חוסר ההסכמות בהתאם לשיקול דעתם, ובכפוף להוראות הדין ולסעיף 4 למסמך ההבנות. אין באמור כדי למנוע ממי מהצדדים לבצע את הפעולה ככל שהדיווח הועבר בהתאם לזמנים המוגדרים במסמך זה.

24. הוגשה בקשה לנקיטת פעולה מנהלית בתיאום לפי נוהל זה, ולא ניתן האישור תוך פרק הזמן שנקבע בנוהל – יתקיים שיח בין הלשכות בהתאם לסעיף 23 לעיל. עד להסכמה בין הצדדים או השרים הצדדים לא יבצעו את הפעולה האמורה.

25. מקרקעין:

א. רישום ראשון על שם המדינה – הדיווח יימסר ללשכת רמ"א שבוע לפני מועד הגשת הבקשה לוועדה לרישום ראשון.

ב. עסקה במקרקעין בחברון – על אף האמור במסמך ההבנות, יימסר דיווח 5 ימים לפני מתן היתר לעסקה על ידי הסגן האזרחי. הדיווח יימסר במישרין לידי רמ"א, ובאופן שישמור על סיווג המידע שנמסר; לפני הכוונה לאשר אכלוס יתבקש תיאום הפעולה, לשכת רמ"א תפעל למתן מענה לבקשת התיאום בתוך 7 ימים ממועד הפנייה.

ג. ניהול נכסי נפקדים – על אף האמור במסמך ההבנות, מימוש מדיניות ניהול נכסי הנפקדים על ידי קמ"ט אפוטרופוס, נושא שבאחריותו של הסגן האזרחי, ייעשה לפי שיקול דעת הסגן האזרחי. שינוי המדיניות, ככל שיתבקש, יובא לאישור ראש הממשלה, לאחר עבודת מטה במסגרתה ישותפו ויימסרו עמדות פקמ"ז, רמ"א והסגן האזרחי.

ד. פרסום תוצרי עבודת צוות סטאטוס מקרקעין בנושא קו כחול - הדיווח יימסר ללשכת רמ"א שבוע לפני מועד הפרסום המתוכנן.

ה. פרסום תוצרי עבודת צוות סטאטוס מקרקעין בנושא סקר - לפני הכוונה לפרסם את התוצרים בשטח והכרזה על אדמות מדינה יתבקש תיאום הפעולה. לשכת רמ"א תפעל למתן מענה לבקשת התיאום בתוך 14 ימים ממועד הפנייה.

26. תכנון (כל אימת שמוזכרת תב"ע בסעיף זה או לאורך הנוהל כולו – הכוונה גם למערכת הנחיות מכוח צו מס' 997):

א. הסדרת מאחזים –

1) קידום על ידי מינהלת ההתיישבות של החלטת ממשלה להסדרת מאחז כיישוב חדש באיו"ש – יועבר דיווח על כך, במישרין לידיעת רמ"א והסגן האזרחי, מוקדם ככל הניתן ולכל הפחות שלושה ימים לפני הבאתה לאישור הממשלה. ידוע לצדדים, כי מדובר בהחלטה מדינית אשר ההיערכות אליה לעיתים יכולה להיות דחופה ומיידית ועל כן הזמן האמור עשוי להתקצר.

2) קודמה תכנית להסדרת מאחז כחלק מיישוב קיים (שכונה) – יועבר דיווח על כך ללשכת רמ"א לכל הפחות יום עבודה אחד לפני מועד פרסום סדר היום של ועדת המשנה להתיישבות. בשל דחיפות הזמנים, תוודא לשכת הסגן האזרחי, כי העדכון נמסר לרמ"א.

27. הסדרת חוות חקלאיות - תקנות להסדרתן של החוות החקלאיות יקודמו לאחר עבודת מטה משותפת של הסגן האזרחי, רמ"א ומפקד פקמ"ז. המשך הטיפול לעדכון המדיניות בנושא וכן הטיפול בפועל בהסדרת החוות תהיה באחריות הסגן האזרחי.

ב. חיבורי תשתיות (למשל – חשמל או מים) –

1. למאחז או למקום שאינו מוסדר בהיבטי מקרקעין ו/או תכנון - יימסר דיווח ללשכת רמ"א 7 ימים לפני ההחלטה.

2. על אף האמור במסמך ההבנות, חיבור כאמור בתוך יישוב בתב"ע שנכנסה לתוקף לאחר כניסת כוחות צה"ל לאיו"ש – לא ידרוש דיווח.

ג. פרסום סדר יום לוועדות משנה להתנגדויות, לאיכח"ס, לכבישים ולהתיישבות (אם אין תכניות המוסיפות יחידות דיור) – סדר היום ישלח ללשכת רמ"א עם פרסומו.

ד. פרסום סדר יום לוועדות בהן יידונו תכניות בהן מתווספות יחידות דיור – על אף האמור במסמך, יימסר דיווח על כך ללשכת רמ"א לכל הפחות 48 שעות לפני מועד פרסום סדר היום, למעט אם יש הנחיה מדינית הקובעת מפורשות אחרת. במקרה בו לא ניתן מטעמים ניהוליים לעדכן ברשימה הסופית שעולה לסדר היום של הוועדה, יועבר עדכון 48 שעות מראש על הרשימה המתגבשת ובהמשך על הרשימה הסופית כאשר תגובש.

ה. העלאה לדיון של תמ"א ותכניות אב – יימסר דיווח ללשכת רמ"א לכל הפחות 7 ימים לפני מועד פרסום סדר היום.

ו. תכנון עבור המגזר הפלסטיני –

1) מערכתי – ייעשה באישור הקבינט המדיני-ביטחוני. ככל שתידרש החלטת ממשלה לשם כך, יהיה קידומה באחריות מינהלת ההתיישבות.

2) נקודתי (תכנית או היתר בניה) – סיכום סדר היום יהיה בפורום משותף של רמ"א והסגן האזרחי, במסגרת פגישה ביניהם.

28. הקצאות, חוזים והתקשרויות – הקצאות, חוזים ועסקאות מחוץ ליישובים הישראליים – יימסר דיווח ללשכת רמ"א לכל הפחות שבוע לפני ההקצאה.

29. תפיסה והפקעה של מקרקעין

א. הפקעה – חתימה על הפקעה של שטח תיעשה בתיאום. המענה לבקשת התיאום יימסר ככל הניתן בתוך 7 ימים ממועד העברת הבקשה לתיאום ההפקעה.

ב. צו תפיסה ביטחוני בתוך היישובים הישראליים – במסגרת עבודת המטה של המינהל האזרחי, בקשה לתיאום העמדה של המינהל האזרחי בכל הנוגע לתפיסת השטח לצרכים ביטחוניים תועבר ללשכת הסגן האזרחי. התייחסות תימסר ככל הניתן בתוך 7 ימים ממועד העברת הפנייה. במקרים בעלי דחיפות ביטחונית, ניתן לצמצם מן הזמן האמור לעיל או אף לקדם את התפיסה ללא קבלת העמדה כאמור. מובהר, כי ההחלטה באשר לתפיסת שטח לטובת מרכיבי ביטחון או לצרכים ביטחוניים אחרים, נתונה באופן בלעדי למפקד פקמ"ז.

30. אנרגיה - הקמת תחמ"שים – הנושא מצוי באחריות רמ"א. הנושא יידון בין רמ"א לבין הסגן האזרחי במטרה לבחון יעול הטיפול בנושא.

31. מים – פיתוח מערכת המים בשטח C – בקשת תיאום בנושא תועבר ללשכת רמ"א.

32. תקשורת – קליטה סלולארית ואישור תיאום בתדרים – בקשת תיאום בנושא תועבר ללשכת רמ"א.

33. כבישים –

א. קידום תכניות כבישים – לפני היציאה לביצוע התכנית תועבר פנייה בבקשה לתיאום ללשכת רמ"א. המענה לבקשת התיאום יימסר ככל הניתן בתוך 7 ימים ממועד העברת הבקשה לתיאום.

ב. תמרור מחוץ ליישובים – על אף האמור במסמך ההבנות, יימסר דיווח ללשכת רמ"א לכל הפחות 7 ימים לפני האישור של קמ"ט תחבורה להצבת התמרור.

34. ארכיאולוגיה – בהמשך לאמור לעיל, כל פעולה בשטחי A ו-B (ביצוע פעולות שימור/הצלה, חפירות או חיתרי חפירה למוסדות אקדמיים) – ייעשו רק לאחר תיאום מול לשכת רמ"א שיפעל בנושא מול פקמ"ז, וככל הנדרש גם מול לשכת שר הביטחון.

35. שמורות טבע –

א. הכרזה על שמו"ט – לפני קידום ההכרזה לחתימה תועבר בקשה לתיאום ללשכת רמ"א וזו תפעל למתן מענה לבקשה בתוך 14 ימים, ככל הניתן.

ב. חוזי מרעה בשמו"ט – יועבר דיווח ללשכת רמ"א לכל הפחות 14 ימים לפני מועד החתימה על הסכם המרעה. חתימה של הסכם מרעה בשטח צבאי סגור, בפרט שטח אש, מחייבת אישור ביטחוני (באמצעות לשכת רמ"א).

ג. הסדרת מרעה ביערות – יועבר דיווח ללשכת רמ"א לכל הפחות 14 ימים לפני מועד החתימה על הסכם המרעה. חתימה של הסכם מרעה בשטח צבאי סגור, בפרט שטח אש, מחייבת אישור ביטחוני (באמצעות לשכת רמ"א).

36. איכות הסביבה וכלכלה

א. פיקוח ואכיפה נגד מפגעים סביבתיים שאינם בשטח C – ייעשה בהתאם למדיניות הקבועה בסעיף 9 לעיל ביחס לפעולות בשטחי A ו-B. המענה לפנייה יינתן בהקדם האפשרי. על אף האמור במסמך, פיקוח ואכיפה במפגעים בשטחי C אינו דורש דיווח.

ב. הקמת מט"ש ואתרי סילוק פסולת – על אף האמור במסמך ההבנות, האחריות להקמת מט"ש ואס"פ תוקנה לסגן האזרחי. תיאום קידום הקמה כאמור יעשה מול לשכת רמ"א, וזו תפעל למתן מענה לבקשה בתוך 30 ימים ככל הניתן.

ג. רישיונות חציבה באדמות פרטיות פלסטיניות – בקשה לתיאום תועבר ללשכת הסגן האזרחי ששייב עליה ככל הניתן בתוך 30 ימים ממועד העברתה.

37. מקומות קדושים –

א. ניהול מערת מכפלה, קבר רחל ושמואל הנביא – בתוך 60 ימים ממועד מינוי הסגן האזרחי, תושלם עבודת מטה במסגרתה יפורטו הנושאים האזרחיים שלעמדת רמ"א ניתן למסור את האחריות עליהם לסגן האזרחי.

ב. פתיחת אתרים קולטי קהל חדשים בשטחי C – בקשה לתיאום תועבר ללשכת רמ"א וזו תפעל להעביר מענה לבקשה בתוך 30 ימים.

ג. אתרים שאינם בשטחי C – ייבחנו בנפרד ובכפוף לעמדה ביטחונית כמוזכר בסעיף 9 בכל הנוגע לפעולות מחוץ לשטח C.

38. מוניציפאלי –

א. על אף האמור במסמך ההבנות יועברו לסגן האזרחי כלל הסמכויות הנתונות לרמ"א מכוח צו המועצות המקומיות וצו המועצות האזוריות, למעט הסמכות הנתונה לרמ"א לפי סעיף 3(ב)(9) לנספח מס' 9 "דיני איכות סביבה" לתקנון המועצות המקומיות (יהודה והשומרון), התשמ"א – 1981 ;

ב. על אף האמור במסמך ההבנות יועברו לסגן האזרחי כלל הסמכויות הנתונות לרמ"א מכוח צו בדבר מנהלת שירותים אזרחיים (יהודה והשומרון)(מס' 1789), תשע"ז – 2017 למעט הסמכויות הקבועות בסעיף 8 לצו ; הפעלת הסמכות הקבועה בסעיפים 6 ו-14 לצו לא

תיעשה אלא לאחר העברת בקשה לתיאום ללשכת רמ"א וזו תפעל למתן מענה לבקשה בתוך 14 ימים, ככל הניתן.

נושאים נוספים

39. על אף האמור במסמך, נושאים נוספים שיימסרו לטיפול הסגן האזרחי יהיו:

א. חברות משכנות (מרשם ההרשאות);

ב. שינוי חברים בוועדות המשנה של מועצת התכנון העליונה – הנושא נמסר לאחריות הסגן האזרחי. בקשה לתיאום השינוי תועבר ללשכת רמ"א וזו תשיב עליה, ככל הניתן, בתוך 14 ימים.

ג. בקשות חופש מידע בנושאים המסורים לטיפול הסגן האזרחי – באחריות הסגן האזרחי אל מול היועמ"ש למעב"ט.

40. כפיפות יחידות - בהתאם לסמכויות וחלוקתן במסמך ההבנות, להלן רשימת היחידות אשר הממונה הישיר שלהן יהיה הסגן האזרחי: תקשורת, תחבורה, שמורות טבע, שמאות, רישום מקרקעין, מים, מדידות, לשכת התכנון, יחידת הפיקוח, חקלאות, ארכיאולוגיה, אפוטרופוס, דתות, אנרגיה, איכות סביבה.

מינוי ממונה ישיר כאמור אינו מוסיף או גורע מהסמכויות או האחריות כפי שנקבעו במסמך זה או במסמך ההבנות.

קמ"ט מנגנון - הממונה הישיר יהיה הסגן האזרחי. עם זאת, העיסוק והטיפול בנוגע לקמ"טים ועובדיהם הכפופים לרמ"א יהיו באחריות ישירה של רמ"א או מי מטעמו, וזאת לרבות בכל הקשור לוועדות מינויים, תקינה, תנאי העסקה ורווחה וכל היבט נוסף בתחום המנגנון.

קמ"ט אוצר - הממונה הישיר יהיה רמ"א או מי מטעמו. עם זאת, העיסוק והטיפול בתחומים שבסמכות הסגן האזרחי, יהיו באחריות ישירה של הסגן האזרחי, וזאת לרבות בכל הקשור בתקציבים, רכש והתקשרויות, שכר וכל היבט נוסף בתחום האוצר. נושאים אלו וממשקי העבודה ימופו תוך 45 יום ע"י רמ"א והסגן האזרחי ויוצגו למתפ"ש וראש מנהלת ההתיישבות לאישור סופי.

41. מבלי לגרוע מהאמור במסמך ההבנות, נושאים משותפים או כאלו שיש בהם ממשקים יסוכמו בין רמ"א לבין הסגן האזרחי. ככל שלא יהיו הבנות, יובא הנושא להכרעת השרים.

תא"ל הישאם אברהם
ראש המנהל האזרחי

תא"ל הישאם אברהם
ראש המנהל האזרחי

אלוף עודד בסיוק
ראש אגף מבצעים

הלל רוט
סגן אזרחי

יהודה אליהו
ראש מנהלת ההתיישבות

נספח מש/10

צו בדבר הקמת המינהל האזרחי צו
בדבר הקמת מינהל אזרחי (תיקון
מס' 34) (יהודה והשומרון) (מס'
2195), התשפ"ד 2024

עמ' 91

צבא הגנה לישראל

צו מס' 2195

צו בדבר הקמת מינהל אזרחי (תיקון מס' 33) (יהודה והשומרון) (מס' 2195), תשפ"ד-2024

בתוקף סמכותי כמפקד כוחות צה"ל באזור הנני מצווה בזאת לאמור:

1. תיקון סעיף 1 בצו בדבר הקמת מינהל אזרחי (יהודה והשומרון) (מס' 947), התשמ"ב-1981 (להלן – הצו העיקרי), בסעיף 1 לפני ההגדרה "ראש המינהל האזרחי" יבוא:

"סגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים" – מי שימונה על ידי ראש המינהל האזרחי להיות סגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים;".

2. הוספת סעיף 5א אחרי סעיף 5 לצו העיקרי יבוא:

"סמכויות סגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים והיעוץ המשפטי לו" 5א. (א) סמכות הנתונה לראש המינהל האזרחי לפי צו זה או מכוח הדין ותחיקת הביטחון, לרבות הסמכות להתקין תקנות, ובפרט הסמכויות מכוח תחיקת הביטחון המפורטות בתוספת השלישית לצו זה והתקנות שהוצאו מכוחה, רשאי ראש המינהל האזרחי לאצול, כולה, מקצתה, או בסייגים, לסגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים.

(ב) הואצלו לסגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים סמכויות בהתאם לאמור בס"ק (א), הרי שעל אף האמור בצו בדבר פרשנות [נוסח משולב] (יהודה והשומרון) (מס' 1729), התשע"ד-2013, הגדרת המונח "היועץ המשפטי" בדברי החקיקה ובדין לגביהם הוסמך, בכל הנוגע להפעלת סמכויות אלו על-ידי סגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים או מי מטעמו, תהיה "היועץ המשפטי למערכת הביטחון".

(ג) על אף האמור בסעיף 1 לצו בדבר פרשנות [נוסח משולב] (יהודה והשומרון) (מס' 1729), התשע"ד-2013, בכל מקום בו נצרך סגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים או מי שכפוף לו לאותו עניין, להיוועץ ביועץ משפטי או לקבל אישורו, בין מכוח דין ובין שלא מכוח דין, ייוועץ סגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים או מי שכפוף לו לאותו עניין, ביועץ המשפטי למערכת הביטחון או מי מטעמו."

3. הוספת תוספת שלישית אחרי התוספת השנייה לצו העיקרי יבוא:

"תוספת שלישית"

1. צו בדבר עסקות במקרקעין (יהודה והשומרון) (מס' 25), התשכ"ז-1967.
2. צו בדבר רכוש ממשלתי (אזור הגדה המערבית) (מס' 59), תשכ"ז-1967.
3. צו בדבר שידור ואיתות (אזור הגדה המערבית) (מס' 79), תשכ"ז-1967.

4. הסמכויות בצו בדבר ועדות עררים (אזור הגדה המערבית) (מס' 172), תשכ"ח-1967, בכל הנוגע לפרטים (2), (7), (9), (11), (20), (21), (23), (24), (28) עד (34) לתוספת לצו בדבר ועדות עררים (יהודה ושומרון) (מס' 172), תשכ"ח-1967.
5. צו בדבר החוק הזמני על התיירות (יהודה ושומרון) (מס' 87), תשכ"ז-1967.
6. צו בדבר אימות חתימות (יהודה ושומרון) (מס' 264), תשכ"ח-1968.
7. צו בדבר הסדרת מקומות רחצה ציבוריים (יהודה ושומרון) (מס' 280), תשכ"ח-1968.
8. סעיף 33 לצו בדבר מינויים לפי חוק המלאכות והתעשיות (יהודה ושומרון) (מס' 282), תשכ"ח-1968.
9. צו בדבר הסדר קרקעות ומים (יהודה ושומרון) (מס' 291), תשכ"ט-1968.
10. צו בדבר אי החלת תחיקה להגנת דיירים במקרים מסויימים (יהודה ושומרון) (מס' 293), תשכ"ט-1969.
11. צו בדבר חוקי יעור ויערות (יהודה ושומרון) (מס' 306), תשכ"ט-1969.
12. צו בדבר חוק הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור) (יהודה ושומרון) (מס' 321), תשכ"ט-1969.
13. צו בדבר שמירה על המקומות הקדושים (יהודה ושומרון) (מס' 327), תשכ"ט-1969, למעט הסמכויות המתייחסות לאתרים "מערות המכפלה", "קבר רחל" ו"קבר שמואל הנביא", אשר מוכרים כמקום קדוש, כמשמעותו בצו.
14. צו בדבר עזרה משפטית (יהודה ושומרון) (מס' 348), תש"ל-1969.
15. צו בדבר הגנה על הטבע (יהודה ושומרון) (מס' 363), תש"ל-1969.
16. צו בדבר פארקים (יהודה ושומרון) (מס' 373), תש"ל-1970.
17. צו בדבר חוק תכנון ערים, כפרים ובנינים (יהודה ושומרון) (מס' 418), תשל"א-1971.
18. צו בדבר חוק השימוש והחזקה (תצרוף) של האישיות המשפטית בנכסי דלא נידי (יהודה ושומרון) (מס' 419), תשל"א-1971.
19. צו בדבר דיני המקרקעין (יהודה ושומרון) (מס' 450), תשל"ב-1971.
20. צו בדבר תיחום קרקעות ומדידתן (יהודה ושומרון) (מס' 451), תשל"ב-1971.
21. צו בדבר מינויים לפי חוק המלאכות והתעשיות (יהודה ושומרון) (מס' 470), תשל"ב-1972.
22. צו בדבר פטור מרשיונות עסק (יהודה ושומרון) (מס' 471), תשל"ב-1972.
23. צו בדבר תיקון חוק ההגנה על העצים והנטיעות (פקחים) (יהודה ושומרון) (מס' 474), תשל"ב-1972.
24. צו בדבר רישום עסקות במקרקעין מסויימים (יהודה ושומרון) (מס' 569), תשל"ה-1974.
25. סעיף 1 לצו בדבר תיקון חוק מס קרקעות (יהודה ושומרון) (מס' 642), תשל"ו-1976.
26. צו בדבר סמכויות לענין דיני רישוי מודדים מוסמכים (יהודה ושומרון) (מס' 768), תשל"ט-1978.
27. צו בדבר ניהול מועצות אזוריות (יהודה ושומרון) (מס' 783), תשל"ט-1979.
28. צו בדבר הסדר נטיעת צמחי נוי (יהודה ושומרון) (מס' 818), תש"ס-1980.
29. צו בדבר ניהול מועצות מקומיות (יהודה ושומרון) (מס' 892), תשמ"א-1981, למעט הסמכויות הנתונות הקבועות בסעיף 3(ב)(9) לנספח מס' 9 "דיני איכות סביבה" לתקנון המועצות המקומיות (יהודה ושומרון), תשמ"א – 1981 שהותקן מכוח הצו.
30. צו בדבר התקנת מערכת חימום מים באמצעות אנרגיה השמש (יהודה ושומרון) (מס' 912), תשמ"א-1981.
31. צו בדבר הקרן לפיתוח האזור (יהודה ושומרון) (מס' 974), התשמ"ב-1982.
32. צו בדבר שיפוט בתי דין רבניים (יהודה ושומרון) (מס' 981), התשמ"ב-1982.
33. צו בדבר מתן היתרים לעבודות בשטחים תפוסים לצרכים צבאיים (יהודה ושומרון) (מס' 997), תשמ"ב-1982, בכל הנוגע לצו תפיסה שהוצאה בו מערכת הנחיות.
34. צו בדבר תיקון חוק המשתלות (יהודה ושומרון) (מס' 1002), התשמ"ב-1982.
35. צו בדבר פיקוח על עצי פרי וירקות (יהודה ושומרון) (צו מס' 1015), התשמ"ב-1982.

36. צו בדבר חוק אגרות רישום מקרקעין (יהודה והשומרון) (מס' 1018), התשמ"ב-1982.
37. צו בדבר שמירת הניקיון (יהודה והשומרון) (מס' 1160), התשמ"ו-1986.
38. צו בדבר חוק העתיקות (יהודה והשומרון) (מס' 1166), התשמ"ו-1986.
39. צו בדבר תיקון חוק הגנת הצייד (יהודה והשומרון) (מס' 1203), התשמ"ז-1987.
40. צו בדבר תיקון חוק בעלי בתים ודיירים (יהודה והשומרון) (מס' 1271), התשמ"ט-1989.
41. צו בדבר אישור הליכי תכנון ובניה (יהודה והשומרון) (מס' 1445), התשנ"ו-1996.
42. צו בדבר מבנים בלתי מורשים (הוראת שעה) (יהודה והשומרון) (מס' 1539), התשס"ד-2003.
43. צו בדבר מקרקעין (שימוש מפריע במקרקעין פרטיים) (יהודה והשומרון) (מס' 1586), התשס"ז-2007.
44. צו בדבר תיקון חוק רישום נכסי דלא נידי אשר טרם נרשמו (יהודה והשומרון) (מס' 1621), התשס"ט-2008.
45. צו בדבר מקרקעין (עיון במרשמים) (יהודה והשומרון) (מס' 1737), התשע"ד-2014, למעט סעיפים 3ב(1) ו-5.
46. צו בדבר מנהלת שירותים אזרחיים (יהודה והשומרון) (מס' 1789), התשע"ז-2017, למעט הסמכויות הקבועות בסעיף 8 לצו.
47. צו בדבר מקרקעין (הערת אזהרה) (יהודה והשומרון) (מס' 1795), התשע"ח-2018.
48. צו בדבר סילוק מבנים חדשים (יהודה והשומרון) (מס' 1797), התשע"ח-2018.
49. צו בדבר חוק לתיקון הוראות הקשורות בנכסי דלא נידי מס' 51 לשנת 1958 (תיקון רישום שטח וגבולות) (יהודה והשומרון) (מס' 1815), התשע"ט-2019.
50. צו בדבר שיקום מחצבות (יהודה והשומרון) (מס' 1823), התש"ף-2019.
51. חוק הקרקעות העותומאני, לשנת 1858.
52. חוק הטאבו, לשנת 1858.
53. חוק החורשות והיערות, לשנת 1927.
54. חוק הפיקוח על הדרכים והשמירה עליהם, מס' 51 לשנת 1938.
55. חוק העזבונות לזרים וללא מוסלמים, מס' 8 לשנת 1941.
56. חוק הפיכת הקרקעות מסוג מירי למולכ, מס' 41 לשנת 1953.
57. חוק השכרת ומכירת נכסי דלא נידי לזרים, מס' 40 לשנת 1953.
58. חוק חלוקת נכסי דלא נידי משותפים, מס' 48 לשנת 1953.
59. חוק בעלי בתים ודיירים, מס' 62 לשנת 1953.
60. חוק מס המבנים והקרקעות בתוך אזורי העיריות, מס' 11 לשנת 1954.
61. חוק מס קרקעות, מס' 30 לשנת 1955.
62. חוק החברות, מס' 12 לשנת 1964.
63. חוק אגרות רישום מקרקעין, מס' 26 לשנת 1958, כפי שתוקן בצו בדבר חוק אגרות רישום מקרקעין (יהודה והשומרון) (מס' 1018), התשמ"ב-1982.
64. חוק (תיקון) להוראות הקשורות בנכסי דלא נידי, מס' 51 לשנת 1958, כפי שתוקן בצו בדבר חוק לתיקון הוראות הקשורות בנכסי דלא נידי (יהודה והשומרון) (מס' 811), התש"ס-1979 ובצו בדבר חוק לתיקון הוראות הקשורות בנכסי דלא נידי (הוראות נוספות) (מס' 1464), התשנ"ט-1999.
65. חוק רישום נכסי דלא נידי אשר טרם נרשמו, מס' 6 לשנת 1964, כפי שתוקן בצו בדבר תיקון חוק רישום נכסי דלא נידי אשר טרם נרשמו (יהודה והשומרון) (מס' 1621), התשס"ט-2008.
66. תקנות 21, 23 ו-30 לתקנות העתיקות (יהודה והשומרון), התשנ"א-1990.
67. תקנות בדבר העברת טובין (הובלת מבנים יבילים) (יהודה והשומרון), התשנ"ג-1993.
68. תקנות בדבר הכנת תסקירי השפעה על הסביבה (יהודה והשומרון), התשס"א-2001.
69. תקנות רישום נכסי דלא נידי אשר טרם נרשמו (סדרי דין בוועדת רישום) (יהודה והשומרון), התשס"ט-2008.
70. תקנות אישור הקמה ופטור מרשיון למבנה חינוך ארעי (הוראת שעה) (יהודה והשומרון), התש"ע-2010.

71. כללי המים (יהודה והשומרון), התשע"ד-2014.
72. תקנות בדבר עסקאות במקרקעין (רישיון עסקה) (יהודה והשומרון), התשע"ה-2015.
73. תקנות המקרקעין (עיון במרשמים) (יהודה והשומרון), התשע"ו-2016.
74. כללי התנהגות בשמורות טבע (יהודה והשומרון), התשע"ז-2017.
75. תקנות אישור הקמה ופטור מהיתר עבור מתקני תשתית בעלי חשיבות אזורית (הוראת שעה) (יהודה ושומרון), התשע"ט-2018.
76. תקנות 1, 6(א) ו-13(א) לתקנות חוק לתיקון הוראות הקשורות בנכסי דלא נידי מס' 51 לשנת 1958 (סדרי דין בוועדות תיקון רישום שטח וגבולות) (יהודה והשומרון), התשע"ט-2019.
77. תקנות העתיקות (אגרות למתן אישור פעולות) (יהודה ושומרון), התש"ף-2020.
78. תקנות תכנון ערים כפרים ובניינים (פטור מתכנית ומהיתר להצבת מיגונית ולשימוש בה) (הוראת שעה) (יהודה ושומרון), התשפ"א-2021."

4. תחילה תחילתו של צו זה ביום חתימתו.
5. השם צו זה ייקרא "צו בדבר הקמת מינהל אזרחי (תיקון מס' 33) (יהודה והשומרון) (מס' 2195), התשפ"ד-2024".

כ"א	אייר	התשפ"ד	אלוף	יהודה	פוקס
29	במאי	2024	מפקד	כוחות	צה"ל
			באזור	יהודה	ושומרון

נספח מש/11

**כתב מינוי והאצלת סמכויות לסגן
ראש המינהל האזרחי לעניינים
אזרחיים מיום 29.5.2024**

עמ' 96

צבא הגנה לישראל

צו בדבר הקמת מינהל אזרחי (יהודה והשומרון) (מס' 947), תשמ"ב-
1981

כתב מינוי והאצלת סמכויות לסגן ראש המינהל האזרחי לעניינים
אזרחיים

בתוקף סמכותי לפי הצו בדבר הקמת מינהל אזרחי (יהודה והשומרון) (מס' 947), התשמ"ב-
1981 (להלן – הצו בדבר הקמת מינהל אזרחי) ויתר סמכויותי על פי דין ותחיקת הביטחון
הנני ממנה בזה את:

מר הלל רוט מ.ז. 066667239

לכהן כסגן ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים.

בהתאם להוראות סעיפים 5(ב), 5(ג) ו-5א(א) לצו בדבר הקמת מינהל אזרחי, אני אוצל לסגן
ראש המינהל האזרחי לעניינים אזרחיים, את כל הסמכויות שנקבעו בדין ובתחיקת הביטחון
המפורטות בתוספת השלישית לצו בדבר הקמת מינהל אזרחי, לרבות הסמכויות שנקבעו
בתקנות, הוראות, אישורים, תקנונים, היתרים ורישיונות שניתנו מכוחם, לרבות הסמכות
להתקין תחיקת משנה, למנות נושאי משרה במינהל האזרחי ולהסמיך כל אדם לפעול על פי
הדין ותחיקת הביטחון.

תחילת תוקפו של כתב מינוי והאצלת סמכויות זה ביום חתימתו.

כ"א	באייר	התשפ"ד	תא"ל	הישאם	אברהמים
29	במאי	2024	ראש	המינהל	האזרחי
			באזור	יהודה	ושומרון

נספח מש/12

צו בדבר אישור הליכי תכנון ובניה
(יהודה והשומרון) (מסי 1445),
התשנ"ו 1996

עמ' 98

צו בדבר אישור הליכי תכנון ובניה (יהודה והשומרון) (מס' 1445), תשנ"ו-1996

תוכן עינים

Go	הגדרות	סעיף 1
Go	אישור הליכי תכנון ובניה	סעיף 2
Go	ביטול	סעיף 3
Go	תחילת תוקף	סעיף 4
Go	השם	סעיף 5

צו בדבר אישור הליכי תכנון ובניה (יהודה והשומרון) (מס' 1445), תשנ"ו-1996

בתוקף סמכותי כמפקד כוחות צה"ל באזור, הנני מצווה בזאת לאמור:

הגדרות

1. בצו זה –

"החוק" – חוק תכנון ערים, כפרים ובניינים מס' 79 לשנת 1966, כפי שתוקן בתחיקת הבטחון;
 "הצו" – צו בדבר מתן היתרים לעבודות בשטחים תפוסים לצרכים צבאיים (יהודה והשומרון) (מס' 997), התשמ"ב-1982;
 "מועצה מקומית" – כמשמעותה בצו בדבר ניהול מועצות מקומיות (יהודה והשומרון) (מס' 892), התשמ"א-1981;
 "מועצה אזורית" – כמשמעותה בצו בדבר ניהול מועצות אזוריות (יהודה והשומרון) (מס' 783), התשל"ט-1979;
 "תכנית" – תכנית תכנון כמשמעותה בחוק, המתייחסת, כולה או מקצתה, לשטח הכלול או המיועד להכלל בתחומי מועצה אזורית או מועצה מקומית;
 "מערכת הנחיות" – כמשמעותה בתקנות בדבר מתן היתרים לעבודות בשטחים תפוסים לצרכים צבאיים שהותקנו מכוח הצו;
 "רשות תכנון" – מועצת התכנון העליונה כהגדרתה בחוק וועדות המשנה הפועלות מטעמה;
 "הממונה" – כהגדרתו בצו.

אישור הליכי תכנון ובניה

2. (א) לא תדון רשות תכנון בתכנית, אשר עובר לתחילת תוקפו של צו זה טרם קיבלה תוקף כדין, ולא תיתן תוקף לתכנית כאמור אלא לאחר קבלת אישור ראש המינהל האזרחי או מי שהוסמך לכך על ידו, דרך קבע או לעניין מסוים.

(ב) לא ידון הממונה במערכת הנחיות, אשר עובר לתחילת תוקפו של צו זה טרם אושרה, ולא יאשר מערכת הנחיות כאמור אלא לאחר קבלת אישור ראש המינהל האזרחי או מי שהוסמך לכך על ידו, דרך קבע או לעניין מסוים.

(ג) לא תיתן רשות תכנון כל רשיון על פי תכנית, אשר טרם קיבלה תוקף כדין, ולא ייתן הממונה כל היתר על פי מערכת הנחיות, אשר טרם קיבלה תוקף כדין, אלא לאחר קבלת אישור ראש המינהל האזרחי.

ביטול

3.

צו בדבר חוק תכנון ערים, כפרים ובניינים (הפסקת הליכי תכנון) (הוראות שעה) (יהודה והשומרון) (מס' 1385), התשנ"ג-1993, בטל.

תחילת תוקף

4.

תחילת תוקפו של צו זה ביום חתימתו.

השם

5.

צו זה ייקרא: "צו בדבר אישור הליכי תכנון ובניה (יהודה והשומרון) (מס' 1445), התשנ"ו-1996".

עוזי דיין, אלוף
 מפקד כוחות
 צה"ל באזור יהודה
 והשומרון

נספח מש/13

**החלטת ממשלה מס' 150 מיום
2.8.1996**

עמ' 101

נספח מש/13

החלטות ממשלה

תכנון ובינוי

מספר החלטה: 150

יחידה: מזכירות הממשלה

ממשלה: הממשלה ה- 27, בנימין נתניהו

תאריך פרסום: 02.08.1996

החלטה מספר 150 של הממשלה מיום 02.08.1996.

נושא ההחלטה :

תכנון ובינוי

מחליטים:

א. בתחום ההתיישבות באזורי יהודה, שומרון וחבל עזה (להלן "האזורים"), יפעלו משרדי הממשלה כלהלן ובכפוף לסמכויות הנתונות למערכת הבטחון ושר הבטחון בתחום זה, ובמסגרת תקציב המדינה המאושר לסעיפיו - וכל אלה בהתאם להנחיות ראש הממשלה.

ב. כל הרשאה חדשה לתכנון והקצאת קרקע לבניה על אדמות מדינה באזורים תבוצע רק לאחר אישורו של שר הבטחון.

ג. ועדת התכנון באזורים לא תדון בתכנית מתאר, אלא לאחר קבלת אישור שר הבטחון ולא תיתן תוקף לתכנית כזו, אלא באישורו.

ד. האמור לעיל יעוגן בהתאמה בתחיקת הבטחון האזורי יהודה, שומרון וחבל עזה.

ה. החלטה זו באה במקום החלטת הממשלה מס. 360 מיום 22.11.92, זאת מבלי לגרוע מתוקפם של הפסקות בניה על-פי חוזים ספציפיים עם חברות קבלניות, שנעשו על-פי סעיף א` להחלטת הממשלה מס. 360 (כמפורט בנספח א` להחלטה 360 הנ"ל) או החלטות השרים שקדמו לה בענין זה ו/או בתוקפם של הסדרים שנעשו עם קבלנים שניתנה להם הוראת הפסקת פעולות בניה על-פי ההחלטות האמורות או בפעולת הגופים שמונו לדון בתביעות החברות הקבלניות הנובעות מההפסקות האמורות.

החלטה זו באה במקום החלטות הממשלה שלהלן:
החלטה מס. 601(כל/34) מיום 5.1.93
החלטה מס. 1292 מיום 23.5.93
החלטה מס. 4757 מיום 22.1.95, למעט סעיף א`
החלטה מס. 4789 מיום 29.1.95.

ז. בהמשך לנ"ל: נושאים של מדיניות כוללת בנושאי ההתיישבות, סלילת כבישים והצעות להקמת ישובים חדשים, יובאו לדיון ולהחלטת הממשלה.

הנוסח המחייב של החלטות הממשלה הינו הנוסח השמור במזכירות הממשלה.
הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות.

החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי.

דף זה עודכן לאחרונה בתאריך 05.12.2022

נספח מש/14

החלטת ממשלה מס' 657 מיום

18.6.2023

עמ' 103

החלטות ממשלה

הליכי התכנון והבנייה ביהודה ושומרון - תיקון החלטת ממשלה

מספר החלטה: 657

יחידה: [מזכירות הממשלה](#)
ממשלה: הממשלה ה-37
תאריך פרסום: 18.06.2023
תאריך תחולה: 18.06.2023

החלטה מספר 657 של הממשלה מיום 18.06.2023

נושא ההחלטה:

הליכי התכנון והבנייה ביהודה ושומרון - תיקון החלטת ממשלה

מחליטים:

- לתקן את החלטת הממשלה מספר 150 מיום 02.08.96 כדלהלן:
 - בסעיף קטן ב', המילים "והקצאת קרקע" יימחקו, ובמקומן יבוא: "ופרסום מכרזים"; בהמשך הסעיף, המילה "תבוצע" תימחק, ובמקומה יבוא: "יבוצעו";
 - לאחר הסיפה של האמור בסעיף קטן ב', יתווספו המילים: "תוכנית הנוגעת למקרקעין פרטיים, שהגשתה לבחינת מוסדות התכנון אינה מחייבת הרשאה לתכנון, טעונה אישור שר הביטחון קודם שתיבחן ע"י מוסדות התכנון";
 - סעיף קטן ג' יימחק;
 - בסעיף קטן ו', המילים "סלילת כבישים" יימחקו.
- בתקופת כהונת הממשלה ה-37 וכל זמן שבמשרד הביטחון מכהן שר נוסף, להעביר את הסמכויות המסורות בהחלטה 150 לשר הביטחון, משר הביטחון לשר הנוסף במשרד הביטחון.
- להנחות את ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי לתקן את החלטת הוועדה מספר ב/175 מיום 17.03.1999, כך שהאמור בסעיף 2 בהחלטה יימחק.
- להטיל על השר הנוסף במשרד הביטחון לפעול, ככל שיהיה בכך צורך, להתאמת תחיקת הביטחון להחלטה זו.

הנוסח המחייב של החלטות הממשלה הינו הנוסח השמור במזכירות הממשלה.
הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות.

החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי.

דף זה עודכן לאחרונה בתאריך 18.06.2023

מידע שימושי

- סיוע למפוני ולמתפני מלחמת חרבות ברזל - מערכת "יחד"
- חרבות ברזל - מידע לציבור ממשרדי הממשלה
- לכל השירותים
- RSS
- צרו קשר עם משרדי הממשלה
- תנאי שימוש

תמיכה

- התקשרו למוקד 1299
- למענה אנושי בצ'אט - מוקד 1299
- תמיכה טכנית בשירותים מקוונים
- מוקד מענה ממשלתי מרכזי
- פנייה לאבטחת מידע

יידע נוסף

אודות האתר

נספח מש/15

**החלטת ועדת השרים לענייני ביטחון
לאומי מס' ב/175 מיום 17.3.1999**

עמ' 105



מזכירות הממשלה

החלטה מספר ב/175 של ועדת שרים לענייני בטחון לאומי מיום 17.03.1999 .

ישובים - שינוי החלטה מס. 640 (הת/40)

ב/175.

מזכיר הממשלה מקריא את נוסח ההצעה להחלטה.

ראש הממשלה והשרים אריאל שרון, משה ארנס, מאיר שטרית, יצחק לוי שואלים ומעירים.

מזכיר הממשלה, יאיר מעין, היועץ המשפטי לממשלה וראש הממשלה מבהירים ומשיבים.

מניין קולות

מ ח ל י ט י ם :

במקום החלטה מס. 640 (הת/40) 10.5.84 יבוא:

1. הרחבה של ישוב שהוקם או שיוקם על-פי החלטת ממשלה, או של ישוב המוכר על-פי דין, אינה טעונה החלטה של הממשלה.

2. הרחבה כאמור של ישוב בשטחי יש"ע ואזח"ע טעונה אישור שר הבטחון, על-דעת ראש הממשלה.

הערה: סיווגה של החלטה זו שונה לבלמ"ס וזאת עם פרסום דו"ח תליה ששון בעניין המאחזים הבלתי-מורשים.

ראה תיקון החלטה מס' 657 מיום 18.6.2023

נספח מש/16

**החלטת ועדת השרים לענייני ביטחון
לאומי מס' ב/17 מיום 13.7.2023**

עמ' 107



מזכירות הממשלה

בלמ"ס

החלטה מספר ב/17 של ועדת שרים לענייני ביטחון לאומי (הקבינט המדיני-ביטחוני) מיום
13.07.2023 .

ב/17. הליכי התכנון והבנייה ביהודה ושומרון - תיקון החלטת ועדת השרים
לענייני ביטחון לאומי

דברי פתיחה

מניין קולות

מ ח ל י ט י ס, לתקן את החלטת ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי מס'
ב/175 מיום 17.3.1999 כך שהאמור בסעיף 2 בהחלטה - יימחק.

ההחלטה התקבלה בהתאם לסעיף 38(ב) בתקנון לעבודת הממשלה.

הערה

נספח מש/17

**”נוהל הגשת בקשות לקידום הליכי
תכנון והקצאות קרקע לאור החלטת
ממשלה מס’ 150”**

עמ’ 109



נוהל הגשת בקשות לקידום הליכי תכנון והקצאות קרקע לאור החלטת ממשלה מס' 150

1. כללי:

- א. החלטת ממשלה 150 מיום 2 באוגוסט 1996 באה להחליף את החלטה 360 מיום 22 בנובמבר 1992 והחלטה 4757 מיום 22 ביוני 1995.
- ב. בהתאם להחלטה זו הוכפפו הליכי התכנון והבניה ביהודה ושומרון לשר הביטחון וחייבו את קבלת אישורו להליכים השונים.
- ג. "קידום הליכי תכנון" - קידום בקשות ל:
 - 1) קבלת הרשאה לתכנון והקצאות קרקע ו/או לפיתוח, שיווק, שימוש (זמני/ קבוע) וכדומה.
 - 2) מתן אישור לוועדות התכנון לדון בתכניות מתאר/מפורטת ומתאר אזוריים או במערכת הנחיות הנוגעות להתיישבות הישראלית (אישור כולל לכלל הליכי התכנון או אישור פרטני לכל שלב).

2. מטרה:

מטרת הנוהל להסדיר ולהבהיר את ההליכים הנדרשים לקידום הליכי תכנון והקצאות קרקע בתחומי ההתיישבות הישראלית באיו"ש לאישור שר הביטחון וזאת בהתאם להחלטת ממשלה 150.

3. השיטה:

- א. הגשת בקשה לקבל הרשאה לתכנון או הקצאה של אדמות מדינה או כל בקשה אחרת כמפורט בסעיף ג' להלן ו/או מתן אפשרות לרשויות התכנון לדון בתכניות שתוגשנה לאישור שר הביטחון, תתבצע לאחר הליכי אישור מוקדמים (פורום הכנה למת"ע בראשות רמ"א).
- ב. לאחר הגשת הבקשה ע"י היזם לקמ"ט אפטרופוס/ לשכת התכנון, יודא מקבל הבקשה כי הבקשה כוללת את כל הפרטים הנדרשים על מנת לבחנה לגופה ולדון בה, במידת הצורך תופנה הבקשה חזרה לפונה לצורך השלמת נתונים.
- ג. לצורך קידום תוכניות ע"י לשכת התכנון נדרש:
 - 1) הצהרת מהנדס.



- 2) טופס תנאי סף (על פי הפורמט שהוכן בעבר בלשכת התכנון, שעליו מחויב מהנדס המועצה לבצע בדיקות של התכנית)
- 3) חתימת קמ"ט אפוטרופוס וקמ"טים רלוונטיים נוספים בהתאם לדרישת לשכת התכנון.
- 4) לתוכניות בהיקף נרחב ועל פי דרישת מנהלת לשכת התכנון תוגש פרוגראמה מפורטת.
- ד. טרם קיום דיון בראשות רמ"א ועל מנת לייעל התהליך בפני רמ"א יערוך רת"ח תשתית פורום מקדים בראשותו בהשתתפות נציגי קמ"ט אפוטרופוס, לשכת התכנון ויועמ"ש (גורמים נוספים יוזמנו עפ"י החלטת רת"ח תשתית בהתאם לצורך).
- ה. רת"ח תשתית יעביר את הבקשה עם החומר הנלווה אליה וההמלצות אל רמ"א לצורך קיום דיון לקבלת החלטה בבקשה במסגרת פורום הכנה למת"ע כשבמסגרת דיון זה יושלמו הנתונים בטופס הבקשה כולל חתימת הממונה על הרכוש הממשלתי, מנהל לשכת התכנון, נציג היועמ"ש ורת"ח תשתית.
- ו. לאחר אישור רמ"א יעביר רת"ח תשתית לרע"ן תשתית בתפ"ש רשימה של נושאים לגביהם הוגשה בקשה בצירוף חומר רלוונטי ונתוני יסוד לגבי כל בקשה לצורך קבלת החלטת שר הביטחון או מי שמונה על ידו על כך (נספח ב'- הנתונים הדרושים).
- ז. רע"ן תשתית בתפ"ש יעביר את הבקשה לאישור השר באמצעות עוזר השר להתיישבות.
- ח. החלטת השר או מי שמונה מטעמו תימסר ללשכת מתפ"ש באמצעות עוזר השר להתיישבות תוך ידוע רע"ן תשתית תפ"ש, אשר יעביר את החלטת השר לתחום תשתית.
- ט. רמ"א (או מי מטעמו) יודיע למבקש על ההחלטה שנתקבלה.
- י. אישורי שר הביטחון או מי מטעמו.
- את אישור שר הביטחון יש לקבל בכל אחד מחמשת השלבים הבאים:
1. הרשאה לתכנון.
 2. דיון ופרסום להפקדה.
 3. דיון ופרסום לתוקף.
 4. הרשאה לפיתוח ו/או לשיווק.
- הערה: שר הביטחון יהיה רשאי לקבוע מעת לעת באופן כללי או פרטני, סוגי הבקשות לגביהן לא יהיה צורך בהליך האישור המפורט לעיל ביחס לאחד או יותר משלבי.
- יא. מנהל לשכת התכנון וקמ"ט אפוטרופוס כל אחד בתחום אחריותו יוודאו שלא מקודמים הליכים ללא אישור מתאים.



4. הארכת הרשאה לתכנון:

ככלל, ע"פ הפרשנות המקובלת על יועמ"ש למערכת הביטחון ויועמ"ש איו"ש הארכת הרשאה לתכנון אינה מחייבת אישור חוזר של שהב"ט – אם כי מחייבת את אישורו של רמ"א לגבי המשך ההליך וזה בתורו יחליט עפ"י שיקול דעתו לגבי המשך ההליך.

5. ככלל אישורי שר הביטחון (למעט אישור לפרסום ודיון בוועדת תכנון) יהיו תקפים למשך 5 שנים אלא אם יקבע אחרת על ידי הגורם המוסמך.



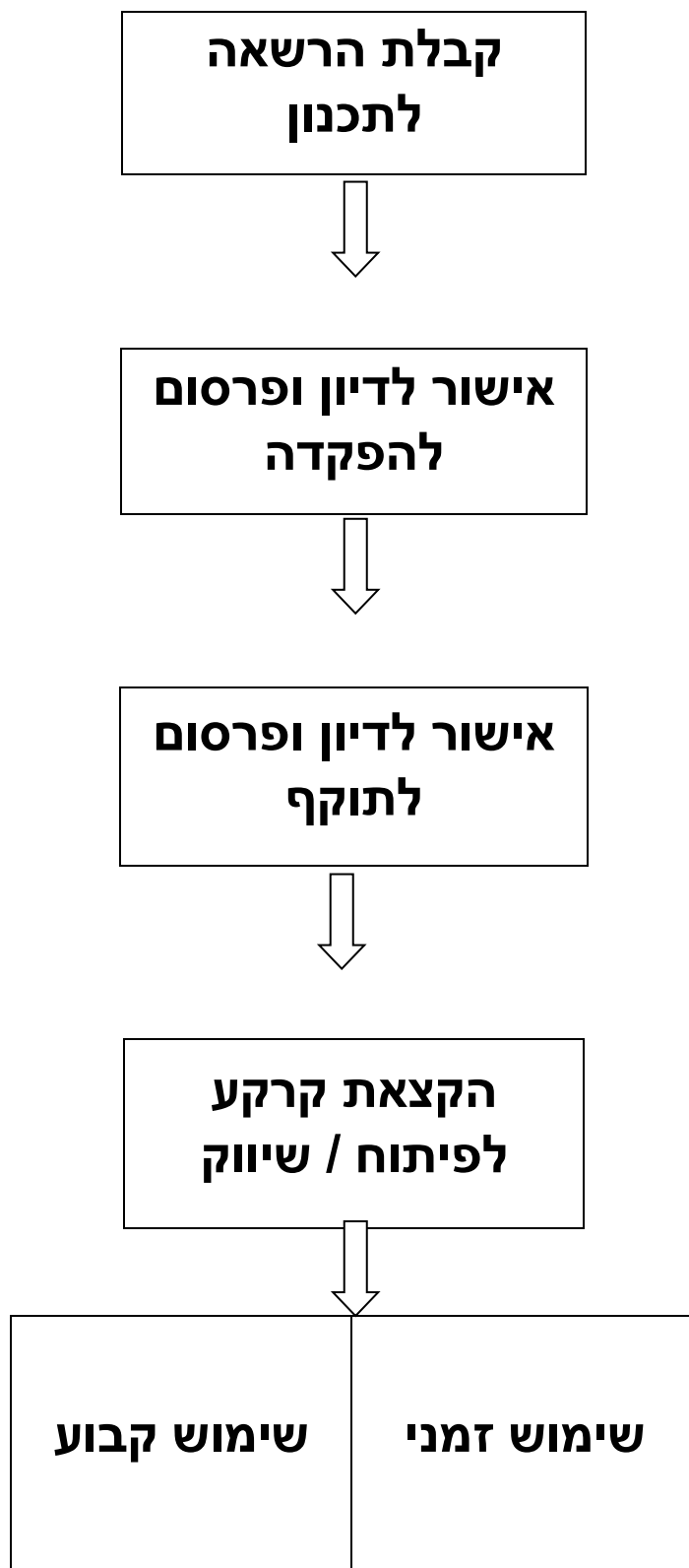
נספח א'

פירוט המידע שיש להציג בצרף לבקשה לאישור הליכי תכנון

- א. הבעלויות של המקרקעין נשוא הבקשה (אדמות מדינה, אדמות בבעלות ישראלים, אדמות סקר וכו') ושטחם.
- ב. התכנית המצויה בפועל בתחום שטח נשוא הבקשה ובעליה.
- ג. פרויקטים ו/או אינטרסים פרטיים ו/או כוחות או מתקני צה"ל המצויים בשטח נשוא הבקשה.
- ד. אם המדובר בתכנית מתאר יצינו גם השינויים העיקריים בין תכנית המתאר שמוצעת לתכנית המתאר שבתוקף.
- ה. אם מדובר בבקשת הרחבה- יציין גם הגורם לו הוקצו המקרקעין, אם הוקצו, ועמדת אותו גורם באשר לבקשה.
- ו. קרבת השטח נשוא הבקשה לשטח בשליטה פלס' או לשטחים בעלות תושבים פלס' ו/ או לשטחים בהם ישנה חזקה לתושבים פלס'.
- ז. עמדה מקצועית של הגורמים הרלוונטיים.
- ח. מעמד השטח נשוא הבקשה והשטחים הסמוכים לו ע"פ הסכם הביניים.
- ט. מיקום חלקות פרטיות, במידה וישנן, בשטח נשוא הבקשה ובשטחים הסמוכים לשטח זה (באחריות רת"ח תשתית לוודא מול קמ"ט רישום מקרקעין את אישורי בעלויות הקרקע/ רכישות במידה ומדובר בקרקע פרטית.
- י. תחום השטחים המוקצים לגורם המיישב לטובת הישוב נשוא הבקשה.
- יא. אם מדובר בבקשה לקידום הליכי תכנון- יציין גם תחום התכנון המאושר של הישוב נשוא הבקשה.
- יב. אם מדובר בבקשה להרחבת ישובים יציין גם תחום השיפוט המוניציפאלי של הישוב נשוא הבקשה והשטח לגביו הוגשה הבקשה.



תרשים זרימה:



נספח מש/18

**הוראת הפיקוד העליון 2.0613
שעניינה "הפרקליטות הצבאית"**

עמ' 115

בלמ"ס

2.0613
הוראות הפיקוד העליון, 15 מרס 76

2.0613 הפרקליטות הצבאית

תוקף סעיפים 1 עד 13 מהצו-אבג' 96

כללי

1. הוראה זו מגדירה את תפקידיה של הפרקליטות הצבאית, ומשלימה את הוראות חוק השיפוט הצבאי, התשט"ו 1955- (להלן - חש"ק).

ייעוד

2. ייעוד הפרקליטות הצבאית:-

- א. השלטת המשפט והחוק בצבא, למעט פיקוח על בתי הדין הצבאיים והנהלתם.
- ב. ייעוץ לרשויות הצבא בכל ענייני חוק ומשפט, והנחלת ערכי שלטון החוק בצבא.

תפקידים

3. תפקידי הפרקליטות הצבאית:-

- א. להוציא לפועל סמכויות, שהוקנו בדין ובפקודות הצבא לפרקליט הצבאי הראשי ולפרקליטים הצבאיים.
- ב. לקיים את מערכת התביעה הצבאית בפני בתי הדין הצבאיים ובתי המשפט הצבאיים.
- ג. לקיים את הסניגוריה הצבאית בפני בתי הדין הצבאיים.
- ד. לתת ייעוץ לרשויות הצבא בכל תחומי המשפט הצבאי והכללי.
- ה. לקיים בתי משפט צבאיים באזורים, המוחזקים על ידי הצבא.
- ו. לקיים פיקוח על הדין המשמעתי בצבא.
- ז. לקיים פיקוח על הגופים החוקרים בצבא ועל מתקני הכליאה הצבאיים.
- ח. לקיים מגעים עם גופים ממלכתיים וציבוריים, ולייצג את הצבא בפני הגופים הללו בכל העניינים הקשורים לחוק ומשפט, לרבות בענייני חקיקה הקשורים בצבא.
- ט. ללמד בצבא חוק ומשפט, ולהנחיל בקרב החיילים והמפקדים את ערכי שלטון החוק.

הפרקליט הצבאי הראשי

4. הפרקליט הצבאי הראשי (להלן - פצ"ר) משמש יועצם המשפטי של הרמטכ"ל ושל שאר רשויות הצבא, ומפקד על יחידת הפרקליטות הצבאית.
5. במילוי תפקידיו, נעזר הפצ"ר בקציני צה"ל בעלי השכלה משפטית.

סגן הפצ"ר

6. סגן הפצ"ר ממלא את מקומו של הפצ"ר בהיעדרו.
7. בכפוף לאמור בחש"ק, סמכויות שהוענקו לפצ"ר בחש"ק ובפקודות הצבא, ניתנות לאצילה לסגן הפצ"ר.

עיקרי ארגון

8. הגופים העיקריים בפרקליטות הצבאית:-
- א. הפרקליטים הצבאיים וחוליות הפרקליטות.
 - ב. התביעה הצבאית.
 - ג. הסניגוריה הצבאית.
 - ד. מערכת הייעוץ המשפטי.
 - ה. מערכת הפיקוח המשפטי.
 - ו. בתי המשפט הצבאיים.
 - ז. מערכת הדרכה ובית ספר למשפט צבאי.

כפירות

- 9.
- א. הפצ"ר כפוף פיקודית לרמטכ"ל, נמנה עם המטה המקצועי במטכ"ל, ובעניינים המקצועיים אין עליו אלא מרותו של החוק.
 - ב. פעולות הפצ"ר בתפקידו כמפקד יחידת הפרקליטות הצבאית מתואמות על ידי ראש אכ"א.
 - ג. במילוי תפקידו, מתאם הפצ"ר את פעולותיו עם היועץ המשפטי למערכת הביטחון בעניינים הקשורים למערכת הביטחון.
10. הפרקליטים הצבאיים אינם כפופים לראש המחוז השיפוטי, אלא לפצ"ר.
11. סניגור צבאי לא יהיה נתון, בעת מילוי תפקידו, למרות מפקדיו, ותעמוד לנגד עיניו טובת הנאשם, בלבד.
12. בביצוע תפקידם, נתונים שופטי בית המשפט הצבאיים למרות הדין, בלבד, ואינם כפופים לפצ"ר.

הוראות נוספות

13. חוות דעתו של הפרקליט הצבאי הראשי קובעת, לגבי צה"ל ורשויותיו, את המצב המשפטי הקיים.

נספח מש/19

**הנחיית היועצת המשפטית לממשלה
9.1002 שעניינה "הפרקליט הצבאי
הראשי"**

עמ' 118

השירות המשפטי הציבורי כללי	
הפרקליט הצבאי הראשי	תאריך: ניסן התשע"ה, אפריל 2015 עדכון: אייר התשע"ט, מאי 2019 מספר הנחייה: 9.1002 [עדכון הנחיה 21.869א]

הפרקליט הצבאי הראשי

מטרה

מטרתה של ההנחיה להבהיר את קווי הממשק בין מערכת המשפט הצבאית בראשות הפרקליט הצבאי הראשי לבין זו הכללית בראשות היועץ המשפטי לממשלה, להדגיש את מעמדו המשפטי העצמאי של הפרקליט הצבאי הראשי כמו גם את מסגרת ההנחיה המקצועית שלו על ידי היועץ המשפטי לממשלה. בנוסף, ההנחיה מבקשת להוות חוליה מקשרת בין מערכת המשפט הצבאית למערכת המשפט הכללית, מתוך מטרה ליצור תאם (הרמוניה) ביניהן. כל אלה, בהתבסס על המסורת המשפטית שפותחה בישראל בעניין זה לאורך שנים רבות, ועל פסיקתו של בית המשפט העליון בסוגיה (ראו בג"צ 4723/96 עטייה נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח', פ"ד נא(3) 714 (להלן - בג"צ עטייה)).

כללי

1. תפקידיו של הפצ"ר מנויים בסעיף 178 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955 הקובע כדלהלן:

הפרקליט הצבאי הראשי:

- (1) הוא יועצו של הרמטכ"ל ושל שאר שלטונות הצבא בכל עניני חוק ומשפט;
 - (2) מפקח על השלטת המשפט בצבא, למעט פיקוח על בתי הדין הצבאיים והנהלתם;
 - (3) מפקח פיקוח משפטי על הדיון המשמעתי;
 - (4) רשאי לצוות על עריכת חקירה מוקדמת בכל מקרה שלדעתו נעברה עבירה שבית דין צבאי מוסמך לדון בה;
 - (5) ימלא כל תפקיד אחר המוטל עליו לפי כל דין ולפי פקודות הצבא;
- בכל אלה ייעזר בפרקליטים הצבאיים, בתובע הצבאי הראשי, בסניגור הצבאי הראשי ובשאר הקצינים בעלי הכשרה משפטית.

2. מכאן שהפצ"ר עומד בראש השירות המשפטי בצבא, ובאופן דומה ליועץ המשפטי לממשלה ביחס למערכת המשפט כולה, מחזיק הפצ"ר בשני "כובעים" מרכזיים במערכת המשפט הצבאית:

(1) הפצ"ר קובע את מדיניות אכיפת הדין והחקירה בצה"ל. הפצ"ר עומד בראש מערכת התביעה הצבאית, ואחראי, באמצעות התובע הצבאי הראשי, על הגשת כתבי אישום נגד חיילים ועל הנחייתה המקצועית של התביעה הצבאית בשאלות מדיניות, לרבות סדרי עדיפות, טיפול בהליכי אכיפה רגישים ובנושאים מערכתיים ועוד.

(2) הפצ"ר משמש כיועצם המשפטי של הרמטכ"ל ושל כלל רשויות צה"ל, בין במישרין ובין באמצעות נציגיו, אנשי הפרקליטות הצבאית בשירות סדיר ובשירות מילואים (לרבות במחלקת הייעוץ והחקיקה, במחלקת הדין הבין-לאומי ובמחלקת היועץ המשפטי לאזור יהודה ושומרון). חוות דעתו של הפצ"ר בשאלה משפטית קובעת לגבי רשויות צה"ל את המצב המשפטי הקיים,¹ ופרשנותו לחוק היא הפרשנות המוסמכת מבחינת כלל רשויות צה"ל. אולם, גם בהתחשב בסמכויות המיוחדות שהוענקו לפצ"ר בחוק כרשות מוסמכת, חייב הפצ"ר בעבודתו היומיומית במסגרת הפעלת סמכויותיו להביא בגדר שיקוליו את המדיניות הכללית הנוהגת באשר לאכיפת החוק, וחייב הוא לקבל את הפירוש של היועץ המשפטי לממשלה באשר להוראות הדין.

3. בהפעילו את סמכויותיו על פי סעיף 178 לחוק השיפוט הצבאי כיועץ משפטי וכמפקח על השלטת המשפט בצבא, פועל הפצ"ר באופן עצמאי, ואינו כפוף לרמטכ"ל או לכל גורם פיקודי אחר, כאשר שיקולים הנוגעים לשלטון החוק, ואלה בלבד, מנחים אותו במילוי תפקידו.

4. כאמור לעיל, קיים דמיון רב בין סמכויות הפצ"ר במערכת הצבאית לסמכויות היועץ המשפטי לממשלה במערכת האזרחית. עם זאת, כפי שנקבע בבג"צ 4723/96 אביבית עטיה²:

"אין להסיק ממעמדו של הפצ"ר במסגרת הצבאית כי במלאו את תפקידו פועל הפצ"ר במנותק ממערכת אכיפת החוק הכללית. ככל מערכות הממשל נתון גם הפצ"ר להנחייתו המקצועית של היועץ המשפטי לממשלה ולחוות דעתו המשפטית ... אין ספק כי גם בהתחשב בסמכויות המיוחדות שהוענקו לפצ"ר בחוק כרשות מוסמכת, חייב הוא בעבודתו היומיומית במסגרת הפעלת

¹ ראו הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 9.100 "היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה".

² בג"צ עטיה, עמ' 732.

סמכויותיו להביא בגדר שיקוליו את המדיניות הכללית הנוהגת באשר לאכיפת החוק, וחייב הוא לקבל את הפירוש של היועץ המשפטי לממשלה באשר להוראות הדין."

5. ככלל, הפצ"ר יפנה ליועץ המשפטי לממשלה, לשם גיבוש חוות דעתו המשפטית או בטרם יקבל החלטה, בעניינים אשר לדעתו יש בהם עניין מיוחד לציבור, רגישות או חשיבות ציבורית מיוחדת, או שמוצא הוא שהשלכותיהם חורגות מעבר לתחומי המסגרת הצבאית.

במקביל, ככלל, בעניינים משפטיים כלליים, הנוגעים במישורין גם לפעילותו של הצבא (לשם הדוגמה, אישור פעילות שתבוצע על ידי הצבא), או שיש להם השפעה ממשית על פעילותו של הצבא (כדוגמת חקיקה כללית הנוגעת לפעילות הצבא או שיש לה השלכה על הזכויות ותנאי השכר של אנשי הקבע), או במקרים שבהם ישנה מחלוקת משפטית בין משרד/גורם ממשלתי כלשהו לבין הצבא, ואשר מובאים לפתחו של היועץ המשפטי לממשלה, יבקש היועץ המשפטי לממשלה לקבל את עמדת הפצ"ר כדי שזו תישקל בטרם תגובש עמדתו הסופית בנדון.

מעורבות היועץ המשפטי לממשלה בהחלטות הפצ"ר

6. חוות הדעת והחלטותיו של הפרקליט הצבאי הראשי, נתונות, באופנים שונים, לבחינתו של היועץ המשפטי לממשלה, כממונה על השירות המשפטי במדינת ישראל ומכוח סמכותו כראש התביעה כללית וכממונה על חוקיות פעולותיהן של זרועות הממשל השונות.

7. מאליו מובן, כי היועץ המשפטי לממשלה לא יתערב בעבודתו היומיומית של הפצ"ר באופן שיש בו כדי לפגוע במילוי תפקידיו וסמכויותיו של הפצ"ר, והוא אף לא יראה לעסוק כעניין שבשגרה במערכת התביעה הצבאית.³ במקרים שבהם יראה היועץ המשפטי לממשלה להתערב או לבחון החלטות של הפצ"ר, יעשה הדבר תוך שימת לב למאפיינים, לצרכים ולמעמד הייחודי של מערכת המשפט הצבאית. במסגרת בחינת ההחלטה, יינתן משקל לשיקולים הייחודיים למערכת המשפט הצבאית ולאופייה.

8. היועץ המשפטי לממשלה יידרש להחלטות הפצ"ר, כאמור לעיל, לאחר שמיעת עמדת הפצ"ר בסוגיה, בהתאם לקווים המנחים הבאים:

³ בג"צ עטייה, עמ' 733

(א) בהחלטות אשר לדעת היועץ המשפטי לממשלה יש בהן עניין מיוחד לציבור או שמוצא הוא שהשלכותיהן חורגות מעבר לתחומי המסגרת הצבאית. בגדר אלה ייכללו, למשל, החלטות שעניינן מדיניות הפעלת כח צבאית, שנטען לגביה שהיא אינה חוקית ושהיא מהווה הפרה חמורה של כללי המשפט הבין-לאומי.

(ב) בכל אותם מקרים שבהם החלטת הפצ"ר, לדעת היועץ המשפטי לממשלה, חורגת מן הנורמות המשפטיות המקובלות.

(ג) במקרים שבהם, לדעת היועץ המשפטי לממשלה, לא נתן הפצ"ר משקל ראוי למדיניות התביעה הכללית, או לצורך באחידות מדיניותן ועמדתן של רשויות התביעה השונות.

9. על החלטות הפצ"ר בנושאים פליליים בעלי חשיבות ורגישות ציבורית מיוחדת, שיעוגנו במפורש בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה, כדוגמת החלטת הפצ"ר לסגירת תיק חקירה בעניין מותו של חייל בתאונת אימונים (הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 4.5000) או החלטת הפצ"ר בנוגע לחקירת אירוע במהלך פעילות צה"ל שנטען שיש בו משום הפרה חמורה של כללי המשפט הבין-לאומי המנהגי (הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 4.5003), יהיה ניתן להגיש השגה ליועץ המשפטי לממשלה, כמפורט באותן הנחיות.

ייצוג רשויות הצבא בפני בית משפט

10. על פי דין, מייצגת הפרקליטות הצבאית את רשויות הצבא בפני דין צבאיים ובתי משפט צבאיים. בנוסף, בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה, תייצג הפרקליטות הצבאית גם בערכאות ייחודיות הנוגעות למשרתי הקבע ולגמלאים (כגון ועדות הערעור הפועלות מכוח חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גימלאות) [נוסח משולב], התשמ"ה - 1985 ומכוח חוק תשלום קצבאות לחיילי מילואים ולבני משפחותיהם, התשס"ב - 2002; ועדת ערר הפועלת מכוח חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (הליכים לעניין החלטות הנוגעות לחיילים בשירות קבע), התש"ע - 2010; והוועדה למתן היתרים הפועלת מכוח חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט - 1969). הייצוג בפני רשויות אלו ייעשה בהתאם להנחיית הפצ"ר, תוך התחשבות בפרשנות הדין ובמדיניות המשפטית הכללית, הנקבעת על ידי היועץ המשפטי לממשלה.

בערכאות אזרחיות אחרות, ייצגו היועץ המשפטי לממשלה ובאי כוחו את רשויות הצבא, אלא אם כן ניתנה רשות מיוחדת לפרקליטות הצבאית לייצג באותן ערכאות.

חקירת איש השירות המשפטי הצבאי במשטרה

11. כאשר בעל תפקיד משפטי הנמנה על השירות המשפטי הצבאי (אנשי הפרקליטות הצבאית בשירות סדיר או בשירות מילואים, כאשר הדבר קשור למילוי תפקידם בפרקליטות הצבאית), צפוי להיחקר אצל רשות חוקרת כחשוד, יובא הדבר לידיעת הפצ"ר בטרם החקירה, ולמצער – אם שיקולי דחיפות מונעים זאת – מיד לאחריה. זאת, בדומה ליידוע היועץ המשפטי לממשלה על חקירת איש השירות המשפטי בהתאם להנחייה מס' 9.1000 של היועץ המשפטי לממשלה.

נספח מש/20

**הנחיית היועצת המשפטית לממשלה
9.1000 שעניינה "היועצים
המשפטיים למשרדי הממשלה"**

עמ' 124

השירות המשפטי הציבורי כללי	הנחיות היועץ המשפטי לממשלה
היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה	תאריך: כ"ג תמוז התשס"ב, 3 יולי 2002 עדכון: ספטמבר 2006 אוקטובר 2009 מאי 2015 מספר הנחיה: 9.1000 (90.005) [21.868] [21.869, 60.119, 69.001]

היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה

כללי

תפקיד היועץ המשפטי למשרדי הממשלה הוא לייצג ולהנחות את כלל גורמי המשרד בהיבטים המשפטיים של פעולתם. במסגרת זו עליו, בין השאר, לסייע ולהעמיד לרשות המשרד את הכלים והאמצעים המשפטיים הדרושים ליישום מדיניות המשרד. במילוי תפקידו זה, עליו לשמש גם "שומר סף", כדי להבטיח כי פעילות המשרד ונושאי המשרה בו תתבצע על-פי הדין וכללי המינהל התקין. ככלל, על היועץ המשפטי למשרד לפעול לשם קיומו וחיזוקו של שלטון החוק.

1. חוות-דעת היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה

חוות-דעתו של היועץ המשפטי למשרד ממשלתי בשאלה משפטית קובעת, מבחינתם של כלל גורמי המשרד, את המצב המשפטי הקיים לגביה, וזאת כל עוד לא נפסק אחרת על-ידי בית משפט המוסמך לעניין.

התעורר ספק או קושי בקשר לחוות-דעת של היועץ המשפטי למשרד ממשלתי, יכולים השר, המנהל הכללי של המשרד או היועץ המשפטי שהכין את חוות-הדעת, לפנות אל היועץ המשפטי לממשלה ולבקשו לעיין בחוות-הדעת ולהביע דעתו באותו עניין. ככל הניתן, הפניה אל היועץ המשפטי לממשלה תהיה פניה משותפת ומתואמת.

עם כניסתו של שר או מנהל כללי לתפקידם, על היועץ המשפטי למשרד להציג בפניהם את הנחיית היועץ הקובעת את הדרך לערער על חוות-דעתו המשפטית של היועץ המשפטי למשרד, ולהבהיר להם כי הפנייה ליועץ המשפטי לממשלה יכולה להיעשות באמצעותו או ישירות על-ידיהם תוך יידועו. בנוסף, על היועץ המשפטי למשרד לפנות לשר ולמנהל הכללי בכל מקרה בו מתעוררת מחלוקת מהותית בנושא רגיש או מורכב שהתשובה לגביה אינה נקייה מספקות, ולהציע להם לפנות ליועץ המשפטי לממשלה ולבקש את הכרעתו בה.

הפנייה אל היועץ המשפטי לממשלה במקרים אלה אפשר ותתבצע על-ידי היועץ המשפטי למשרד בשם של השר או המנהל הכללי, או ישירות על-ידם תוך יידועו של היועץ המשפטי למשרד. הפניה ליועץ המשפטי לממשלה תלווה, בכל מקרה, בחוות דעתו של היועץ המשפטי של המשרד.

2. פניות ליועץ המשפטי לממשלה ולמחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים

ככלל, יש לשאוף ולעודד פעילות עצמאית של היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה בענייני משרדיהם, מבלי לפגוע בכפיפותם המקצועית ליועץ המשפטי לממשלה, ובתיאום הנדרש של עבודתם עמו.

סוגי הנושאים שיופנו למחלקת ייעוץ וחקיקה:

ניתן לסווג את הפניות שיש או שניתן להפנות ליועץ המשפטי לממשלה, למשנים ליועץ המשפטי לממשלה ולמחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים לשלושה סוגים עיקריים של פניות:

- (א) **אישור:** בבעיות ונושאים בעלי רגישות מיוחדת, ציבורית או אחרת, או בשאלות עקרוניות בעלות השלכות רחב משמעותיות על משרדים נוספים, או בעלות השלכות בתחומי העונשין, וכן לשם קבלת גיבוי מקצועי בשל קושי פנימי מול הנהלת המשרד.
- (ב) **הכרעה:** בעניין בו קיימת מחלוקת בין גורמים הכפופים להנחיית היועץ המשפטי לממשלה, כגון שני משרדי ממשלה.
- (ג) **התייעצות:** כאשר יועץ משפטי למשרד חש צורך להתייעץ בנוגע לבעיה קונקרטית שנתקל בה, בין בשל העדר מומחיות מקצועית בנושא או מכל טעם אחר.

אופן הפנייה:

- (א) כל פנייה תלווה בחוות-דעת, ראשונית לפחות, של הפונה. ככלל, פנייה שלא תלווה בחוות-דעת לא תטופל.
- (ב) הפניה תהיה לאחר בירור וליבון עם משרדים וגופים אחרים הנוגעים בדבר.
- (ג) ככלל, יטופלו על-ידי היועץ המשפטי לממשלה רק פניות באמצעות היועץ המשפטי למשרד; אין לקבל פניות ישירות של דרגים מקצועיים במשרד שלא באמצעות היועץ המשפטי למשרד, זולת במקרים בהם התעורר ספק או קושי בקשר לחוות דעת של היועץ המשפטי למשרד הממשלתי כמפורט בסעיף 1, שאז יוכלו לפנות גם המנהל הכללי או השר, תוך יידועו של היועץ המשפטי למשרד.
- (ד) שרים וסגני שרים לא יפנו במישרין לעובדי מחלקת ייעוץ וחקיקה, אלא באמצעות היועץ המשפטי לממשלה או מי מן המשנים ליועץ המשפטי לממשלה.

3. השתתפות נציג משפטי ומתן ייעוץ משפטי לוועדות ולצוותים בין-משרדיים

ככלל, בוועדות וצוותים בין-משרדיים לסוגיהם, יינתן הליווי והייעוץ המשפטי על-ידי היועצים המשפטיים למשרדים ולגופים הנוגעים בדבר. ככלל עניין, יביאו יועצים משפטיים אלה סוגיות שיימצאו כי הן מחייבות התערבות או התייעצות עם משרד המשפטים, לפי הסיווג המפורט לעיל. השתתפות של נציגי משרד המשפטים בצוותים או בוועדות הנזכרות תיעשה במקרים הנמצאים באחריות ישירה של המשרד, או בנושאים בעלי חשיבות או רגישות מיוחדת.

4. פניות לנושאי תפקידים במשרדי ממשלה

נושא תפקיד במשרד ממשלתי הפונה בכתב אל נושא תפקיד במשרד ממשלתי אחר, בעניין אשר יש לו היבטים משפטיים, יציין כמכותב את היועץ המשפטי לאותו משרד, זולת במקרים שבהם אין ניתן לעשות כן מטעמים של סיווג בטחוני.

5. הקשר בין עובדי הציבור לבין בתי-המשפט

עובד ציבור בכל דרגה או מעמד אינו רשאי לבוא בדברים במישרין עם בית-משפט, בקשר לכל התדיינות בפני בית-המשפט בעניין הקשור לתפקידו של עובד הציבור, בין לגופו של עניין ובין בקשר לסדרי הדין באותו עניין.

עובד ציבור הרואה צורך להביא בפני בית-המשפט מידע כלשהו או לערוך בירור כלשהו, חייב לעשות זאת באמצעות היועץ המשפטי של הגוף במסגרתו הוא משרת. אם יראה היועץ המשפטי למשרד צורך והצדק בפנייה לבית-המשפט, יוכל לפנות לבית-משפט כאמור, באמצעות פרקליטות המדינה או בא-כוח היועץ המשפטי לממשלה, המטפל באותו עניין (אלא אם כן הוא עצמו בעל ייפוי-כוח הופעה).

"בית-משפט" לעניין זה - לרבות בית-דין וכל ערכאה שיפוטית.

6. חקירת איש השירות המשפטי הציבורי במשטרה

לאור העובדה שיועצים משפטיים למשרדי הממשלה וליחידות הסמך אחראים לכך שמשרדיהם יפעלו לפי הדין ולפי כללי המינהל התקין, לאור העובדה שתפקידם הוא לדאוג גם באופן יזום שכך יהיה, וכן לאור העובדה שהם מייצגים את המדינה בהליכים שונים, הרי שכאשר מי מהם צפוי להיחקר במשטרה כחשוד בגין עבירה הקשורה למילוי תפקידו, יש להביא את הדבר לידיעת היועץ המשפטי לממשלה בטרם החקירה, ולמצער – אם שיקולי דחיפות מונעים זאת – מיד לאחריה. בדומה, כאשר מי מהם צפוי להיחקר במשטרה כחשוד בגין עבירה שאינה קשורה למילוי תפקידו, יובא הדבר לידיעת היועץ המשפטי לממשלה בסמוך לאחר החקירה.

הוראה זו תחול ביחס לכלל המשפטנים במערך הייעוץ המשפטי לממשלה, לרבות היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה וליחידות הסמך, המשפטנים המועסקים בלשכות המשפטיות של משרדי הממשלה ושל יחידות הסמך, עורכי דין בעלי כתב הסמכה לשמש כבאי-כוחו של היועץ המשפטי לממשלה בהליכים פליליים או אחרים, וכן המשפטנים המועסקים במחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים.